

2e Bestuursrapportage 2024

En door

MOERDIJK

Colofon

Ontwerp/opmaak: John Gaasbeek, johngaasbeek.nl

Fotografie: Gert van der Ros, Marcel Otterspeer, René Schotanus, gemeente Moerdijk, Adobe Stock

Uitgave: oktober 2024

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook en evenmin in een geautomatiseerd gegevensbestand worden opgeslagen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Gemeente Moerdijk.

Inhoud

Inleiding 4

Bestuurlijke samenvatting 5

Programma's
Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk 11
Prettig en veilig wonen en leven in Moerdijk 20
Economie als versneller voor een vitaal Moerdijk 32
Ondersteuning voor mensen die het écht nodig hebben 46
Partnerschap in een veranderende samenleving 62

Inleiding

Beste raadsleden,

Voor u ligt de tweede bestuursrapportage van 2024. Deze bestuursrapportage geeft zowel beleidsmatig als financieel inzicht in de ontwikkelingen en afwijkingen gedurende de eerste 8 maanden van 2024, aangevuld met de belangrijkste mijlpalen die tot nu toe zijn gerealiseerd. Uitgangspunt van deze bestuursrapportage is de begroting 2024 en de daarin opgenomen doelen en prestaties.

Sinds vorig jaar zijn we gestart met het meerjarig in beeld brengen van de voorgenomen prestaties. Binnen de diverse programma's en thema's is door middel van kleuren de voortgang van de diverse prestaties overzichtelijk weergegeven. Dat stelt u in staat om een sneller en beter inzicht te krijgen in de voortgang van de prestaties en daarmee de realisatie van de doelstellingen. Daarnaast is aan het begin van deze 2e bestuursrapportage 2024 een bestuurlijke samenvatting opgenomen. Hierin wordt u op hoofdlijnen meegenomen in de belangrijkste beleidsmatige- en financiële ontwikkelingen.

Kijkend naar de prestaties die in de programmabegroting 2024 zijn opgenomen, trekken we de conclusie dat die, op een enkele uitzondering na, in de pas lopen om overeenkomstig de planning gerealiseerd te worden.

We concluderen op basis van de som financiële mee- en tegenvallers dat we ook financieel in de pas lopen. De nadelen die we zien worden gelukkig gecompenseerd met voordelen waarvan de ophoging van de gemeentefondsuitkering de belangrijkste is. Daarom kunnen we een klein voordeel van € 92.000 bijschrijven bij het verwachte begrotingsresultaat.

De tweede bestuursrapportage markeert de helft van de bestuursperiode 2022-2026. Maar in deze rapportage kijken we terug naar de programmabegroting 2024 en rapporteren we onze mijlpalen en afwijkingen in planning en middelen. Op korte termijn zal het college de gemeenteraad ook haar tussentijdse terugblik op de doelen uit het bestuursakkoord aanbieden. In deze terugblik kijken we naar de mate waarop we onze doelen uit het bestuursakkoord aan het realiseren zijn.

Zevenbergen, 29 oktober 2024
Het college van burgemeester en wethouders,

Aart-Jan Moerkerke
Bennie Blom
Danny Dingemans
Pauline Joosten
Eef Schoneveld
Mireille de Groot

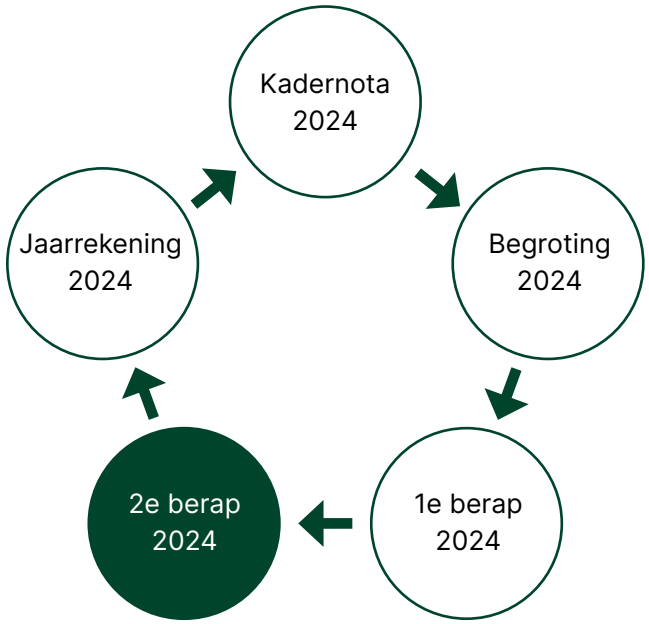
Bestuurlijke samenvatting

Conform de Financiële verordening informeert het college de gemeenteraad door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting. In dit geval is dat de begroting 2024 die in de raadsvergadering van 9 november 2023 door de gemeenteraad is vastgesteld.

In de 1e bestuursrapportage 2024 (raadsvergadering 4 juli 2024) is op hoofdlijnen gerapporteerd over de ontwikkelingen die over de eerste maanden van het jaar zichtbaar waren.

In de 2e bestuursrapportage wordt uitgebreider gerapporteerd over eventuele afwijkingen en/of ontwikkelingen, waarbij met name wordt gekeken naar de prestaties zoals deze in de begroting 2024 zijn genoemd en of deze nog steeds volgens planning gerealiseerd worden. Bij de financiële effecten gaat het om de vraag of er voor het lopende boekjaar aanpassingen nodig zijn in budgetten en investeringskredieten, die door middel van het raadsvoorstel bij de 2e bestuursrapportage ter vaststelling aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Dit vanuit het oogpunt dat de 2e bestuursrapportage 2024 het laatste bijstelmoment is voor de jaarrekening 2024.

In deze bestuurlijke samenvatting wordt ingegaan op de belangrijkste beleidsmatige- en financiële ontwikkelingen.

Figuur 1 P&C cyclus

1. BELEIDSMATIGE ONTWIKKELINGEN

Algemeen beeld

Kijkend naar de prestaties die in de programmabegroting 2024 zijn opgenomen, trekken we de conclusie dat die, op een enkele uitzondering na, in de pas lopen om overeenkomstig de planning gerealiseerd te worden.

Een aantal mijlpalen die in deze bestuursrapportage nader worden beschreven zijn:

Programma 1

- In 2024 zijn we gestart met het stapsgewijs opstellen van vergroeningsplannen voor de kernen. De vergroeningsplannen voor Fijnaart zijn inmiddels de participatie doorlopen en leiden tot concrete projectvoorstellen.
- Vanaf eind september 2024 is de lokale isolatiesubsidie opengesteld. Particuliere huiseigenaren kunnen subsidie krijgen voor het verduurzamen van de woning. Ook is een webapplicatie in gebruik genomen waarop inwoners op woningniveau kunnen zien welke ondersteuning zij kunnen krijgen bij het verduurzamen van de woning.
- Vanaf 1 januari 2024 werken wij onder de Omgevingswet. En ook de Wet kwaliteitsborging voor de bouw is (deels) in werking getreden. De overgang naar het nieuwe omgevingsloket is zonder grote technische tegenslagen verlopen, wel betekent dit in 2024 ervaring opdoen met de nieuwe denkwijze en tegelijkertijd oude aanvragen afhandelen.

Programma 2

- Onder andere door de vaststelling van bestemmingsplannen voor de projecten ZNS Fijnaart (Staalmeesters) en Markvelden Noord, de eerste fase van Zevenbergen Oost, werd de plancapaciteit voor woningbouw met ruim 500 woningen vergroot. Hiermee is een belangrijke basis gelegd voor de woningbouwproductie voor de komende jaren.
- In 2024 is gestart met het opstellen van een integraal programma voor de openbare ruimte voor de periode 2025-2035. Ook als organisatie zijn we gestart met het meer programmatisch werken vanuit een groeiende en complexer wordende beheeropgave.
- Enkele andere concrete mijlpalen binnen dit programma zijn de realisatie van een extra kunstgrasveld bij voetbalvereniging Seolto en de versterking van de Kaaibrug in het centrum van Klundert zodat alle verkeer hier zonder beperking weer gebruik van kan maken.

Programma 3

- In juni hebben de gemeenten Moerdijk, Drimmelen, Geertruidenberg en Oosterhout, de Provincie Noord Brabant en het Ministerie van EZK de bestuursovereenkomst Gebiedsinvesteringen “wind uit zee” ondertekend. De vier gemeenten ontvangen gezamenlijk 50 miljoen euro om de gevolgen van op zee opgewekte windenergie voor inwoners op te vangen. Moerdijk ontvangt € 11,7 miljoen.
- Eind augustus zijn de werkzaamheden aan de Noordelijke Randweg Zevenbergen officieel van start gegaan. De nieuwe weg, die onderdeel is van de N285, zorgt voor een goede ontsluiting van Zevenbergen-Noord.
- Moerdijk lobbyt al langer voor een betere openbaar vervoer-bereikbaarheid, dit heeft geleid tot aanpassingen in de provinciale OV-concessie die volgend jaar ingaat. Medio 2025 wordt Lijn 119 (wordt dan Lijn 373) opgewaardeerd naar een Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV)-verbinding.

Programma 4

- Het college heeft in augustus het startdocument Pilot wijkgericht werken vastgesteld. Het doel van de pilots is te onderzoeken of het op een andere wijze bundelen van krachten in een dorp, stad of wijk door gemeente, woon, zorg- en welzijnspartijen, bijdraagt aan het blijvend antwoord kunnen geven op sociale vraagstukken die nu of in de toekomst spelen en welke rol en ondersteuning van de gemeente en partners nodig is.
- We geven uitvoering aan o.a. de Cultuur- en erfgoednota en het Sportakkoord.
- De gemeenteraad heeft het Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) vastgesteld en de Lokaal educatieve Agenda (LEA) benoemd als startdocument.

Programma 5

- In 2024 zijn hernieuwde afspraken gemaakt met de stads- en dorpstafels over de rollen en samenwerking. Basis van deze afspraak is dat het bestuur van de tafel samen met de gebiedscoördinator en projectleider verantwoordelijk is voor het vormgeven van de juiste vorm van participatie bij een vraagstuk en dat de leden van de stadstafel de inhoudelijke input op het vraagstuk leveren.
- De arbeidsmarkt is en blijft een uitdaging. Ondanks dat wij als Moerdijk, als onderdeel van onze arbeidsmarktstrategie, een succesvolle arbeidsmarkt campagne hebben gedaan en talent weten aan te trekken blijft het puzzelen met onze vele ambities in relatie tot de beschikbare capaciteit.

2. FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Diverse ontwikkelingen die in de programma's zijn toegelicht hebben een financieel effect. Hierdoor is bijstelling nodig in diverse exploitatiebudgetten en (investerings)kredieten. Hieronder worden de belangrijkste inzichten samengevat.

2.1 Exploitatiebudgetten

De benodigde wijzigingen in de exploitatiebudgetten zijn als volgt samen te vatten (bedragen x € 1.000), waarbij achter ieder onderwerp is aangegeven binnen welk programma dit valt:

Onderwerp	Bedrag	
Uitkering gemeentefonds (P5)	-2.006	V
Kapitaallasten (P2 en P5)	-729	V
Stelpost nieuw beleid (P5)	-576	V
Overige grondzaken (P3)	-527	V
WMO (P4)	-383	V
OZB (P5)	-216	V
Sportaccommodaties (P2)	-156	V
Beheer overige gebouwen en gronden (P2)	-140	V
WSW en beschut werk (P4)	-121	V
Overig (€50.000 <> € 100.000)	-212	V
Overig (< €50.000)	-123	V
Totaal voordelen	**-5.189**	**V**

Onderwerp	Bedrag	
Grondexploitaties (P3)	3.103	N
Overhead (personeelskosten) (P5)	495	N
Inkomensregelingen (P4)	244	N
Wonen en bouwen (P2)	181	N
Verkeer en vervoer (P2)	136	N
Onderwijsbeleid en leerlingzaken (P4)	131	N
Arbeidsparticipatie (P4)	124	N
Overhead (overig) (P5)	119	N
Toegang en eerstelijnsvoorz. (P4)	101	N
Overig (€50.000 <> € 100.000)	151	N
Overig (< €50.000)	312	N
Totaal nadelen	**5.097**	**N**

Totaal effect 2e berap 2024	**-92**	**V**

Figuur 2 Wijzigingen met effect op het resultaat 2024

* Voor enkele posten geldt dat de hierboven gepresenteerde bedragen afwijken van de bedragen zoals die bij de individuele programma's zijn weergegeven. In bovenstaand overzicht zijn namelijk de netto effecten op het begrotingsresultaat weergegeven. Indien bijv. een nadeel binnen een bepaald programma een directe relatie heeft met een corresponderend voordeel binnen een ander programma, heeft dat per saldo geen effect op het totale begrotingsresultaat. Daar is in bovenstaand overzicht rekening mee gehouden.

De diverse ontwikkelingen hebben voor 2024 per saldo een voordelig effect van € 0,1 miljoen. Zowel absoluut als relatief gezien (rekening houdend met de totale begrotingsomvang van de gemeente Moerdijk) is dat geen significante afwijking (< 1%).

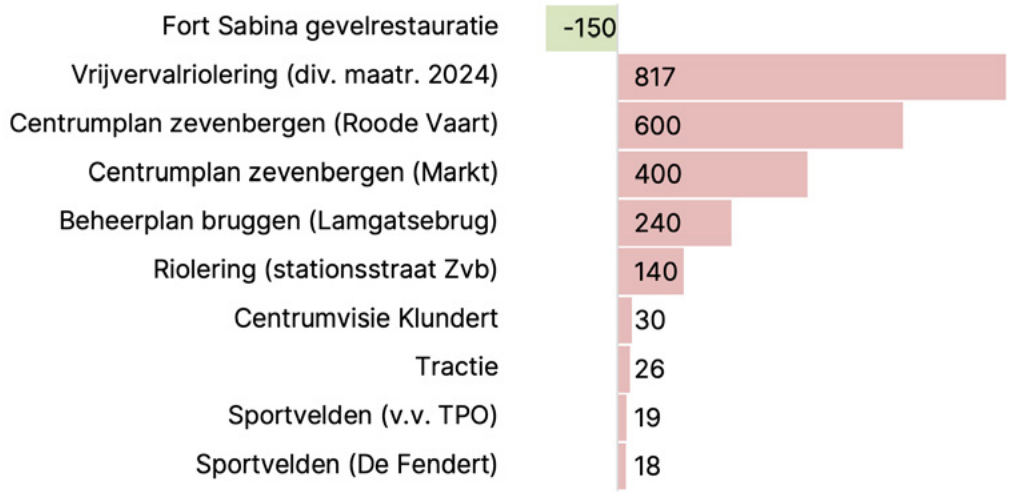
Wel geldt dat dit effect het saldo is van diverse voor- en nadelen die elkaar deels opheffen.

- Voordelen zijn voornamelijk ontstaan doordat de uitkering uit het gemeentefonds op basis van bijstellingen vanuit het Rijk hoger uitvalt (€ 2 miljoen V), er lagere kapitaallasten ontstaan door een combinatie van het later gereedkomen van diverse investeringen en hogere rentebaten (€ 0,7 miljoen V), middelen die in 2024 niet meer aangewend zullen worden vrij kunnen vallen uit de stelpost nieuw beleid (€ 0,6 miljoen V) en een hogere opbrengst uit grondverkopen wordt verwacht (€ 0,5 miljoen V).
- Nadelen zijn voornamelijk ontstaan m.b.t. de grondexploitaties (€ 3,1 miljoen N), wat grotendeels voortkomt uit wijzigende BBV-wetgeving wat betreft de wijze waarop rente aan grondexploitaties moet worden toegerekend.

In de 2e bestuursrapportage zijn alle verschillen >€ 50.000 toegelicht.

2.2 Investeringskredieten

Naast de exploitatiebudgetten zijn ook bijstellingen nodig in enkele (investerings)kredieten. Doordat deze (investerings)kredieten op basis van de verwachte levensduur meerjarig afgeschreven worden, heeft dit geen effect op het begrotingsresultaat 2024. Wel leidt dit in toekomstige jaren tot wijzigende kapitaallasten. De benodigde bijstellingen worden hieronder samengevat.

Figuur 3 Bijstelling investeringskredieten

2.3 Wat betekent dit voor het verwachte begrotingsresultaat 2024?

Op basis van de raadsbesluiten t/m 17 oktober 2024 werd voor 2024 een begrotingsresultaat verwacht van € 0,5 miljoen positief. De ontwikkelingen die in de 2e bestuursrapportage 2024 zijn toegelicht, leiden per saldo tot een voordeel van € 0,1 miljoen. Daarmee komt het verwachte begrotingsresultaat 2024 uit op € 0,6 miljoen positief. Rekening houdend met de totale begrotingsomvang van de gemeente Moerdijk (ruim € 155 miljoen) komt dat neer op minder dan 1% van het begrotingstotaal.

Figuur 4 Verwacht begrotingsresultaat 2024

2.4 Conclusie en nadere duiding financiële uitkomsten

In lijn met voorgaande jaren zijn het voornamelijk enkele omvangrijke voordelen die het verwachte resultaat voor 2024 positief beïnvloeden. Met die kanttekening dat dit nu gecompenseerd wordt doordat een fors incidenteel nadeel wordt verwacht binnen de grondexploitaties. Hierbij geldt overigens dat we op beiden posten als gemeente beperkte invloed hebben. Zo ontvangen we op basis van tussentijdse bijstellingen vanuit het Rijk in de mei- en septembercirculaire 2024 een hogere uitkering uit het gemeentefonds. En ook het incidentele nadeel wat ontstaat binnen grondexploitaties is voornamelijk het gevolg van wijzigende BBV wetgeving wat betreft de rentetoerekening aan grondexploitaties.

Onder andere door het incidentele nadeel binnen de grondexploitaties ligt het verwachte resultaat in 2024 lager dan in voorgaande jaren. In onderstaande grafiek is dit in beeld gebracht. De resultaten zoals die voorafgaand aan het jaar in de begroting werden verwacht worden hierbij afgezet tegen de uiteindelijke werkelijke resultaten (waarbij voor 2024 het verwachte resultaat op basis van deze 2e bestuursrapportage is weergegeven). Tevens zijn hierbij de relatieve afwijkingen ten opzichte van de totale begrotingsomvang in beeld gebracht.

Figuur 5 Meerjarige ontwikkeling resultaat

Geconcludeerd kan dus worden dat de in deze bestuursrapportage toegelichte voor- en nadelen elkaar grotendeels compenseren en we met een verwacht begrotingsresultaat van € 0,6 miljoen in 2024 financieel in de pas lopen met de begroting 2024. In de jaarrekening 2024 wordt het definitieve resultaat berekend waarbij eventuele afwijkingen van de inschatting in deze 2e bestuursrapportage worden toegelicht.

Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk

Er ligt een grote opgave om tot een duurzaam Moerdijk te komen. Het tegengaan van klimaatverandering, aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering en een transitie naar een circulaire economie zijn randvoorwaarden voor het behoud van onze leefbaarheid.

Energietransitie en klimaatadaptatie hebben ook impact op hoe we onze openbare ruimte inrichten en beheren. De klimaat- en energietransitie gaan ons landschap veranderen. Het vraagt om een ontwikkelend perspectief op onze ruimtelijke ordening, waarbij we opgaven slim combineren en de kwaliteit van het landschap bewaren.

Ook in de eigen bedrijfsvoering maken we keuzes die bijdragen aan een duurzaam Moerdijk. Zo komt duurzaamheid ook als een rode draad terug in alle andere programma's in deze begroting.

THEMA ENERGIETRANSITIE

Strategisch doel

- We leveren een evenredige bijdrage aan mondiale en Rijksdoelstellingen (inclusief het Klimaatakkoord), zoals minimaal 49% reductie van uitstoot van broeikasgassen in 2030 (t.o.v. 1990).

Ontwikkelingen

Lokaal isolatieprogramma

Vanaf eind september 2024 is de lokale isolatiesubsidie opengesteld. Particuliere huiseigenaren met een slecht geïsoleerd huis (niveau energielabel D of slechter) en een WOZ-waarde onder het gemeentelijk gemiddelde van € 322.000 (peiljaar 2023) kunnen tot € 1.000 (één maatregel) of € 2.000 (meerdere maatregelen) subsidie krijgen voor het verduurzamen van de woning.

Tegelijk met de isolatiesubsidie is een webapplicatie in gebruik genomen waarop inwoners op woningniveau kunnen zien welke ondersteuning zij kunnen krijgen bij het verduurzamen van de woning (denk aan gratis energiecoach, lekcheck, inzet klusdienst of isolatiesubsidie). De komende jaren wordt dit platform verder uitgebouwd tot klantportaal voor de lokale aanpak verduurzaming woningen.

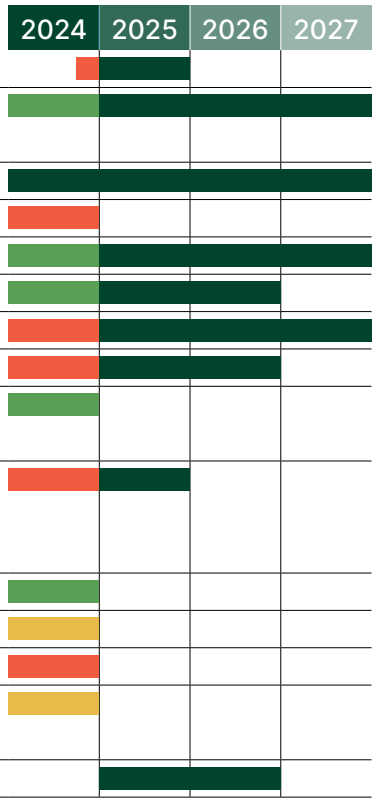
CO2 uitstoot eigen organisatie

De nulmeting uitstoot CO2 door de eigen organisatie heeft plaatsgevonden. De gemeente Moerdijk heeft al flinke stappen gezet om de CO2-uitstoot te reduceren. Met de oplevering van het gemeentehuis eind 2024 wordt weer een extra stap gezet. Komende jaren ligt de focus op uitvoering van reeds bestaande plannen (o.a. verduurzaming eigen vastgoed en led-verlichting op straat). Daarnaast onderzoeken we op welke wijze we de CO2-uitstoot van werken en diensten die we in de markt zetten kunnen verlagen (MVOI-beleid).
We koppelen deze inzet ook aan de recent genomen stap om ons aan te sluiten bij de SDG-gemeenten. Deze gemeenten dragen met hun beleid en inspanningen zichtbaar bij aan de Social Development Goals (van de Verenigde Naties)

Verduurzaming eigen vervoer

Voor de BOA's zijn elektrische auto's in bestelling ter vervanging van de huidige voertuigen. Ook voor de gemeente is het hebben van voldoende stroomnet capaciteit een aandachtspunt. Onder andere bij het gemeentehuis is voorlopig onvoldoende netcapaciteit om meer elektrische (bestel)auto's te kunnen laden.

Prestaties

- Vaststelling van de RES 2.0.
- Professionaliseren samenwerking met partners Energiek Moerdijk en STEM.
- Uitvoering Transitievisie Warmte:
  - Stimuleren energiebesparing Buurtaanpak Willemstad en Helwijk
  - Uitvoering lokale isolatieprogramma labels D t/m G
  - Uitvoering aanpak energiearmoede
  - Opstellen en uitvoeren Wijkuitvoeringsplan(nen)
  - Gemeentebreed actieplan stimuleren hybride warmtepompen
- We reduceren onze eigen CO2-uitstoot en compenseren hetgeen we niet kunnen reduceren zo veel mogelijk lokaal
  - Inzet elektrische deelauto's voor verduurzaming eigen dienstkilometers, als onderdeel van een bredere verduurzaming van de eigen zakelijke mobiliteit.
  - Opstellen Actieplan CO2-reductie eigen organisatie
- Onderzoek repowering windparken Volkeraksluizen en Sabinadijk
- Monitor voortgang lokale Energietransitie gereed
- Actualisatie Energieprogramma Moerdijk, inclusief evaluatie van instrumenten Energiedeals en Lokale Energie Agenda
- Actualisatie Transitievisie Warmte

THEMA KLIMAATADAPTATIE

Strategisch doel

- We handelen klimaatbestendig bij het (her) inrichten van onze ruimtelijke omgeving.

Ontwikkelingen

Riolering Stationsstraat

De herstelwerkzaamheden aan de riolering tussen de Stationsstraat en Julianaplantsoen in Zevenbergen zijn technisch en financieel afgerond. Door de ligging van de leiding onder particuliere tuinen ging het om een complex project met een lange voorgeschiedenis. Goed overleg met de bewoners was leidend om tot een hersteloplossing te komen. Het project is inhoudelijk succesvol afgerond. Financieel is het project onderdeel van het krediet (7240278) vervanging/relining 2020. Voor dit krediet was circa € 1,9 miljoen begroot. Na afronding van het project Stationsstraat is hier een tekort van € 140.000 ontstaan. Dit kunnen we ruim binnen de voorziening opvangen. Uw raad is hierover eerder via een raadsinformatiebrief (zaak: 1247513) geïnformeerd.

Rekentool waterberging

In lijn met de klimaatstrategie en het gemeentelijk waterprogramma is gewerkt aan de rekentool waterberging. We hebben als gemeente veel oudere wijken waar regenwater niet wordt gescheiden van het vuilwater. Om de klimaatopgave in deze wijken begrijpelijk te maken, zijn we in 2024 gestart met het ontwikkelen we een rekentool naar voorbeeld van de gemeente Eindhoven. Deze tools geeft eenvoudig inzicht in wat de waterbergingsopgave is bij een ruimtelijke ontwikkeling op basis van de verharding en het effect van de mogelijk te nemen maatregelen.

Op deze manier kunnen onze inwoners en projectontwikkelaars zelf aan de slag met de waterberging binnen het project en zorgen voor uiteindelijk een klimaat robuuste invulling.

Vergroeningsplannen

Na een aanbestedingstraject in 2023 zijn we in 2024 direct gestart met het opstellen van vergroeningsplannen voor de kernen. Hiervoor hanteren wij een gedegen en gestructureerde aanpak. Het proces om te komen tot een vergroeningsplan voor een kern bestaat uit de volgende stappen:

1. Een aftrap tijdens een stads- of dorpstafel waar een werkgroep geformeerd wordt die de kern zal vertegenwoordigen in het proces.

2. Een werksessie met de werkgroep rond de vraag waar er ruimte en behoefte is aan meer groen, minder verharding of ander groen.
3. Het organiseren van gezamenlijke inspiratiedagen: een tour door de regio waarbij we gerealiseerde projecten bezoeken in de buurgemeenten met de vraag of dit een beeld is wat men ook in de eigen kern terug zou willen zien.
4. Het bespreken van de concept-vergroeningskaart met de werkgroep. Waarbij de input uit de werksessie en de inspiratiedagen is verwerkt. Ook zijn de benoemde vergroenprojecten gescoord aan de hand van:
   - Maatschappelijk belang
   - Meekoppelkansen op basis van het uitvoeringsprogramma openbare ruimte
   - Ligging van kabels en leidingen
   - Impact op de 3-30-300 regel.

   Hiermee is een prioritering en kansrijkheid voor de uitvoering ontstaan.
5. Presentatie van de in gezamenlijkheid met de werkgroep vastgestelde vergroeningskaart en projectenlijst aan de stads- of dorpstafel.
6. Dit najaar zullen de eerste projecten uitgevoerd worden in de kernen Fijnaart en Zevenbergschen Hoek tijdens de vergroendagen op 2 en 9 november.

De kernen waar het proces nu loopt zijn:

Kern	Processtap
Fijnaart	stap 6
Langeweg	stap 5
Zevenbergschen Hoek	stap 4, hier loopt het proces echter anders vanwege de opgave om tot een landschapsplan voor de HSL-A16 zone die in dit proces wordt meegenomen. Op 9 november, tijdens de vergroendag, wordt het vergroeningsplan en landschapsplan gepresenteerd aan de inwoners.
Noordhoek	stap 5
Standdaarbuiten	stap 4
Willemstad	stap 1
Klundert	stap 1
Moerdijk	stap 1
Heijningen	stap 1

Natuur in de Wijk

In de kernen Fijnaart en Zevenbergschen Hoek loopt het provinciale project Natuur in de Wijk. Medewerkers van Natuur in de Wijk zijn op pad geweest in de bebouwde kom van Fijnaart en Zevenbergschen Hoek. Daarbij wordt bekeken of een huis en/of tuin geschikt is voor vergroening of voor een gierzwaluw-, bonte vliegenvanger- en/of vleermuizenkast. Elke geschikte woning heeft een flyer in de brievenbus gekregen. Hierop staat een advies op maat en informatie over hoe gratis nestkasten en planten besteld kunnen worden. Tijdens de vergroendag op 2 en 9 november volgt in beide dorpen een uitdeelweekend. Tijdens dat uitdeelweekend kan iedereen zijn bestelde planten en nestkasten ophalen en eventueel hulp krijgen bij het ophangen van de collega's van de buitendienst.

Per 1 oktober zijn reeds 111 aanvragen binnengekomen vanuit deze kernen en zijn ca. 600 haagplanten, 228 (fruit)bomen en 74 vleermuiskasten, 8 gierzwaluwkasten en 75 bonte vliegenvangerkasten aangevraagd. De subsidieregeling bevat ook 50 laanbomen die in de openbare ruimte van Fijnaart en Zevenbergschen Hoek op basis van het vergroeningsplan als toekomst- of klimaatboom een plek krijgen.

Klimaatbos A17

Eén van de maatregelen uit de 'Ambitievisie groenblauwe mantel' betreft de zone tussen het haven- en industrieterrein en de A17. De doelstelling is deze zone te transformeren om gevolgen van de klimaatverandering te beperken en bovendien de natuurbeleving te verbeteren. Samen met Staatsbosbeheer, waterschap Brabantse Delta en het havenbedrijf is hiervoor eind 2023 een inrichtingsplan opgesteld en vastgesteld.

Voor de definitieve haalbaarheid is het noodzakelijk afspraken te maken met de grondeigenaren in deze zone. Deze gesprekken lopen moeizaam ondanks onafhankelijke taxaties en de inzet van de adviseur grondzaken van het waterschap. Het is vooral de onzekerheid bij de grondeigenaren gezien de energietransitie en de PowerPort opgave.

Prestaties

	2024	2025	2026	2027
• Uitvoering van het GWP 2024-2027				
• Klimaat(adaptatie)akkoorden sluiten met onze partners en kernen (aan de hand van vergroeningskaarten, gemiddeld 3 per jaar)				
• Inzetten Systeemanalyse Stedelijk Water (SSW) voor de meerjarenplanningen voor (her)inrichting van de openbare ruimte				
• Doorzetten communicatiestrategie Klimaatstrategie inclusief nieuwe klimaatsubsidie(s) en acties gericht op burgerparticipatie				
• Start uitvoering Klimaatbos A17				
• Soortenmanagementplan (flora & fauna) gereed				

THEMA LEEFOMGEVING

Strategisch doel

- Bij vraagstukken rondom de ontwikkeling van het gebied streven we naar een beter evenwicht tussen economie en de (milieu)druk op mens en omgeving. Daarbij kijken we naar wat ontwikkelingen bijdragen aan het realiseren van doelstellingen ten aanzien van duurzaamheid, klimaat en leefbaarheid.

Ontwikkelingen

Omgevingswet en Wkb in werking

De Omgevingswet is in werking getreden op 1 januari 2024. De overgang naar het nieuwe Omgevingsloket is zonder grote technische tegenslagen verlopen. Initiatiefnemers kozen er in de laatste twee weken van december massaal voor om hun aanvraag onder het oude recht in te dienen. Ondanks de inhuur van extra capaciteit zorgt dit in heel 2024 voor langere doorlooptijden.

De raad heeft in april jongstleden het Transitieplan vastgesteld. Hierin is de fasering opgenomen om uiteindelijk op 1 januari 2032 van legio bestemmingsplannen tot één gebiedsdekkend Omgevingsplan Moerdijk te komen.

De totstandkoming van het eerste deel-omgevingsplan Moerdijk (kern Zevenbergen met het centrumgebied en directe omgeving) heeft technisch gezien heel wat voeten in aarde gehad. Dit proces is nu aanbeland in de fase van voorontwerp met als streven de vaststelling door de raad in het eerste kwartaal van 2025. Met gebruikmaking van dit plan en de planinitiatieven die na 1 januari 2024 zijn gestart wordt het Handboek wijzigen omgevingsplan Moerdijk opgesteld. Het is een servicedocument om enerzijds initiatieven de wegwijs te maken in de nieuwe materie en anderzijds om op ‘uniforme’ wijze het omgevingsplan in te richten. Dit Handboek heeft een dynamisch karakter omdat met het feitelijk werken met de Omgevingswet zich nog veel vragen aandienen waarop een antwoord moet worden geformuleerd.

Per 1 januari 2024 is ook de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking getreden voor het onderdeel nieuwbouwwoningen. De minister heeft in de loop van 2024 besloten om verbouwingen nog niet per 1 januari 2025 onder het Wkb-stelsel te brengen. Reden hiervoor is dat er nog onvoldoende zicht is op de integrale effecten. Om die reden kan ook de geplande gemeentelijke evaluatie pas op zijn vroegst in de loop van 2025 plaatsvinden.

Omgevingsvisie en programma's

Beleid is onderhevig aan nieuwe wetgeving en lokale, regionale en nationale ontwikkelingen. Diverse beleidsdocumenten vragen in de toekomst dan ook om actualisatie. Als het nieuwe beleid geen consequenties heeft voor de doelstellingen en ambities zoals gesteld in de omgevingsvisie blijft deze ongewijzigd. Anders moet herijking van de omgevingsvisie plaatsvinden. Bezien moet worden of het nieuwe beleid leidt tot doorvertaling in een programma of, zover het een juridische doorwerking behoeft, doorvertaling in het omgevingsplan.

Bovendien is er ook aanvullend beleid nodig op bepaalde thema's waar de Omgevingswet keuzes neerlegt bij gemeenten. Daarnaast vereist de Omgevingswet een omzetting van huidige geluidzones industrie naar geluidproductieplafonds (GPP's) en dienen er basisgeluidemmissies (BGE's) voor gemeentelijke wegen met een intensiteit van >2.500 /etmaal worden vastgesteld.

Programmateam Implementatie Omgevingswet

Het programma implementatie Omgevingswet is afgebouwd en via Overdrachtsdocument Omgevingswet ondergebracht in de lijn. Hierin zijn twee grotere opdrachten aan de lijn in opgenomen en wel de projecten ‘bruidsschat’ en 'verordeningen’. Dit neemt niet weg dat nog andere grotere en kleinere projecten zich zullen aandienen waarbij gekeken wordt in hoeverre dit in De6-verband (of OMWB-verband) kan worden opgepakt.

Omgevingsdienst Midden en West-Brabant (OMWB)

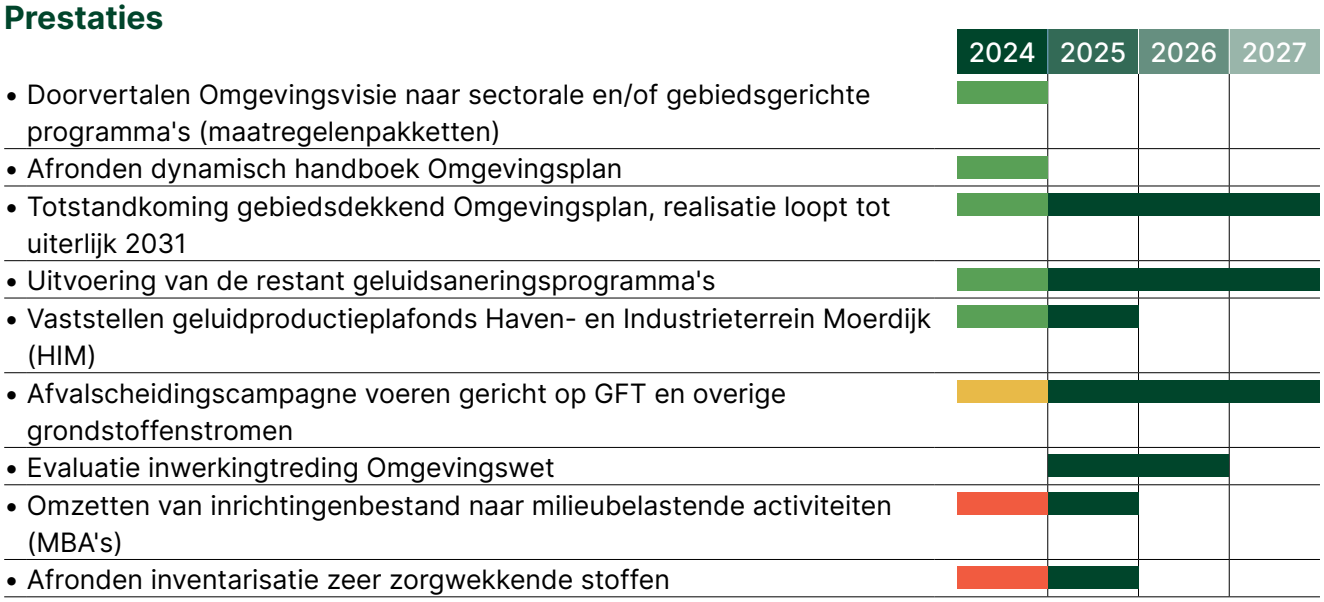
Het project voor de inventarisatie zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) is door de omgevingsdienst gestart in 2023. Inmiddels

zijn bij 27 bedrijven inventarisaties uitgevoerd. De omgevingsdienst verwacht dit jaar niet alle inventarisaties af te ronden. Er zal sprake zijn van een overloop naar 2025.

Het omzetten van inrichtingen (een begrip uit de Wabo) naar milieubelastende activiteiten (MBA's) vloeit voort uit de Omgevingswet. De omgevingsdienst voert de omzetting uit op natuurlijke momenten wanneer een aanvraag om een milieuvergunningen of een melding wordt ingediend of een toezichtbezoek wordt uitgevoerd. Dit project kent ook een overloop naar 2025. Over beide projecten informeren wij de gemeenteraad inhoudelijk in het jaarverslag Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2024 (mei 2025).

De jaarrekening 2023 van de OMWB liet een overschot zien. Door het Algemeen Bestuur van de OMWB is besloten dit resultaat uit te keren aan de eigenaren. Dat resulteert voor Moerdijk in een financieel voordeel van € 61.000.

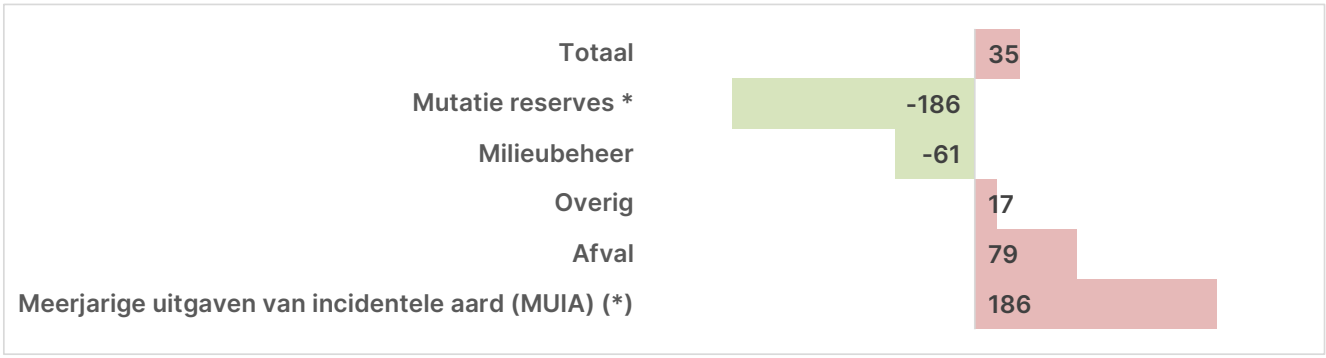
Prestaties

FINANCIËLE WIJZIGINGEN PROGRAMMA 1

Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk	Begroting 2024 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2024 na wijz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is voordelig)			
Totaal lasten	18.328	511	18.839
Totaal baten	-17.545	-290	-17.835
Saldo van baten en lasten	**783**	**221**	**1.004**
Storting in reserves	0	0	0
Onttrekking aan reserves	-5	-186	-191
Resultaat na bestemming	**778**	**35**	**813**

Samenvatting wijzigingen programma 1

De wijzigingen binnen programma 1 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een nadelig effect van € 35.000. Ten opzichte van de totale omvang (lasten) van dit programma is dat een afwijking van 0,2%. De grootste wijzigingen komen voort uit de uitgaven die in 2024 worden gedaan t.b.v. geluidsmaatregelen. Doordat deze uitgaven gedekt worden uit de daarvoor ingestelde bestemmingsreserves heeft dat echter geen effect op het begrotingsresultaat.

Nadere toelichting mutaties (x € 1.000)

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende taakveld is weergegeven;
- In de kolom S/I is aangegeven of het een structurele (S) of incidentele (I) afwijking betreft.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Mutatie reserves *	-186	100%	V	I	De uitgaven die in 2024 worden gedaan op de 'meerjarige uitgaven van incidentele aard' (zie ook de toelichting bij het betreffende onderwerp) worden gedekt uit de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve.
Milieubeheer	-61	3%	V	I	De jaarrekening 2023 van de GR OMWB liet een overschot zien. Door het Algemeen Bestuur van de OMWB is besloten dit resultaat uit te keren aan de deelnemers. Dat resulteert voor Moerdijk in een financieel voordeel van € 61.000.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Riolering	-	-		S/I	De aan riolering gerelateerde baten en lasten vormen een gesloten exploitatie. Een eventueel saldo wordt gestort in of onttrokken aan de voorziening riolering (per saldo heeft dit dus geen effect op het begrotingsresultaat). De storting in de voorziening valt naar verwachting € 487.000 hoger uit. De kapitaallasten vallen lager uit (€ 326.000 V) doordat diverse investeringen eind 2023 nog niet volledig waren afgerond en doordat de renteomslag is gedaald van 2% naar 1,15%. Verder worden hogere opbrengsten vanuit de rioolheffing verwacht (€ 121.000 V). Ook voor de rioolheffing m.b.t. het Havenschap geldt een gesloten exploitatie. De lagere opbrengsten uit de rioolheffing (€ 443.000) worden onttrokken uit de voorziening.
Afval	79	1%	N	S/I	De aan afval gerelateerde baten en lasten vormen een gesloten exploitatie. Een eventueel saldo wordt gestort in of onttrokken aan de voorziening afval (per saldo heeft dit dus geen effect op het begrotingsresultaat). De kosten vallen naar verwachting hoger uit (€ 104.000 N). Dit komt voornamelijk door 15% meer restafval tonnage en doordat het tarief van de afvalstoffen belasting iets hoger is vastgesteld dan begroot. Daarnaast vallen de opbrengsten m.b.t. ingezameld textiel als gevolg van dalende prijzen lager uit (€ 15.000 N). Voor een deel kunnen deze nadelen gedekt worden uit de middelen die op dit moment nog resteren in voorziening afval (€ 40.000 V).
Meerjarige uitgaven van incidentele aard (MUIA) (*)	186	100%	N	I	De inkomsten en uitgaven die in 2024 worden gedaan op de 'meerjarige uitgaven van incidentele aard' komen in het betreffende jaar ten laste van de exploitatie. In deze bestuursrapportage is een inschatting gemaakt van deze inkomsten en uitgaven en worden ze als raming opgevoerd. Deze uitgaven worden in veel gevallen gedekt uit de specifiek daarvoor ingestelde bestemmingsreserve (hieronder aangeduid met*). In programma 1 betreft het de volgende uitgaven: € 154.000 t.b.v. project geluidsmaatregelen HSL Zuid (*) € 32.000 t.b.v. project geluidsaneringsmaatregelen (*)
Overig	17	-	N	S/I	Diverse kleinere positieve en negatieve verschillen (< € 50.000).
Totaal	**35**	**0%**	**N**		

Investeringskredieten (x € 1.000)

Binnen programma 1 zijn er naast bovenstaande exploitatiebudgetten, aanpassingen nodig in de eerder beschikbaar gestelde investeringskredieten. Deze investeringen worden na afronding meerjarig afgeschreven.

Krediet	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Riolering (stationsstraat Zevenbergen)	140	7%	N	I	Zoals in de raadsinformatiebrief "Afronding project riolering Stationsstraat Zevenbergen" (d.d. 10-9-2024) is toegelicht zijn de kosten voor dit project ca. € 140.000 hoger uitgevallen, wat gedekt kan worden binnen de ingestelde voorziening. Daarbij is tevens aangegeven dat de verwerking hiervan plaats zou vinden via deze 2e bestuursrapportage. Doordat dit binnen de ingestelde voorziening gedekt kan worden heeft deze kredietophoging geen effect op het begrotingsresultaat.
Vrijvervalriolering (div. maatregelen 2024)	817	35%	N	I	Conform het vorig jaar vastgestelde GWP 2024-2027 (raadsvergadering 2 november 2023) is voor 2024 een investeringskrediet van € 3.157.000 beschikbaar gesteld. Met dit investeringskrediet is ook rekening gehouden in de benodigde storting in de voorziening riolering sparen van dit jaar. Abusievelijk was het bedrag van het investeringskrediet echter nog geraamd conform het oude vGRP 2020-2023. Het investeringskrediet wordt door middel van deze wijziging dus in overeenstemming gebracht met het vastgestelde GWP 2024-2027. Deze kredietophoging heeft daarmee geen effect op het begrotingsresultaat.

Prettig en veilig wonen en leven in Moerdijk

Wonen in een fijne omgeving die prettig en veilig voelt is een belangrijke pijler van het dagelijks welzijn. Met elf woonkernen is daar binnen de gemeente dan ook dagelijks aandacht voor. Met de juiste woningen, beschikbare voorzieningen, een goede bereikbaarheid, een gevoel van veiligheid en gezondheid en een aangename sociale omgeving.

Mijlpalen

Lamgatsebrug vernieuwd met 82% circulaire materialen

In samenwerking met de Gemeente Halderberge is de bestaande houten brug over de rivier de Mark gesloopt en daarna duurzaam en circulair nieuw opgebouwd. Deze tuibrug met duurzame verlichting kan weer voor minimaal 50 jaar veilig door fietsers en voetgangers gebruikt worden. Aan beide zijden van de brug zijn naast de nieuwe uitkijkpunten ook bankjes als rustpunt gerealiseerd van het oude hout. Ook zijn er informatieborden geplaatst over de geschiedenis van het Lamgat en het circulaire bouwproces vanuit een oude spoorbrug.

THEMA WONEN

Strategisch doel

- Tijdig voldoende woningen bouwen en de bestaande woningvoorraad verbeteren om in de kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte van huidige en nieuwe inwoners te voorzien.

Ontwikkelingen

Aanvullend budget startersleningen

Vanwege het succes van de starterslening dreigde het budget voor startersleningen uitgeput te raken. Daarom heeft het college besloten om een aanvullend budget van € 1.000.000,- beschikbaar te stellen voor startersleningen.

Harde plancapaciteit voor woningbouw aanzienlijk vergroot

Met de vaststelling van bestemmingsplannen (nog onder het regime van de Wro in procedure gebracht) voor ondernmeer de projecten ZNS Fijnaart (Staalmeesters) en Markvelden Noord, de eerste fase van Zevenbergen Oost, werd de plancapaciteit voor woningbouw met in totaal ruim 500 woningen vergroot. Hiermee is een belangrijke basis gelegd voor de woningbouwproductie voor de komende jaren.

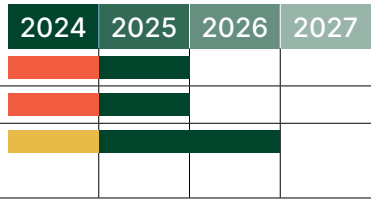
Onderzoek uitbreiding aantal woonwagen-standplaatsen

In regionaal verband is een behoefte onderzoek onder woonwagenbewoners uitgevoerd. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat in Moerdijk behoefte is aan extra woonwagenstandplaatsen. Het college is daarom voornemens om het aantal woonwagenstandplaatsen uit te breiden en zal onderzoeken of dit mogelijk is. Alvorens die mogelijkheden te kunnen onderzoeken, zal eerst een inschrijvings- en toewijzingssystematiek moeten worden vastgesteld. Dit wordt in regionaal verband opgepakt.

Woonzorgvisie maakt onderdeel uit van volkshuisvestingsprogramma

Wanneer de Wet versterking regie op de volkshuisvesting conform wetsvoorstel in werking treedt, dienen gemeenten uiterlijk twee jaar later een volkshuisvestingsprogramma en een huisvestingsverordening met daarin in ieder geval een urgentieregeling vast te stellen. Aanvankelijk werd er vanuit gegaan dat de gemeente ook een aparte woonzorgvisie vast moest stellen. Inmiddels is duidelijk geworden dat dit onderdeel kan zijn van het volkshuisvestingsprogramma. Er zal dus geen aparte woonzorgvisie worden opgesteld.

Prestaties

THEMA BEREIKBAARHEID EN VERKEERSVEILIGHEID

Strategisch doel

- Verkeersveiligheid en bereikbaarheid in een groeiend en verduurzamend Moerdijk waarborgen en duidelijke kaders bieden voor de implementatie van de Omgevingswet.
- Woningen en (noodzakelijke) voorzieningen zijn goed en veilig bereikbaar
- Werklocaties zijn goed en veilig bereikbaar voor zowel personen als goederen

Ontwikkelingen

Uitvoering van onderhoudsprojecten vertraagd

Meerdere grote onderhoudsprojecten zijn vertraagd. Dit heeft een tweeledige oorzaak:

1. Inhoudelijk: de netverzwaringsopgave van de nutspartijen heeft een grote impact op de openbare ruimte, waardoor de verschillende projecten niet los van elkaar gezien kunnen worden. De grote onderhoudsprojecten zijn integraal. De vertraging heeft dan ook impact op de uitvoering van werkzaamheden binnen meerdere disciplines in de openbare ruimte waaronder bijv. de aanpak van de Essentaksterfte.
2. Organisatorisch: door krapte op de arbeidsmarkt – en ondanks een succesvolle organisatiebrede arbeidsmarktcampagne – was de personele bezetting niet op sterkte. Onder meer de capaciteit aan projectleiders kwam pas in de loop van 2024 op orde. Personele krapte is een blijvend punt van aandacht.

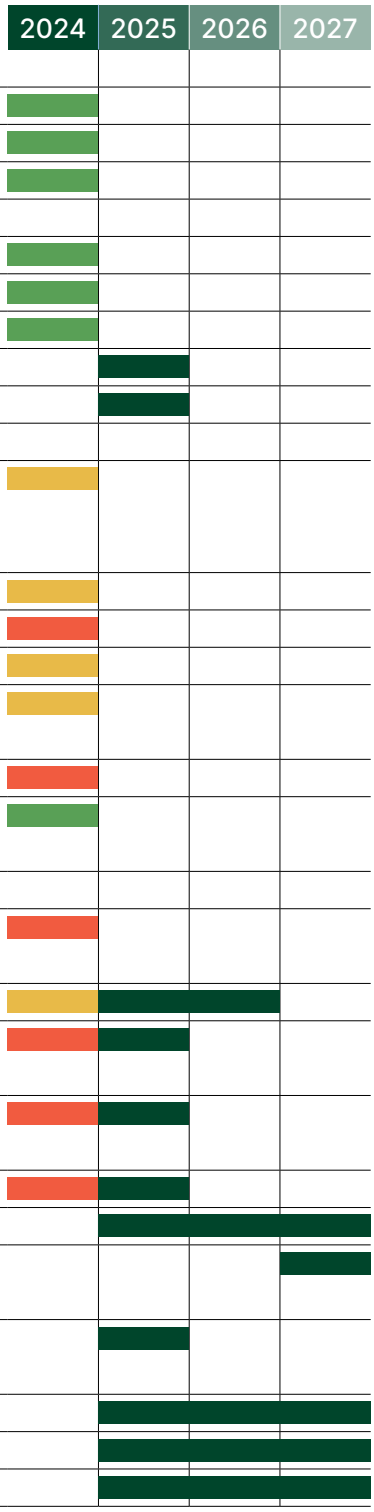
Kreekdijk, Weeldijk, Oudendijk

Er is een plan opgesteld waarmee wordt voldaan aan de wet Natuurbescherming. Daarmee is een belangrijk knelpunt in het project opgelost. Bewonersparticipatie heeft plaatsgevonden waarbij ook de verkeersmaatregelen zijn vastgelegd. Medio 2025 start Enexis met het verzwaren van de netten. Direct aansluitend start de uitvoering van dit grote project.

De uitvoering van het project St. Jozefstraat in Noordhoek en Noordhoeksedijk in Noordhoek volgt in directe afstemming met bovengenoemde project om te voorkomen dat de omgeving onbereikbaar wordt.

Prestaties

- Gebiedsontwikkeling Zevenbergen Oost.
  - Start studiefase tunnelalliantie autotunnel
  - Start studiefase langzaam verkeer tunnel incl. stationsproject
  - Start studiefase rondweg (verlengde Zuidrand)
- Fietsverbinding Moerdijk-Zevenbergen
  - Start ontwerpen en voorbereiden
  - Start verwerven gronden
  - Start afstemmen stakeholders
  - Afronden voorbereiding en aanbesteding
  - Start realisatie
- Randweg Klundert:
  - Onherroepelijk bestemmingsplan (beroepsprocedure loopt en het is afhankelijk van wanneer Raad van State de zaak inhoudelijk kan behandelen)
  - Grondverwerving
  - Start aanleg (afhankelijk van bestemmingsplan en grondverwerving)
- Afronden werkzaamheden onderhoud Neerhofstraat Zevenbergen
- Oplevering van de nieuwe Moerdijkse dorpshaven (mits er ruimte ontstaat in het stikstofdossier, vooralsnog staat het project on hold.)
- Vastgestelde laadvisie
- Scope bepaling gereed voor onderhoud en herinrichting Doelstraat en Molenstraat te Zevenbergen
- Uitvoeren
  - Onderhoud Zeestraat/Willem-Alexanderlaan/ Dr Ariënslaan in Zevenbergen
  - Onderhoud Predikherenstraat Standdaarbuiten eo.
  - Start onderhoud Buitengebied Oudendijk, Kreekdijk en Weeldijk tussen Standdaarbuiten en Noordhoek
  - Start onderhoud St Jozefstraat, Noordhoek en Noordhoeksedijk in Noordhoek
  - Onderhoud Postbaan Heijningen
- Omlegging Noordelijke randweg Zevenbergen
- Voorbereiding afschalen N285, inclusief brug over Roode Vaart met inlaatvoorziening
- Wegonderhoud en verkeersmaatregelen worden aan elkaar gekoppeld door middel van risicoanalyses verkeersveiligheid
- Uitvoeren onderhoud Grintweg Moerdijk
- Fietspad entree Klundert
- Onderhoud Oude Heijningsedijk Heijningen

THEMA VEILIGE BUURT

Strategisch doel

- We hebben veilige kernen met een sterke sociale structuur
- De buurt is goed ingericht, schoon en heel
- Het verbeterde beheer Openbare Ruimte is zichtbaar voor bewoners

Ontwikkelingen

Programma Openbare Ruimte/Fysieke leefomgeving

Er is gestart met het opstellen van het programma Fysieke Leefomgeving 2025-2035. In eerder stadium werd dit benoemd als Visie Openbare ruimte en integraal beleidsplan openbare ruimte. De komende jaren gaat in Moerdijk – net als in bijna alle Nederlandse gemeenten – de vervangingsopgave een nog grotere rol spelen. Ook moeten thema's als klimaatadaptatie, energietransitie en de veranderende mobiliteit een plaats krijgen in het beheer van onze openbare ruimte. Hiervoor is een gecombineerde aanpak van het beheer van alle fysieke onderdelen in de openbare ruimte noodzakelijk om ons openbare gebied toekomstbestendig te maken. De stap van ambitie naar beheer wordt gezet. Met het opstellen van het programma Fysieke leefomgeving wordt hier vorm aan gegeven. In de eerste helft van 2025 volgt voorafgaand aan de besluitvorming van dit plan een informatieve raadsbijeenkomst.

Bruggen centrum Klundert

De Kaaibrug in het centrum van Klundert is versterkt zodat alle verkeer hier zonder aslastbeperking weer gebruik van kan maken Ook wordt er momenteel hard gewerkt aan de versterking en vervanging van de Groene brug in de Brugstraat. De Blauwe Sluisdijkbrug wordt in het eerste kwartaal van 2025 aangepakt zodat aaneensluitend gestart kan worden met nieuwe straatinrichting van de centrumontwikkeling fase 2.

Actualiseren groenbeleidsplan en groenbeheerplan

Het huidige groenbeleidsplan en groenbeheerplan moeten herzien worden. De plannen zijn verouderd en niet ingesteld op de nieuwe opgaven in de openbare ruimte. Tevens is eind 2023 vanuit de Provincie geadviseerd om het groenbeheerplan te herzien vanuit de BBV. Hier is dan ook begin 2024 mee gestart. Echter heeft er gedurende het proces en kijkend naar de wens voor een integrale benadering van het beheer van onze openbare ruimte een wijziging plaats gevonden waardoor er nu voor gekozen is eerst het programma Fysieke Leefomgeving af te ronden en volgend hierop het groenbeheerplan te herzien. Uw raad is hier in een raadsinformatiebrief nader van op de hoogte gesteld.

Prestaties

	2024	2025	2026	2027
• Uitvoering werken die zijn opgenomen in de paragraaf kapitaalgoederen				
• Om onderhoud op straatniveau goed te kunnen aanpakken wordt een projectmatige aanpak voor overhangend particulier groen uitgewerkt en uitgevoerd				
• Nu de eerste urgente gevallen van essentaksterfte zijn aangepakt en data op orde is, volgt een planmatige aanpak essentaksterfte. De dialoog met belangrijke stakeholders wordt verder opgepakt om te streven naar een afgestemde aanpak voor behoud van ons groene landschap				
• Actualiseren van het groenbeleid aan de hand van vergroeningsplannen				
• Op orde brengen van areaal bomen en effect op beheergelden inzichtelijk maken				
• Vervanging Lamgatsebrug Zevenbergen-Hoeven				
• Vervangen en versterken drie betonbruggen centrum Klundert				
• Uitvoering beheerplan Waterbouwkundige objecten 2024-2028 inclusief onderhoud stadshaven Willemstad				
• Opstellen programma Fysieke Leefomgeving 2025-2035				
• Opstellen beheerplan straatmeubilair en kleine objecten				

THEMA ACCOMMODATIES EN VOORZIENINGEN

Strategisch doel

- We faciliteren accommodaties en voorzieningen op basis van behoefte, draagvlak, kwaliteit en maatwerk
- We bieden accommodaties en voorzieningen aan op kansrijke en aantrekkelijke plekken waar duurzame en veilige instandhouding en exploitatie mogelijk is
- Er is in de accommodaties een samenhangend, zoveel mogelijk geclusterd aanbod van onderwijs, sport, cultuur en ontmoeting
- We stimuleren eigen verantwoordelijkheid van gebruikers voor instandhouding en exploitatie van sociaal-maatschappelijke voorzieningen

Ontwikkelingen

Kunstgrasveld Seolto

In samenwerking met voetbalvereniging Seolto is een extra kunstgrasveld gerealiseerd, een natuurveld is omgevormd naar kunstgras. Hierdoor neemt de bruikbaarheid van de velden en de netto uren aan bespeelbaarheid toe.

Gemeenschapshuizen

Met de invulling van tijdelijke extra formatie per 1 juni 2024 is een start gemaakt met de implementatie van het beleidskader gemeenschapshuizen. In de jaarlijkse gesprekken met de exploitanten en beheerstichtingen is hiervoor input opgehaald. Er wordt hierbij een link gelegd met de opstelling van de visie sociale basis zoals opgenomen in Programma 4.

Buitensportaccommodaties

Het beleidskader voor buitensportaccommodaties is in concept gereed en vraagt nog om een financiële vertaling en terugkoppeling naar de verenigingen. Besluitvorming is nu gepland in het eerste kwartaal van 2025 in plaats van in 2024.

Beleidskader Maatschappelijke accommodaties

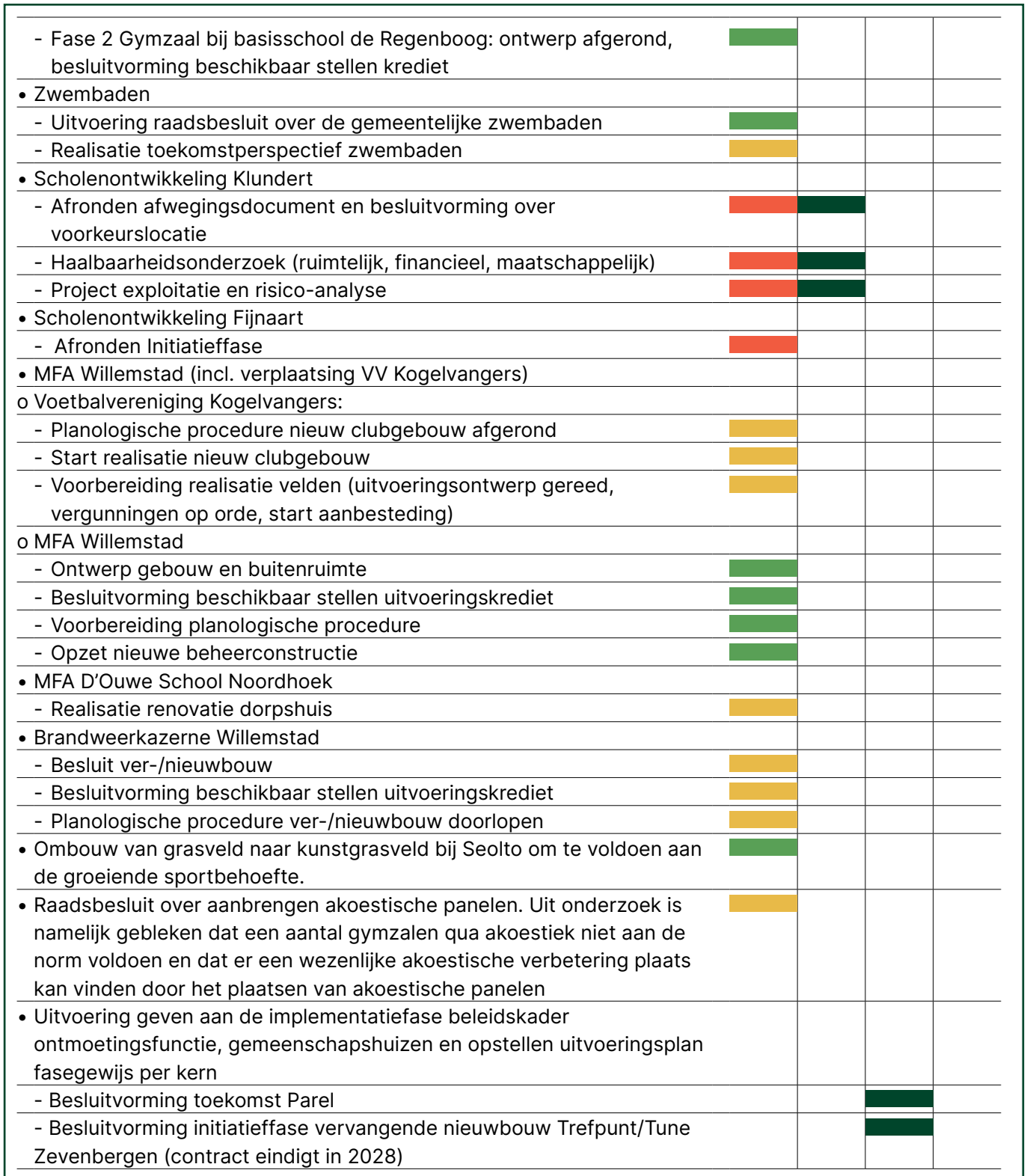
Dit beleidskader was voorzien voor 2024 maar wordt in 2025 opgeleverd.

Integraal Huisvestingsplan (IHP)

Vanwege uitstel invoering wetgeving onderwijshuisvesting is de planning van de opstelling van een Integraal Huisvestingsplan opgeschoven. Besluitvorming wordt medio 2025 voorgelegd. In 2024 starten we nog wel met de voorbereidingen.

Prestaties

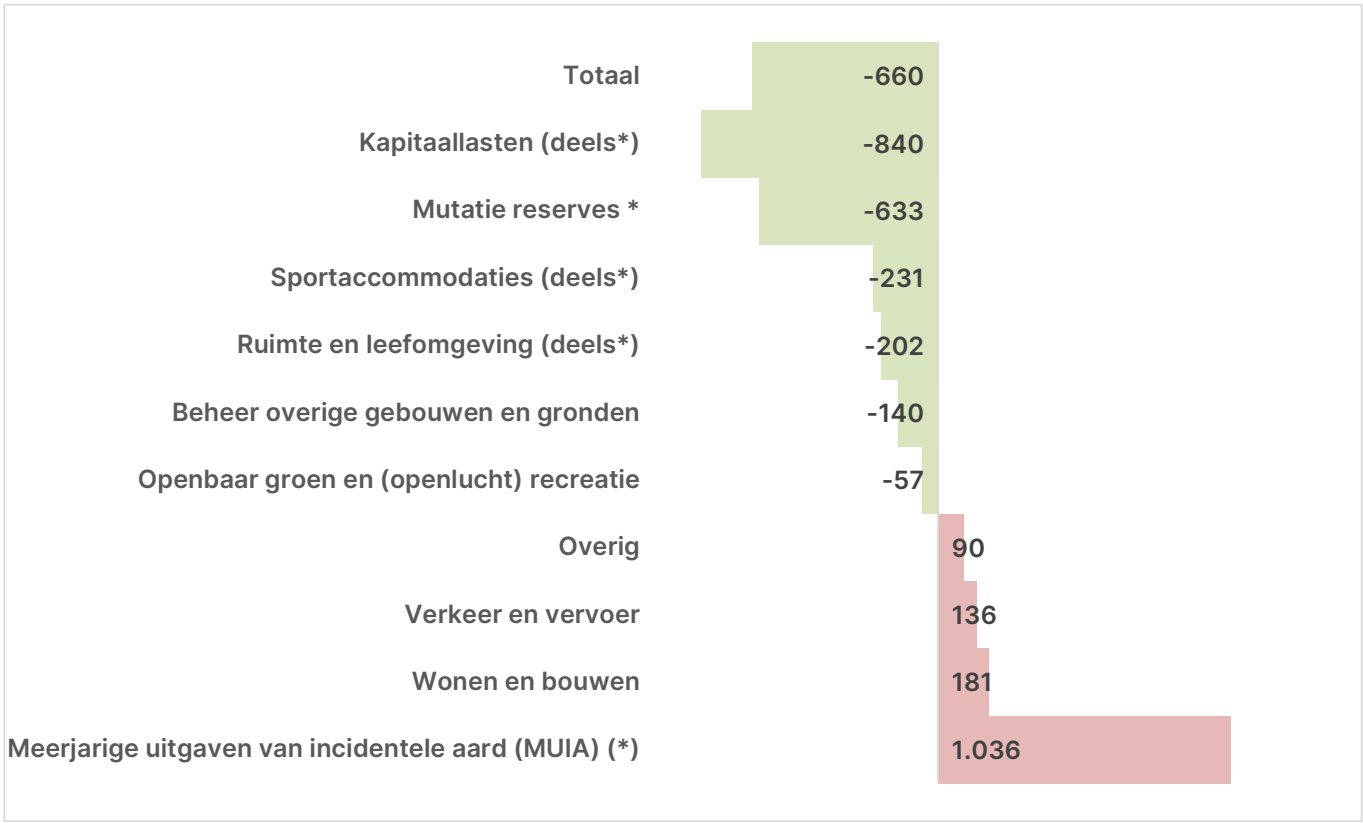
	2024	2025	2026	2027
• Uitvoering geven aan de implementatie van het beleidskader over de gemeenschapshuizen. Dit resulteert in actieplannen per kern.				
• Nieuw digitaal sleutelsysteem gemeentelijke accommodaties gefaseerd implementeren				
• In 2024 wordt een nieuw beleid buitensport accommodaties voorgelegd aan de raad en starten we met de uitvoering van het uitvoeringsplan dat in 2025 doorloopt.				
• Beleidskader voor maatschappelijke accommodaties vastgesteld (met o.a. uitgangspunten voor beheer, eigendom, tarifering en facilitering)				
• Raadsvoorstel Besluitvorming Integraal Huisvesting Plan (IHP) voor onderwijshuisvesting				
• Project Gymaccommodaties				
- Fase 1 Sporthal Zevenbergen: ontwerp afgerond, vergunningprocedure opgestart, aanbesteding afgerond				

- Fase 2 Gymzaal bij basisschool de Regenboog: ontwerp afgerond, besluitvorming beschikbaar stellen krediet
• Zwembaden
- Uitvoering raadsbesluit over de gemeentelijke zwembaden
- Realisatie toekomstperspectief zwembaden
• Scholenontwikkeling Klundert
- Afronden afwegingsdocument en besluitvorming over voorkeurslocatie
- Haalbaarheidsonderzoek (ruimtelijk, financieel, maatschappelijk)
- Project exploitatie en risico-analyse
• Scholenontwikkeling Fijnaart
- Afronden Initiatieffase
• MFA Willemstad (incl. verplaatsing VV Kogelvangers)
o Voetbalvereniging Kogelvangers:
- Planologische procedure nieuw clubgebouw afgerond
- Start realisatie nieuw clubgebouw
- Voorbereiding realisatie velden (uitvoeringsontwerp gereed, vergunningen op orde, start aanbesteding)
o MFA Willemstad
- Ontwerp gebouw en buitenruimte
- Besluitvorming beschikbaar stellen uitvoeringskrediet
- Voorbereiding planologische procedure
- Opzet nieuwe beheerconstructie
• MFA D'Ouwe School Noordhoek
- Realisatie renovatie dorpshuis
• Brandweerkazerne Willemstad
- Besluit ver-/nieuwbouw
- Besluitvorming beschikbaar stellen uitvoeringskrediet
- Planologische procedure ver-/nieuwbouw doorlopen
• Ombouw van grasveld naar kunstgrasveld bij Seolto om te voldoen aan de groeiende sportbehoefte.
• Raadsbesluit over aanbrengen akoestische panelen. Uit onderzoek is namelijk gebleken dat een aantal gymzalen qua akoestiek niet aan de norm voldoen en dat er een wezenlijke akoestische verbetering plaats kan vinden door het plaatsen van akoestische panelen
• Uitvoering geven aan de implementatiefase beleidskader ontmoetingsfunctie, gemeenschapshuizen en opstellen uitvoeringsplan fasegewijs per kern
- Besluitvorming toekomst Parel
- Besluitvorming initiatieffase vervangende nieuwbouw Trefpunt/Tune Zevenbergen (contract eindigt in 2028)

FINANCIËLE WIJZIGINGEN PROGRAMMA 2

Prettig en veilig wonen en leven in Moerdijk	Begroting 2024 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2024 na wijz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is voordelig)			
Totaal lasten	36.460	433	36.893
Totaal baten	-4.092	-459	-4.551
Saldo van baten en lasten	**32.368**	**-26**	**32.342**
Storting in reserves	27.420	171	27.591
Onttrekking aan reserves	-28.145	-805	-28.950
Resultaat na bestemming	**31.643**	**-660**	**30.983**

Samenvatting wijzigingen programma 2

De wijzigingen binnen programma 2 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een voordelig effect van € 660.000. Ten opzichte van de totale omvang (lasten) van dit programma is dat een afwijking van 2%.

Dit komt voornamelijk doordat de kapitaallasten lager zijn uitgevallen als gevolg van enkele investeringen die eind 2023 nog niet volledig waren afgerond (en dus nog niet worden afgeschreven) en lagere rentelasten. Verder zijn binnen dit programma ook enkele voor- en nadelen ontstaan die een (beperkt) effect hebben op het begrotingsresultaat doordat deze een relatie hebben met andere programma's of (gedeeltelijk) gedekt worden uit de daarvoor ingestelde bestemmingsreserves.

Nadere toelichting mutaties (x € 1.000)

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende taakveld is weergegeven;
- In de kolom S/I is aangegeven of het een structurele (S) of incidentele (I) afwijking betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Kapitaallasten (deels*)	-840	17%	V	S/I	Diverse geplande investeringen waren eind 2023 nog niet volledig afgerond. Dit zorgt ervoor dat de begrote afschrijvingslasten voor 2024 lager uitvallen dan begroot. Daarnaast zijn de rentelasten lager uitgevallen doordat de werkelijke renteomslag voor 2024 (1,15 %) lager uitvalt dan begroot (2%). Dit als gevolg van hogere rentebaten (zie ook de toelichting hierover binnen programma 5). De lagere kapitaallasten doen zich binnen dit programma voornamelijk voor bij het wegbeheer (€ 334.000 V) en buitensportaccommodaties (€ 188.000 V). Tot slot geldt dat diverse kapitaallasten (o.a. onderwijshuisvesting) worden gedekt uit daarvoor ingestelde gestelde bestemmingsreserve. Tegenover een deel van de lagere kapitaallasten (€ 155.000 V) , staat dus een lagere onttrekking uit de reserve (zie ook onderdeel mutatie reserves).
Mutatie reserves *	-633	2%	V	I	De uitgaven die in 2024 worden gedaan op de 'meerjarige uitgaven van incidentele aard' (zie ook de toelichting bij het betreffende onderwerp) worden in veel gevallen gedekt uit de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve (€ 1.036.000 V). Daarnaast worden de kapitaallasten van de investeringen m.b.t. o.a. onderwijshuisvesting worden gedekt uit een daarvoor ingestelde gestelde bestemmingsreserve. Doordat de kapitaallasten lager uitvallen wordt er ook minder uit de reserve onttrokken (€ 157.000 N). Verder valt de onttrekking uit de algemene reserve lager uit (€ 75.000 N). Dit als gevolg van subsidie ontvangsten voor de verduurzamings- en exploitatieplannen van de diverse zwembaden (zie onderdeel 'sportaccommodaties'). Tot slot geldt dat de bijdragen die vanuit projectontwikkelaars worden ontvangen (zie onderdeel 'ruimte en leefomgeving') worden gestort in de reserve Bovenwijks (€ 144.000 N) en de reserve Ruimtelijke ontwikkeling (€ 27.000 N).
Sportaccommodaties (deels*)	-231	9%	V	I	De Spuk (specifieke uitkering) stimulering sport, welke zou lopen tot 2023 is verlengd tot 2025. Voorlopig wordt op basis van voorgaande jaren uitgegaan van een te ontvangen bedrag van € 125.000. Aan het einde van het jaar wordt duidelijk wat het exacte bedrag is wat ontvangen gaat worden. Daarnaast is in de raadsvergadering van 13 december 2023 in totaal € 195.000 beschikbaar gesteld voor de uitwerking van het verduurzamings- en exploitatieplan voor de zwembaden De Oester (Fijnaart), De Bosselaar (Zevenbergen) en Ons Bad (Willemstad). Deze uitgaven worden gedekt uit de algemene reserve. Een deel van deze kosten kan gecompenseerd worden via een subsidie waardoor minder budget nodig is (€ 75.000 V). Dit betekent dat er in 2024 hiervoor ook € 75.000 minder uit de algemene reserve zal worden onttrokken (zie onderdeel 'mutatie reserves'). Tot slot zijn er diverse kleinere verschillen ontstaan (€ 31.000 V).
Ruimte en leefomgeving (deels*)	-202	21%	V	I	Initiatiefnemers van projecten doen een bijdrage t.b.v. bovenwijkse voorzieningen en ruimtelijke ontwikkelingen. Voor 2024 worden vanuit dat oogpunt € 221.000 aan bijdragen verwacht. Deze bijdragen worden gestort in de reserves bovenwijks en ruimtelijke ontwikkeling (zie ook onderdeel 'mutatie reserves'). Verder zijn binnen dit taakveld diverse kleinere nadelen ontstaan (€ 19.000 N).
Beheer overige gebouwen en gronden	-140	13%	V	I	Er worden hogere opbrengsten verwacht als gevolg van een eenmalige afsluit- en meewerkvergoeding die van TenneT TSO B.V. wordt ontvangen (i.v.m. hoogspanningsleiding) (€ 211.000 V). Daartegenover zijn diverse kleinere nadelen ontstaan (€ 71.000 N).

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-57	3%	V	I	De kosten i.v.m. baggerwerkzaamheden vallen naar verwachting lager uit (€ 170.000 V). Er zijn geen nieuwe werkzaamheden opgestart vanuit het waterschap waarbij de gemeente ontvangstplicht heeft. Voor het landelijk baggeren zijn er wel nieuwe werkzaamheden opgestart, maar daar is een lager bedrag voor nodig dan begroot. Daarnaast geldt dat het conform BBV wetgeving verplicht is om directe personeelskosten toe te rekenen aan investeringen. In 2024 worden naar verwachting minder uren toegerekend (€ 46.000 N) doordat diverse vervangingsinvesteringen binnen het groenbeheer lager zijn uitgevallen dan begroot. Tot slot zijn er diverse kleinere nadelen ontstaan (€ 67.000 N).
Verkeer en vervoer	136	5%	N	S/I	Budgetten m.b.t. verkeersmaatregelen schuiven deels door naar 2025. Er is bezwaar ingediend tegen de beoogde maatregelen voor Zevenbergseweg Klundert waardoor (al dan niet gewijzigde) uitvoering pas in 2025 gaat plaatsvinden (€ 75.000 V). Voor het onderzoek vervolgstappen verkeersonderzoek Willemstad is de verwachting dat er in 2024 maar € 25.000 besteed kan worden van de beschikbaar gestelde €50.000 (€ 25.000 V). Voorgesteld wordt om deze middelen opnieuw beschikbaar te stellen in 2025. Daarnaast geldt dat het conform BBV wetgeving verplicht is om directe personeelskosten toe te rekenen aan investeringen. In 2024 worden naar verwachting minder uren toegerekend (€ 133.000 N) doordat diverse vervangingsinvesteringen binnen o.a. wegen lager zijn uitgevallen dan begroot. Tot slot zijn er diverse kleinere voor- en nadelen ontstaan (€ 103.000 N).
Wonen en bouwen	181	7%	N	I	De beoordeling van de Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA) vanuit het Rijk vindt pas plaats in 2025. Hierdoor komen de verwachte opbrengsten in 2024 te vervallen (€ 78.000 N). Daarnaast geldt dat de beheerskosten t.b.v. het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) (voor het beheer van o.a. de startersleningen) die voorheen op het taakveld treasury werden geboekt worden overgeheveld naar dit taakveld (€ 45.000 N). Tegenover dit nadeel staat dus een voordeel binnen programma 5. Tot slot zijn er diverse kleinere voor- en nadelen ontstaan (€ 58.000 N).
Meerjarige uitgaven van incidentele aard (MUIA) (*)	1.036	100%	N		De inkomsten en uitgaven die in 2024 worden gedaan op de 'meerjarige uitgaven van incidentele aard' komen in het betreffende jaar ten laste van de exploitatie. In deze bestuursrapportage is een inschatting gemaakt van deze inkomsten en uitgaven en worden ze als raming opgevoerd. Deze uitgaven worden in veel gevallen gedekt uit de specifiek daarvoor ingestelde bestemmingsreserve (hieronder aangeduid met*). In programma 2 betreft het de volgende uitgaven: € 15.000 t.b.v. project Zevenbergen Noord (*) € 173.000 t.b.v. project Ambtelijke capaciteit 6 projecten (*) € 418.000 t.b.v. project Zevenbergen Oost (*) € 430.000 t.b.v. project Implementatie Omgevingswet (*)
Overig	90	-	N	S/I	Diverse kleinere positieve en negatieve verschillen (< € 50.000).
Totaal	**-660**		**V**		

Investeringskredieten (x € 1.000)

Binnen programma 2 zijn er naast bovenstaande exploitatiebudgetten, aanpassingen nodig in de eerder beschikbaar gestelde investeringskredieten. Deze investeringen worden na afronding meerjarig afgeschreven.

Krediet	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Beheerplan bruggen (Lamgatsebrug)	240	33%	N	I	De kosten voor vernieuwing van de Lamgatsebrug tussen Moerdijk en Halderberge (die ook bijdragen in de kosten) vallen hoger uit. De oorzaken hiervan zijn een slechtere bereikbaarheid van het bouwterrein van de lamgatsebrug dan van tevoren gedacht, vergoeding voor gebruik particuliere landbouwpercelen, benodigde opstelplaatsen bouwkranen en verminderde opbrengsten m.b.t. de verkoop van het hout van de oude brug. De benodigde bijstelling voor het aandeel van de gemeente Moerdijk bedraagt € 240.000. Rekening houdend met een afschrijvingstermijn van 45 jaar resulteert dit de komende jaren in ca. € 5.000 hogere afschrijvingslasten.
Sportvelden (De Fendert)	18	67%	N	I	De kosten vallen hoger uit i.v.m. de plaatsing van een ballenvanger die niet was begroot. Rekening houdend met een afschrijvingstermijn van 15 jaar resulteert dit de komende jaren in ca. € 1.200 hogere afschrijvingslasten.
Sportvelden (v.v. TPO)	19	29%	N	I	De kosten van uitvoering renovatie bleken hoger te zijn dan begroot. Er zijn geen bijzondere afwijkingen in de uitvoering. Rekening houdend met een afschrijvingstermijn van 15 jaar resulteert dit de komende jaren in ca. € 1.300 hogere afschrijvingslasten.
Tractie (Pick up PU10)	26	35%	N	I	Vanwege de kosten van BPM per 1-1-2024 en hogere aanschafkosten is een bijstelling nodig van dit investeringskrediet. Rekening houdend met een afschrijvingstermijn van 10 jaar resulteert dit de komende jaren in ca. € 2.600 hogere afschrijvingslasten.

Economie als versneller voor een vitaal Moerdijk

Onze gemeente heeft een sterke economische functie van regionale en nationale betekenis. Hierdoor ontstaat zowel werkgelegenheid voor onze eigen inwoners als voor de regio. De economische doorontwikkeling biedt kansen voor een inclusieve arbeidsmarkt en het aantrekken van nieuwe inwoners om de leefbaarheid te versterken en onze voorzieningen op peil te houden.

De economische positie van de gemeente wordt verder uitgebouwd door economische kansen te benutten. Daarbij streven we naar een beter evenwicht tussen economie en de (milieu)druk op mens en omgeving. We kijken naar wat economische ontwikkelingen kunnen bijdragen aan het realiseren van doelstellingen ten aanzien van duurzaamheid, klimaat, leefbaarheid en bereikbaarheid.

We kunnen de economische kracht van het haven- en industrieterrein waar mogelijk koppelen aan andere lokale en regionale opgaven. Er liggen kansen om de spin-off vanuit de industrie richting lokale bedrijvigheid te vergroten.

De aanwezigheid van de zeehaven van Moerdijk en ons uitgestrekte buitengebied met agrarische bebouwing en recreatieterreinen hebben helaas een aantrekkingskracht op de georganiseerde criminaliteit. Dit kan ondermijnende effecten hebben op onze samenleving.

Mijlpalen

- De bouw van Logistiek Park Moerdijk is in maart gestart met de ontwikkeling van de eerste ontwikkelcel voor DSV. Ook de interne baan die Logistiek Park Moerdijk met het Haven- en industrieterrein verbindt is gereed.
- In juni hebben de gemeenten Moerdijk, Drimmelen, Geertruidenberg en Oosterhout, de Provincie Noord Brabant en het Ministerie van EZK de bestuursovereenkomst Gebiedsinvesteringen “wind uit zee” ondertekend. De vier gemeenten ontvangen gezamenlijk € 50 miljoen om de gevolgen van op zee opgewekte windenergie voor inwoners op te vangen. Moerdijk ontvangt € 11,7 miljoen. Begin 2026 moet definitief besloten zijn hoe de middelen worden ingezet.
- Eind augustus zijn de werkzaamheden aan de Noordelijke Randweg van Zevenbergen officieel van start gegaan. De nieuwe weg, die onderdeel is van de N285, zorgt voor een goede ontsluiting van Zevenbergen-Noord. Daar worden nieuwe woningen en het klimaatadaptieve bedrijventerrein Koekkoek 2 gebouwd.
- Moerdijkse mobiliteitsopgaven zoals de stationsontwikkeling van Zevenbergen zijn goed gepositioneerd in de regionale Meerjarige Multimodale Mobiliteitsafspraken in zowel de stedelijke regio West-Brabant West als Breda-Tilburg. Dit vormt een opmaat voor mogelijk nadere afspraken over programmering en co-financiering.

THEMA HAVEN- EN INDUSTRIETERREIN

Strategisch doel

- Het Haven- en Industrieterrein ontwikkelt zich in balans met haar omgeving (People, Planet, Profit). We benutten de economische kracht door ruimtelijk-economische ontwikkelingen bij te laten dragen aan onze doelstellingen op gebied van klimaat, duurzaamheid en leefbaarheid.

Ontwikkelingen

Governance stedelijke regio's

Ten aanzien van Stedelijke regio West-Brabant West wordt een college besluit over de governance in december voorzien. Dit is conform afspraak in het Pact van Moerdijk. Vaststelling door de raad zal in 2025 plaatsvinden. Besluitvorming over Baronie en SRBT volgt een vergelijkbaar pad, maar wordt mogelijk net wat later gerealiseerd.

RWB Strategische agenda en actieprogramma 2024-2028

In april werd de nieuwe strategische agenda en bijbehorend actieprogramma door het algemeen bestuur van de RWB vastgesteld. Met deze agenda richt de RWB zich in lijn met de Economic Board West-Brabant en REWIN op de pijlers: plantbased, circulaire en innovatieve economie.

Overdracht taken RWB aan stedelijke regio's

De overdracht van taken van de RWB naar de stedelijke regio heeft in praktijk al grotendeels plaatsgevonden. Bedrijventerrein afspraken worden nu gemaakt via de lijn van de Stedelijke regio's. Hetzelfde geld voor afspraken over mobiliteit. Er was (nog) geen draagvlak om in lijn met afspraken over taken ook tot afspraken over middelen te komen. Mogelijk veranderd hier iets in als er vanuit de stedelijke regio's bijdragen gevraagd gaan worden aan de gemeenten. Dit wordt in 2025 voorzien. In afwachting op exacte bedragen is in de begroting 2025 hier al wel een post voor opgenomen.

Ontwerptafel Powerport

De technische verkenning heeft meer tijd gevraagd dan vooraf verwacht. Ook kost het tijd om het rijk op politiek-bestuurlijk niveau aan te haken. De wisseling van het kabinet heeft hier niet aan bijgedragen. Naar verwachting lukt het om de technische verkenning in 2024 af te ronden. De gebiedsgerichte uitwerking, inclusief participatie schuift naar 2025. Voordat begonnen kan worden met deze stap is het nodig dat rijk, provincie en gemeenten gezamenlijk de scope van de participatie bepalen. Dit vraagt om richtinggevende keuzen.

Evaluatie kredietovereenkomst GR Havenschap

De evaluatie vindt elke 4 jaar plaats. Vorige keer was 2021. De evaluatie zal dan ook in 2025 worden opgepakt. Per abuis staat dit verkeerd in het overzicht, deze evaluatie is als prestatie in begroting 2025 opgenomen.

Prestaties

	2024	2025	2026	2027
• Afspraken over governance Stedelijke regio's SRBT (Breda-Tilburg) en West-Brabant West (WBW), inclusief eventuele overdracht werkzaamheden van de RWB aan de stedelijke regio's				
• Opleveren resultaten integrale Ontwerptafel Moerdijk met Rijk, provincie en regio				
• Evaluatie kredietovereenkomst GR Havenschap Moerdijk				
• Interne Baan LPM operationeel				
• Moerdijk Meer Mogelijk (Afhankelijk van stikstofdossier):				
- Start realisatie havenontwikkeling Waterfront Moerdijk				
- Realisatie projectonderdeel dijkaanpak Waterfront Moerdijk				
• LPM fase 1-4: afhankelijk van oplossing stikstofproblematiek – realisatie en oplevering 2025-2027				
• Moerdijk Meer Mogelijk:				
- Oplevering project Noordelijke randweg Zevenbergen				
- Oplevering Waterfront				

THEMA VITALE CENTRA

Strategisch doel

- Zevenbergen, Fijnaart, Klundert en Willemstad hebben een bereikbaar, compact winkelhart dat uitnodigt als ontmoetingsplaats, met een aantrekkelijk aanbod van detailhandel, horeca, culturele en recreatieve functies en evenementen

Ontwikkelingen

Vaststelling centrumontwikkeling Fijnaart fase 1 – verplaatsing supermarkt

De opdracht om Fijnaart een levendig dorpshart en een vitaal centrum te bezorgen was niet eenvoudig. De vanuit bewoners zelf opgerichte klankbordgroep is blij dat er een plan ligt, waar ook de gemeenteraad volmondig 'ja' tegen heeft gezegd.

Ontwikkeling ondernemersfondsen

Het huidige convenant, dat de richtlijnen voor de huidige ondernemersfondsen bepaalt, loopt tot 1 januari 2025. Onze evaluatie heeft aangetoond dat er ruimte is voor verbetering in de huidige opzet van de ondernemersfondsen. De volgende conclusies zijn hieruit naar voren gekomen:

- Het innen van reclamebelasting heeft ervoor gezorgd dat de ondernemersverenigingen geen eigen ledenadministratie hebben.
- De omschreven doelen in de nadere regels te breed zijn en verder gaan dan de verantwoordelijkheden van een ondernemersvereniging.
- Taken in de openbare ruimte zijn verlegd naar de ondernemersverenigingen, waarbij de gezamenlijke conclusie is getrokken dat dit efficiënter gedaan kan worden door de gemeente.

Dashboard vitale centra

Het strategisch doel is vertaald naar resultaten die we willen bereiken voor de vier vitale centra in Moerdijk. De meetmomenten zullen altijd in Q4 van het betreffende jaar zijn en vervolgens zal hierover gerapporteerd worden in Q1 in het jaar erop.

De klankbordgroep centrumplan heeft zich de afgelopen jaren sterk gemaakt voor het nieuwe centrumplan in Fijnaart.

Vlnr Huibert van Dis, Joseph van Hoof en Peter Overzier.
© Tonny Presser/Pix4Profs

Prestaties

	2024	2025	2026	2027
• Oplevering herinrichting openbare ruimte centrum Klundert (fase 2 centrumplan)				
• Vaststellen startdocument centrumplan Klundert fase 3 (Doorsteek/ Westerstraat e.o.)				
• Startdocument + planvorming voor project Bastion Groningen Willemstad				
• Definitie deelprojecten centrumvisie Fijnaart				
• Afronding centrumvisie Klundert (fase 3)				
• Oplevering herijking uitvoeringsprogramma Centrum Zevenbergen				
• Start realisatie deelgebied Stoofstraat Zevenbergen				
• Realisatie deelprojecten centrumvisie Fijnaar				
• Realisatie uitvoeringsprogramma vitaal centrum Willemstad				
• Definitie deelprojecten centrum Klundert				

THEMA TOERISME

Strategisch doel

- Het gemeentelijk aandeel in het toeristisch product Moerdijk is en blijft op orde.
- Ondernemers versterken en dragen bij aan de doorontwikkeling van het toeristisch product Moerdijk.
- We brengen samen met ondernemers het toeristisch product Moerdijk op een effectieve en inspirerende manier onder de aandacht van inwoners en bezoekers.

Ontwikkelingen

Expeditie Haringvliet

In 2024 is een evaluatie en toekomststudie uitgevoerd met als hoofdvraag of het binnen de gestelde kaders mogelijk is om een vaarverbinding te ontwikkelen en te exploiteren die bijdraagt aan de aantrekkelijkheid van het gebied rondom het Haringvliet als toeristische bestemming. Conclusie van het rapport is dat er zeker behoefte is aan een vaarverbinding, maar dat op dit moment een snelle vaarverbinding over het Haringvliet niet realistisch is. Er is daarom gekozen om in te zetten op kortere routes met langzamere schepen.

Voor het westelijk deel van het Haringvliet is dit voor 2024 gerealiseerd onder de benaming veerverbinding Haringvliet. Voor het oostelijk deel (Moerdijk) is, naast de bestaande veerverbindingen, langer de tijd nodig om wenselijkheid en haarbaarheid nader te onderzoeken. In juli is de gemeenteraad met een Raadsinformatiebrief geïnformeerd over deze ontwikkeling.

Toeristische marketinginitiatieven en samenwerking

De werkwijze waarin we samen met ondernemers tot het versterken van toeristisch product Moerdijk komen is geëvalueerd. Deze werkwijze wordt intern en extern goed ontvangen en in het afgelopen jaar

zijn meerdere initiatieven gerealiseerd. Er is zelfs een grotere vraag met initiatieven dan we kunnen honoreren.

Ook de toeristische marketing is een meerwaarde gebleken. We worden steeds beter en vaker gevonden op het internet en het aantal volgers op sociale media stijgt. Het voorstel is dan ook om de ingeslagen weg te continueren en hier extra budget aan te koppelen. Dit wordt in oktober in de raad behandeld.

Fort de Hel

Voor Fort de Hel is voor 2024 een nieuwe beheerder gevonden die het fort bezoekbaar en beleefbaar houdt binnen de huidige mogelijkheden. Het ontwikkeltraject Fort de Hel loopt nog en wordt niet in 2024 afgerond. De raad krijgt in 2025 een voorstel voor een ontwikkelrichting aangeleverd. Hierdoor kan nu nog niet gekeken worden naar een definitieve invulling van het fort. De huidige beheerder is enthousiast om het fort ook in 2025 bezoekbaar en beleefbaar te houden.

Prestaties

	2024	2025	2026	2027
• Toeristische monitor is gereed				
• Het openbaar gebied rondom de Stenen Poppen in Klundert is ingericht				
• Werkprogramma Stelling van Willemstad is opgesteld, inclusief vaarverbindingen				
• Ontwikkeling permanente steiger nabij Fort Sabina is gestart				
• Gevelrestauratie Fort Sabina is afgerond				
• Realisatie invulling botenloods Fort Sabina is gestart				
• Toeristisch bebordingsplan Willemstad en omgeving is gerealiseerd				
• Evaluatie werkwijze versterken toeristisch product Moerdijk i.s.m. ondernemers				
• Verkenning mogelijkheden regionale promotiestrategie is uitgevoerd				
• Aanbesteding voor een nieuwe exploitant Fort de Hel is opgestart				
• Cultureel beleid, inclusief monumentaal erfgoed, is vastgesteld				
• Realisatie permanente steiger nabij Fort Sabina				
• Verkenning doortrekken Roode Vaart				

THEMA ARBEIDSMARKT

Strategisch doel

- Er is voldoende en goed gekwalificeerd personeel voor nieuwe en bestaande bedrijven

Ontwikkelingen

Huisvesting arbeidsmigranten

De aanvraag omgevingsvergunning Blokdijk in Moerdijk voor 450 arbeidsmigranten is in december 2023 ingediend en is in behandeling. Streven is dit jaar de vergunning te verlenen. Afhankelijk van eventuele bezwaren kan gestart worden met realisatie eind 2024 of 2025. Voor de initiatieven aan de Oudemolensedijk in Fijnaart voor 320 arbeidsmigranten en de Zwaluwsedijk Moerdijk voor 112 arbeidsmigranten lopen de principeverzoeken en wordt in 2025 de vergunning verwacht. Tegen beide initiatieven worden bezwaarprocedures verwacht, zodat start realisatie verwacht wordt in 2026.

Er wordt deelgenomen aan de regionale themagerichte aanpak arbeidsmigratie, onder begeleiding van de VNG. De nulmeting heeft in september plaatsgevonden. Het is de bedoeling dat vanaf 2025 een plan van aanpak handhaving zal worden opgestart.

NXT-Moerdijk / projectportfolio arbeidsmarkt

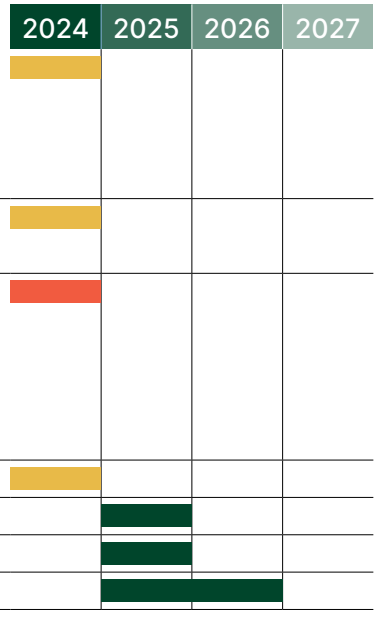
De NXT-Moerdijk community groeit: er zijn 2 triple helix events geweest waarbij ondernemers, onderwijs en overheid met elkaar het gesprek gevoerd hebben over onder andere de manier waarop zij gezamenlijk de arbeidsmarkt kunnen verstevigen. Vanuit deze events zijn een werkgroep en stuurgroep gevormd.

Het aantal unieke gebruikers in de NXT-Moerdijk app is gegroeid naar ongeveer 380. Er zijn 2 scholen en 28 ondernemers aangesloten en op dit moment hebben ca. 25 ondernemers in overweging om aan te sluiten. Momenteel (september 2024) zijn er 83 banen en stages geplaatst.

Begin 2024 is een start gemaakt met de 2e fase van NXT-Moerdijk. Op dit moment zijn we in gesprek met onderwijs en ondernemers om de Hybride Leeromgeving met leermogelijkheden op maat voor doelgroepen en ondernemers aan te bieden via de NXT-Moerdijk app.

In de eerste helft van 2024 zijn diverse promotie-activiteiten voor NXT-Moerdijk geweest. Onder andere via de sociale media maar ook bij het netwerk-event op de Bloemencorso en in voorbereiding voor tijdens de open havendag in Moerdijk.

Prestaties

THEMA VESTIGINGSKLIMAAT

Strategisch doel

- We beschikken over schone, veilige en duurzame bedrijventerreinen met voldoende ruimte voor ontwikkeling
- Onze bedrijventerreinen zijn goed en op een duurzame wijze te bereiken voor zowel het personenvervoer (fiets, deelmobiliteit en auto) als het goederenvervoer (spoor, buis, water en weg)
- We faciliteren ondernemers in aansluiting op hun behoeften en stimuleren het realiseren van economische en maatschappelijke meerwaarde en samenwerking tussen ondernemers onderling

Ontwikkelingen

Optimalisatie CRM-systeem

Om onze dienstverlening aan ondernemers te kunnen verbeteren is gewerkt aan een Customer Relationship Management (CRM). In 2024 zijn belangrijke stappen gezet in de optimalisatie van het gebruik van het CRM-systeem. Er heeft een her-implementatie van Tribe CRM plaatsgevonden. Hierin zijn een succesvolle koppeling met de KVK-database, verbeterd functioneel beheer, en een vergroot bereik van ondernemers gerealiseerd.

Spooremplacement Roosendaal

De mogelijke inpassing van het emplacement én de gevolgen hiervan voor Moerdijk worden meegenomen in de ontwerptafel Powerport. Op die ontwerptafel wordt een advies geformuleerd ten aanzien van de inpasbaarheid van tal van projecten op gebied van energie, economie, bereikbaarheid etc.

Opwaardering buslijn 119

Moerdijk lobbyt al langer voor een betere Openbaar Vervoer-bereikbaarheid, dit heeft geleid tot aanpassingen in de provinciale OV-concessie die volgend jaar ingaat. Medio 2025 wordt Lijn 119 (wordt dan Lijn 373) opgewaardeerd naar een Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV)-verbinding.

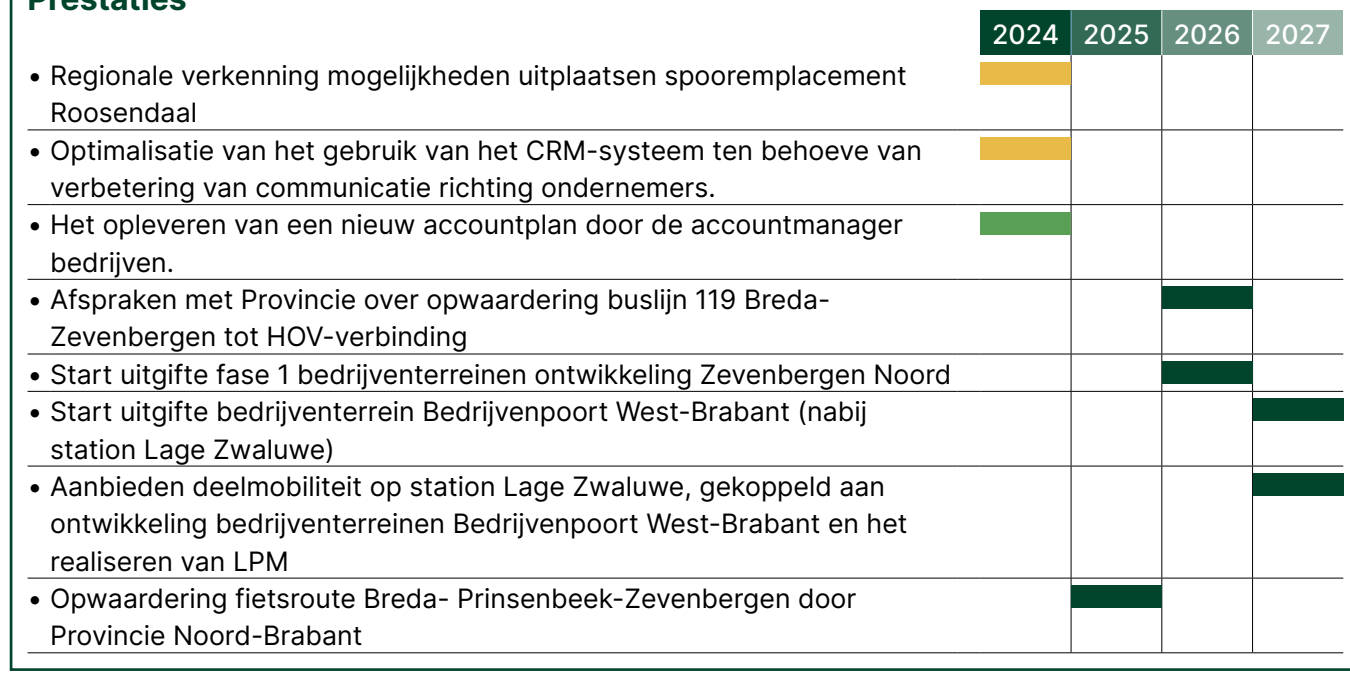
Opwaardering fietsroute Breda- Prinsenbeek-Zevenbergen

Dit zit als onderwerp/traject opgenomen in de mobiliteitspakketten vanuit de Stedelijke Regio die aangeboden worden aan provincie Brabant en/of Het Rijk.

Bedrijventerreinen ontwikkeling Zevenbergen Noord

De vaststelling van de wijziging van het omgevingsplan voor bedrijventerrein Koekoek II is geschied op 5 september 2024.

Prestaties

THEMA VEILIGHEID

Strategisch doel

- We bestrijden integraal veiligheidsrisico's en georganiseerde criminaliteit.

Ontwikkelingen

Programma Veiligheid

Met de invulling van vacante posities op veiligheid en ondermijning in de loop van 2024, uitbreiding van het cluster veiligheid naar 2025 en het nieuwe programma Veiligheid Moerdijk werken we in 2025 toe naar een bestendige aanpak.

Invoer kwetsbare gebouwen en locaties (KGL) in het Register Externe Veiligheid

De Omgevingswet bepaalt dat gegevens over KGL worden opgenomen in het Register Externe veiligheid (REV). Op basis van de samenwerking hierin met OMWB en het trainen van collega's voor het gebruik van het REV dit jaar, zal hier in 2025 invulling aan worden gegeven.

Haven veiligheidsstrategie

De doorontwikkeling van de veiligheidsstrategie voor het haven- en industriegebied (het voormalige Moerdijk Veilig 2.0) is in 2024 opgestart en zal in het eerste kwartaal 2025 worden gepresenteerd aan de stuurgroep veiligheid Haven-, en industrieterrein.

Doorontwikkeling Bevolkingszorg

Met betrekking tot de Moerdijkse crisisorganisatie is de basis op orde en zal vanaf 2025 blijvend worden geïnvesteerd in het opleiden, trainen en oefenen. Dit zowel intern als met externe partners.

Drugsdumpingen & saneringen

We zien een toename van drugsdumpingen en hebben in 2024 opdracht tot een bodemsanering moeten geven na het langdurig lozen van drugsafval in gemeentelijke grond. Deze onvoorziene saneringskosten bedragen vooralsnog ruim € 80.000, waarbij de kosten na bemonstering van de bodem mogelijk nog oplopen.

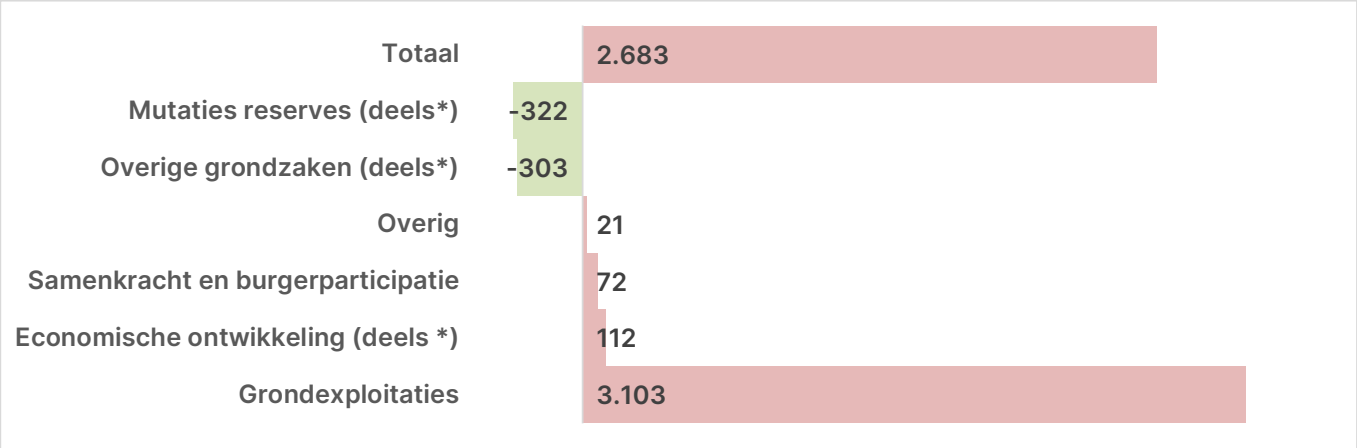
Prestaties

	2024	2025	2026	2027
• Nieuw op te zetten programma Veiligheid opnemen in Uitvoeringsprogramma VVTH 2024				
• Afronden conversie Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS) naar Register Externe Veiligheidsrisico's (REV) in samenwerking met Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)				
• Doorontwikkeling haven veiligheidsstrategie in samenhang met de uitrol van maatregelen in de Mainport aanpak Zeehavens Zeeland-West Brabant				
• Doorontwikkeling crisisorganisatie bevolkingszorg gereed				
• Uitvoering geven aan een multidisciplinaire crisis oefening				
• Het nieuw op te zetten programma Veiligheid wordt eind 2023 opgeleverd. Op basis daarvan worden realistische en meerjarige prestaties geprogrammeerd.				

FINANCIËLE WIJZIGINGEN PROGRAMMA 3

Economie als versneller voor een vitaal Moerdijk	Begroting 2024 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2024 na wijz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is voordelig)			
Totaal lasten	19.410	-8.644	10.766
Totaal baten	-18.602	11.648	-6.954
Saldo van baten en lasten	**808**	**3.004**	**3.812**
Storting in reserves	5.080	219	5.299
Onttrekking aan reserves	-3.191	-540	-3.731
Resultaat na bestemming	**2.697**	**2.683**	**5.380**

Samenvatting wijzigingen programma 3

De wijzigingen binnen programma 3 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een nadelig effect van € 2,7 miljoen. Ten opzichte van de totale omvang (lasten) van dit programma is dat een afwijking van 14%. Dit nadeel is voornamelijk ontstaan als gevolg van wijzigende BBV wetgeving wat betreft de wijze waarop rente aan grondexploitaties moet worden toegerekend, waardoor een forse storting nodig is in de verliesvoorziening.

Nadere toelichting mutaties (x € 1.000)

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende taakveld is weergegeven;
- In de kolom S/I is aangegeven of het een structurele (S) of incidentele (I) afwijking betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Mutaties reserves (deels*)	-322	-6%	V	I	Er wordt meer onttrokken uit de reserve strategische verwervingen (€ 443.000 V) ter dekking van gemaakte kosten i.v.m. strategische grondaankopen (zie ook onderdeel 'overige grondzaken'). Verder worden hogere stortingen in de reserve bovenwijks (€ 184.000 N) en ruimtelijke ontwikkeling (€ 35.000 N) verwacht als gevolg van hogere bijdragen vanuit initiatiefnemers van projecten (zie ook onderdeel 'overige grondzaken'). Tot slot worden de kapitaallasten van diverse investeringen gedekt uit een daarvoor ingestelde gestelde bestemmingsreserve (€ 73.000 V) en wordt op basis van het raadsbesluit van 2 maart 2023 nog een onttrekking begroot m.b.t. Zevenbergen Oost (€ 25.000 V).
Overige grondzaken (deels*)	-303	-2%	V	S/I	Om bij strategische aankopen van onroerende zaken het eventuele verschil tussen de verkrijgingsprijs (incl. bijkomende verwervingskosten) en de marktwaarde (taxatiewaarde) te kunnen dekken, is de reserve strategische verwerving onroerend goed ingesteld. Dit meerdere mag namelijk niet geactiveerd worden op de balans en vormt daarmee een kostenpost in het betreffende jaar. Op basis daarvan wordt van de gemaakte kosten (€ 511.000 N) een deel gedekt uit de reserve strategische verwervingen (zie ook onderdeel 'mutatie reserves'). Daar tegenover staat dat een voordeel wordt verwacht i.v.m. een grondverkoop in het dorp Moerdijk (€ 450.000 V) en hogere huurinkomsten worden verwacht m.b.t. diverse panden die in 2024 en eerdere jaren strategisch verworven zijn (€ 160.000 V). Daarnaast geldt dat hogere bijdragen worden verwacht vanuit initiatiefnemers van projecten die een bijdrage doen t.b.v. bovenwijkse voorzieningen en ruimtelijke ontwikkelingen. (€ 219.000 V). Deze opbrengsten worden gestort in de daarvoor ingestelde bestemmingsreserves (zie ook onderdeel mutatie reserve). Tot slot zijn er diverse kleinere voor- en nadelen ontstaan (€ 15.000 N).
Arbeidsparticipatie	-	-	-	-	Zowel de lasten als de baten vallen ca. € 1,5 miljoen lager uit. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties stelt middelen beschikbaar voor het vergroten van het woningaanbod voor de huisvesting van aandachtsgroepen. Vastgelegd is richting initiatiefnemers dat de gemeente de subsidie doorbetaald na realisatie en goedkeuring van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (rvo). Indien een initiatief niet of niet conform voorwaarden wordt gerealiseerd, zal de subsidie aan rvo moeten worden terugbetaald. Per saldo heeft dit voor de gemeente geen effect op het begrotingsresultaat. In 2024 zullen geen initiatieven gereed gemeld worden en geen betalingen worden gedaan. De toegezegde rijksbijdragen op grond van de regeling huisvesting aandachtsgroepen zullen in 2025 of 2026 moeten worden doorbetaald aan de initiatiefnemers danwel terugbetaald naar rvo. Voor een nadere toelichting over dit thema wordt verwezen naar de beleidstekst van programma 3.
Samenkracht en burgerparticipatie	72	313%	N	I	De onderhoudskosten t.b.v. De Schuur in Zevenbergen nemen toe vanwege prijsstijgingen en benodigde extra kwaliteit (beperken geluidsoverlasten, temperatuurregulatie) zoals gebleken via inspecties. Op basis hiervan is een aanvullende storting nodig in de daarvoor ingestelde voorziening Meerjaren onderhoudsplan gebouwen.

<table>
<tr><th>Onderwerp</th><th>Bedrag</th><th>%</th><th>V/N</th><th>S/I</th><th>Toelichting</th></tr>
<tr><td>Economische ontwikkeling (deels *)</td><td>112</td><td>13%</td><td>N</td><td>I</td><td>Het huidige convenant, dat de richtlijnen voor de huidige ondernemersfondsen bepaalt, loopt tot 1 januari 2025. In het raadsbesluit 'subsidieregeling ondernemersverenigingen vitale centra' (raadsvergadering 12 september 2024) is naar aanleiding van de gehouden evaluatie besloten om de bekostiging van de jaarlijkse subsidie (€ 65.000) vanaf 2025 in te passen in de meerjarenbegroting. Daarbij is verder besloten om de kosten die in 2025 met de overgangsperiode gemoeid gaan te dekken uit de reserve vitale centra. In de stelpost nieuw beleid was voor 2024 nog rekening gehouden met een hoger subsidiebedrag op basis van het huidige convenant (wat loopt tot 1-1-2025). Tegenover het nadeel wat binnen dit programma ontstaat (€ 54.000 N), staat dus een voordeel binnen programma 5 (vrijval uit de stelpost nieuw beleid).

Daarnaast zijn er diverse kleinere nadelen ontstaan binnen dit taakveld (€ 58.000 N).</td></tr>
<tr><td>Grondexploitaties</td><td>3.103</td><td>27%</td><td>N</td><td>I</td><td>Ontwikkelingen binnen de grondexploitaties hebben per saldo onderstaande effecten:

<table>
<tr><th>(Bedragen x € 1.000) (-/- is nadelig)</th><th>2024</th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Effecten op begrotingsresultaat</td><td>-3.103</td><td>973</td><td>-33</td><td>6</td><td>0</td></tr>
</table>

Wijzigende BBV wetgeving
Het verwachte nadelige effect in 2024 is grotendeels het gevolg van wijzigende BBV wetgeving wat betreft de wijze waarop rente aan grondexploitaties moet worden toegerekend. Concreet betekent de wijziging dat vanaf 2024 dezelfde systematiek geldt als voor investeringskredieten, waarbij de rente wordt toegerekend op basis van de berekende renteomslag. De renteomslag zoals die in de begroting 2025-2028 is berekend en toegelicht bedraagt 2,7%. Dit terwijl in het verleden het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen moest worden gehanteerd (wat in 2024 uitkwam op 0,76%).

Door de hogere rentetoerekening nemen de lasten binnen de grondexploitaties toe, waardoor de verwachte resultaten afnemen. De effecten hiervan vanaf 2025 zijn verwerkt in de begroting 2025-2028. Zoals in de begroting 2025-2028 is toegelicht heeft de wijzigende wetgeving vooral op 2024 een negatief effect. Dit heeft namelijk gevolgen voor de benodigde stand van de verliesvoorzieningen. Indien binnen een grondexploitatie een negatief resultaat wordt verwacht, dient voor dat verlies op het moment van constateren een voorziening te worden gevormd. Op basis hiervan is in 2024 een benodigde storting in de verliesvoorziening nodig van ca. € 2,2 miljoen.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat de nadelige effecten die binnen de grondexploitaties ontstaan (doordat er meer rente moet worden toegerekend) niet per definitie betekent dat de totale daadwerkelijke rentekosten voor de gemeente met hetzelfde bedrag toenemen. Het betreft hier namelijk een wijziging in de wijze waarop de rentelasten van de gemeente over alle investeringskredieten en grondexploitaties wordt verdeeld. Dit conform de wettelijk voorgeschreven renteomslag, waarbij conform de financiële verordening ook rekening wordt gehouden met zogenaamde ‘bespaarde rente’. Dit betreft een fictieve rente die gemeenten mogen doorberekenen over de eigen interne financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen). Voor een nadere toelichting over deze systematiek wordt verwezen naar de paragraaf financiering in de begroting 2025-2028.

Overige ontwikkelingen
Naast het hierboven toegelichte rente effect, wordt in 2024 per saldo een nadeel van € 0,9 miljoen verwacht. Dit komt grotendeels doordat de winstneming die t.b.v. de grondexploitatie Waterwijk Fijnaart in 2024 was voorzien (ca.€ 1 miljoen) doorschuift naar 2025 (waardoor in dat jaar juist een positief verschil ontstaat).
Hierbij moet worden opgemerkt dat het resultaat van de grondexploitaties in een bepaald jaar niet altijd een accuraat beeld geeft van de totale winstgevendheid van een grondexploitatie over de volledige looptijd. Tussentijdse winstnemingen hebben bijvoorbeeld een effect op het huidige jaar maar dat hoeft niet te betekenen dat de totale resultaten daarmee ook direct wijzigen. Voor een nader inzicht in de totale (verwachte) resultaten per grondexploitatie wordt daarom verwezen naar de meest recente paragraaf grondbeleid (in dit geval de paragraaf grondbeleid in de begroting 2025-2028).</td></tr>
<tr><td>Overig</td><td>21</td><td>-</td><td>N</td><td>S/I</td><td>Diverse kleinere positieve en negatieve verschillen (< € 50.000).</td></tr>
<tr><td>Totaal</td><td>2.683</td><td></td><td>N</td><td></td><td></td></tr>
</table>

Investeringskredieten (x € 1.000)

Binnen programma 3 zijn er naast bovenstaande exploitatiebudgetten, aanpassingen nodig in de eerder beschikbaar gestelde investeringskredieten. Deze investeringen worden na afronding meerjarig afgeschreven.

<table>
<tr><th>Krediet</th><th>Bedrag</th><th>%</th><th>V/N</th><th>S/I</th><th>Toelichting</th></tr>
<tr><td>Fort Sabina gevelrestauratie</td><td>-150</td><td>-8%</td><td>V</td><td>I</td><td>Het beschikbare investeringskrediet (€ 2.000.000) kan met € 150.000 verlaagd worden. De kosten vallen (o.a. door een lagere urentoerekening t.b.v. ambtelijke inzet) lager uit dan oorspronkelijk was begroot.
Rekening houdend met een afschrijvingstermijn van 25 jaar resulteert dit de komende jaren in ca. € 6.000 lagere afschrijvingslasten.</td></tr>
<tr><td>Centrumvisie Klundert (Vitale Centra)</td><td>30</td><td>30%</td><td>N</td><td>I</td><td>De opdracht voor het maken van de centrumvisie van Klundert vraagt meer uitwerking dan vooraf ingeschat. Met name de wens vanuit Klundert om concrete acties door te voeren geeft dat meer kosten worden verwacht t.b.v. het maken van schetsen en nadere uitwerking.
Rekening houdend met een afschrijvingstermijn van 25 jaar resulteert dit de komende jaren in ca. € 1.200 hogere afschrijvingslasten.</td></tr>
<tr><td>Centrumplan zevenbergen (Roode Vaart)</td><td>600</td><td>21%</td><td>N</td><td>I</td><td>De werkzaamheden aan de haven in Zevenbergen zijn fysiek gereed, het water stroomt vanaf eind 2020 door de haven. Er zijn nog een aantal issues met de bouwer. Totale administratieve afronding hangt af van de resultaten van de procedure bij de Raad van Arbitrage te verwachten in het 2de kwartaal van 2025. Het eerste deelvonnis is inmiddels administratief afgehandeld. Voor de lopende en geprognotiseerde kosten zijn onvoldoende middelen beschikbaar en dient een aanvullend krediet gevoteerd te worden vanuit de Raad.

Zoals in de eerdere met uw Raad gedeelde rapportages leiden de kosten die volgen uit de procedures en afwikkeling daarvan tot een tekort op het totale project. De verdeling over de twee deelprojecten Roode Vaart en Markt resulteren in onderstaande bijstellingen.

<table><tr><th>Investeringskrediet</th><th>Bedrag</th></tr><tr><td>Roode vaart</td><td></td></tr><tr><td>Bijstelling uitgaven</td><td>€ 1.200.000</td></tr><tr><td>Bijstelling inkomsten</td><td>- € 600.000</td></tr><tr><td>Bijstelling netto</td><td>€ 600.000</td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td>Markt</td><td></td></tr><tr><td>Bijstelling uitgaven</td><td>€ 400.000</td></tr></table>
Het betreft een inschatting van het kostenverloop tot het eindvonnis. De eventuele kosten en opbrengsten die volgen uit het eindvonnis zijn hierin niet meegenomen. De overschrijding op de Roode Vaart wordt voor 50% gedeeld met de risicodragende Samenwerkingspartners.

De raad wordt gevraagd het krediet voor de Roode Vaart te verhogen met € 1.200.000 met als gedeeltelijke dekking de bijdrage vanuit de risicodragende Samenwerkingspartners van € 600.000. Daarnaast wordt gevraagd het krediet voor de Markt te verhogen met € 400.000. Beide investeringskredieten worden over een periode van 40 jaar afgeschreven. Dit betekent dat de benodigde kredietbijstellingen de komende jaren resulteren in ca. € 25.000 hogere afschrijvingslasten.</td></tr>
<tr><td>Centrumplan zevenbergen (Markt)</td><td>400</td><td>14%</td><td>N</td><td>I</td><td>Zie toelichting hierboven</td></tr>
</table>

Ondersteuning voor mensen die het écht nodig hebben

Gemeente Moerdijk staat voor goede, betaalbare en beschikbare zorg en ondersteuning voor de kinderen, jongeren, volwassenen en senioren die het écht nodig hebben. Soms is dat een duwtje in de rug, soms intensieve hulp. Wij bieden onze inwoners hulp op de leefgebieden opvoeden en opgroeien, onderwijs, gezondheid, veiligheid, dagelijks leven, financiën, wonen, mobiliteit en sociale participatie.

Gemeente Moerdijk wil een inclusieve gemeente zijn waar iedereen meedoet, ongeacht culturele achtergrond, gender, leeftijd of beperkingen.

Mijlpalen Nieuwkomers

Realisatie asiellocatie aan de Schansdijk

- Het COA heeft eind december 2023 een vergunningaanvraag gedaan. Op twee onderdelen was extra actie nodig om het terrein geschikt te maken. Dat betrof verplaatsing van enkele plakkaten van de Teunisbloem, die een habitat vormt voor de Teunisbloempijlstaartvlinder. Daarnaast heeft vanwege de weersomstandigheden het benodigde aanvullende bodemonderzoek nog niet kunnen plaatsvinden. Daarom zijn extra beheersmaatregelen toegevoegd gedurende de realisatie- en exploitatiefase.
- Op 19 september 2024 is een omgevingsvergunning ‘bouwen’ voor 10 jaar verleend aan het COA. Dat betekent dat het COA kan starten met de realisatie van de opvanglocatie aan de Schansdijk. Het COA heeft aangegeven gedurende de 6-weken periode waarin bezwaar kan worden gemaakt te willen starten met de werkzaamheden. Er wordt gestreefd naar ingebruikname van de opvanglocatie in het tweede kwartaal van 2025.

Ontwikkelingen Nieuwkomers

Financieel

De begrotingswijziging van het Werkplein op het gebied van inburgering is terug te leiden naar de hogere aantallen inburgeraars. Hier staat een rijksvergoeding tegenover. Dat geldt ook voor de kosten voor het leefgeld voor Oekraïense ontheemden.

Programmatische aanpak

In de zomer van 2024 zijn de opgaven en prioriteiten voor inzet rondom de nieuwkomers in een programmatische aanpak gegoten. Daarbij zijn verschillende projecten geformuleerd. Met de capaciteitsaanvragen in de begroting is het voor 2025 mogelijk de inzet op de gehele keten in te vullen en daarmee de verschillende deel-opgaven rondom nieuwkomers met elkaar te verbinden.

Plan van aanpak voor realisatie van expertisecentrum Nederlands als tweede taal (NT2)

In 2024 was de beschikbare capaciteit nodig om invulling te geven aan andere aspecten van de nieuwkomersopgave en de benodigde verbinding met de programmatische aanpak nieuwkomers. Het opstellen van een plan van aanpak ten behoeve van de realisatie van een expertisecentrum NT2 is om deze reden nog niet verder ingevuld.

Integraal plan van aanpak voor taal met oa voor- en vroegschoolse educatie, laaggeletterdheid en NT2 onderwijs

Het onderwijs heeft met alle schoolbesturen en gemeente een plan van aanpak ontwikkeld en één taalgroep (mogelijk met uitbreiding van twee) opgericht vanuit één schoolbestuur. Alle leerlingen korter dan 40 weken in Nederland maken hier gebruik van en stromen daarna door naar het reguliere onderwijs. Een vereiste is het niveau

waarover kwaliteitsafspraken zijn gemaakt. Voor de leerlingen die zich nog niet kunnen redden (ook niet na 40 weken) is geregeld dat deze leerlingen extra ondersteuning blijven behouden vanuit de taalgroep.

Ontwikkelingen huisvesting en inburgering statushouders

- Voor de eerste helft van 2024 geldt dat de taakstelling niet is behaald. Dit komt met name door de in 2023 opgelopen achterstand. Daarmee krijgt de gemeente van de Provincie het toezichtsoordeel 'niet behaald'. Samen met Woonkwartier en Vluchtelingenwerk is een stand van zaken rapportage opgesteld, die inzicht geeft in de inzet en de mogelijkheden.
- In mei 2024 is onder gebruikmaking van de hotel-en accommodatieregeling (HAR) een bedrijfswoning in gebruik genomen, door het Rijk gefinancierd. Hier kunnen maximaal 5 statushouders gelijktijdig tijdelijk wonen in afwachting van een eigen woning in de gemeente. Tot eind september 2024 zijn 12 statushouders van tijdelijke huisvesting voorzien en inmiddels uitgestroomd naar een eigen woning. De leerroutes inburgering zijn voor de B1 route en de Z-route opnieuw aanbesteed. De gunning van de aanbesteding gebeurt eind oktober 2024.

Bestendiging opvang Oekraïense ontheemden

De opvanglocatie voor Oekraïense ontheemden aan de Schansdijk is inmiddels ruim een jaar in gebruik. De locatie is volledig bezet, en inmiddels is de tijdelijke verblijfsstatus van de ontheemden verlengd tot maart 2026. Daarmee is de invulling van de opvangopgave voor deze groep vluchtelingen uit de crisisfase, en wordt gewerkt aan bestendiging. De ontheemden worden gestimuleerd tot deelname aan het maatschappelijk verkeer en ontvangen waar nodig ondersteuning hierin. Een voorbeeld hiervan is de taallessen. De inning van de eigen bijdrage voor werkende Oekraïense ontheemden wordt voorbereid.

Ondersteuning arbeidsmigranten

Door de intensieve inzet rond arbeidsmigranten op sociaal maatschappelijk gebied ontstaat er meer inzicht in de ondersteuningsbehoefte van arbeidsmigranten. Dit wordt meegenomen in de programmatische aanpak. Recent is er een toename van arbeidsmigranten uit zowel Afrika als Zuid-Europa (Spanje).

- Onze contactpersoon arbeidsmigranten heeft een wekelijks spreekuur in het Trefpunt. Daarnaast hebben we een eerste spreekuur georganiseerd op locatie, in Hotel Port of Moerdijk en wordt op dit moment een spreekuur bij DSV georganiseerd.
- Regionaal is gestart met een migratie informatie punt, het zogenaamde WIN punt (WorkInNL). Dit is gevestigd in Breda, waar arbeidsmigranten zich moeten inschrijven voor een BSN nummer.

Spreekuur arbeidsmigranten op locatie Hotel Port of Moerdijk

Mijlpalen Sociaal domein breed

Programma Mens en Maatschappij

Alle inzichten en kansen uit de Scan Mens en Maatschappij en de opgaven uit het bestuursakkoord en de beleidsbegroting zijn in één programma gegoten. Hiermee is overzichtelijk hoe opgaven gelieerd zijn aan de verschillende doelen.

Wijkgerichte aanpak op twee pilotlocaties

Het doel van de pilots is te onderzoeken of het op een andere wijze bundelen van krachten in een dorp, stad of wijk door gemeente, woon, zorg- en welzijnspartijen, bijdraagt aan het blijvend antwoord kunnen geven op sociale vraagstukken die nu of in de toekomst spelen en welke rol en ondersteuning van de gemeente en partners nodig is. Het college heeft in augustus het startdocument Pilot Wijkgericht werken vastgesteld.

Prestaties Mens & Maatschappij breed

	2024	2025	2026	2027
• Dienstverlening aan de inwoners op peil houden en waar nodig ontwikkelen, omdat de actualiteit vraagt om aanpassingen of nieuwe werkwijzen.				
• Er ligt een programmatische aanpak voor het doorontwikkelen van het sociaal domein waarbij de negen uitgangspunten en tien leefgebieden leidend zijn. Onderdelen zijn in ieder geval:				
- We hebben een concrete set databronnen die we gebruiken om de inzet binnen het sociaal domein waar mogelijk te meten, op integrale wijze.				
- We blijven investeren in de samenwerking met maatschappelijke partners, vrijwilligersorganisaties en zorgaanbieders om vanuit dezelfde visie en uitgangspunten te werken.				
- Voor inwoners is het netwerk van ondersteuners in de omgeving zichtbaar en vindbaar. Inwoners weten waar ze moeten zijn voor hulp en ondersteuning				
- Het netwerk van ondersteuners kent elkaar en weet de inwoner met een hulpvraag op de juiste wijze door te verwijzen				
- De werkwijze van het Werkplein op locatie is goed aangesloten op de werkwijze van wmo, jeugd en schuldhulpverlening				
• Een visie op de wenselijkheid en haalbaarheid van een adviesraad sociaal domein is geformuleerd				
• Er is een brede programmatische aanpak opgesteld voor de doelgroep Nieuwkomers				

THEMA MEEDOEN EN PREVENTIE

Strategisch doel

Meedoen

- Jeugd en jongeren groeien op in een veilige omgeving waarin zij zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen en kunnen meedoen.
- De volwassenen zijn zoveel mogelijk zelfredzaam en kunnen participeren in de samenleving.

Preventie

- Om de gewenste beweging van zorg naar gezondheid en preventie goed te kunnen maken, is het nodig de sociale basis te versterken. Deze sociale basis bestaat uit voorzieningen, preventief aanbod en een stevig goed samenwerkend netwerk van samenwerkingspartners. Er is € 80.000 opgenomen om Jongerenwerk op de scholen structureel mogelijk te maken.

Mijlpalen

Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) en de Lokaal Educatieve Agenda (LEA)

De gemeenteraad heeft het OAB vastgesteld en de LEA benoemd als startdocument. De eerste netwerkbijeenkomst heeft verdere invulling gegeven aan wensen en doelen vanuit de gemeente en het (onderwijs)veld.

Er is in 2024 doorgegaan op de vastgestelde organisatiestructuur LEA door invulling te geven aan de themawerkgroepen (Taal en Ontwikkeling, Zorg en Ondersteuning, Kindcentra en toekomstbestendige scholen. OAB-middelen worden nu uitgegeven conform het vastgestelde OAB-beleid en er is consensus vanuit de LEA stuurgroep hoe de prestaties en doelen vanuit de LEA worden bereikt. De evaluatie van het jaar 2024 staat in het teken van de verbinding en het jaarplan voor 2025 zal zich meer richten op de uitvoering. Het gesprek met de inspectie van het onderwijs gaf geen aanleiding voor zorgen. De bevestiging hiervan wordt nog in een brief verzonden

Ontwikkelingen

Lokale visie sociale veiligheid

In 2024 is voorwerk gedaan om in 2025 een visie op lokale, sociale veiligheid te kunnen maken (onderdeel van het landelijke Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming). Er wordt nu al actie ondernomen wanneer er sprake van geweld is in gezinnen met kinderen en huishoudens zonder kinderen. Vanaf 2026 moet een sterk lokaal team actief zijn dat risico's op sociale onveiligheid en zet preventief acties uit met het gezin, op alle leefgebieden. Dit loopt samen met alle andere preventieve ontwikkelingen en wijkgerichte aanpak.

Uitvoering Lokaal plan van aanpak GALA en regionale ketenaanpak IZA

Er is uitvoering gegeven aan het Lokale Plan van Aanpak GALA, in de beleidsbegroting noemden we dit nog Lokaal Preventie Plan. Tevens zijn we aangehaakt op de regionale ketenaanpakken vanuit IZA (Kansrijke Start, Kind Naar Gezond Gewicht, Gezonde Leefstijlinterventie (GLI), Valpreventie en Welzijn op Recept). Bij iedere aanpak zijn stakeholders uit verschillende domeinen betrokken. Denk aan o.a.: jeugdgezondheidszorg, welzijnspartners, huisartsen, zorgverleners en uiteraard de gemeenten zelf.

Aanpak gezondheidsachterstanden

Vaak ligt er aan de basis van gezondheidsachterstanden andere problematiek ten grondslag. Er is veel data verzameld om inzicht te krijgen in de verschillen tussen de kernen als het gaat om gezondheidsrisico's. Deze data worden gebruikt om keuzes te maken bij het wijkgericht werken in twee kernen.

Kansrijke Start

Door (aanstaande) ouders in een kwetsbare situatie te ondersteunen bij het ouderschap hebben we ook in de afgelopen maanden weer geïnvesteerd in een goede start voor elk kind. In Moerdijk is inmiddels een actieve kerngroep voor Kansrijke Start opgezet. Hiermee is het huidige interventie-aanbod besproken, is de zorgpadentool vanuit Pharos gevuld en zijn samenwerkingsafspraken geformuleerd aan de hand van doelen. Ook de mogelijkheden voor regionale samenwerking zijn onderzocht, hiervoor liggen concrete aanbevelingen.

Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) en vroegsignalering alcoholproblematiek
Vanuit het bestaande Jeugd Preventie Overleg met partijen als o.a. Novadic Kentron, Halt, BOA's, wijkagenten, politie, jongerenwerk, CJG en de gemeente is er blijvend aandacht voor signalering en aanpak overlast door alcohol-/middelengebruik. Daarnaast ontvangt de raad in december 2024 een raadsvoorstel om in te stemmen met het projectvoorstel OKO en zodoende het aansluiten bij het 4-jarige implementatietraject vanuit het Trimbos-Instituut om invulling te geven aan OKO voor de jaren 2025 t/m 2028. Binnen OKO zal ook aandacht zijn voor het verbeteren van de mentale gezondheid onder de jeugdigen. Daarnaast hebben we ook in 2024 in Moerdijk op zowel het PO al het VO een Steunpunt. Dit is een samenwerking tussen onder andere GGZ WNB, Meer Moerdijk, Novadic Kentron, de GGD en het CJG.

Overgewicht en obesitas
De lokale preventie-adviseur van de GGD brengt momenteel in kaart welke acties en initiatieven er allemaal lopen als het gaat om de bestrijding van overgewicht/obesitas en dit overzicht zal dit jaar nog gereed zijn. De komende periode wordt hierbij ook een sterkere koppeling gemaakt met het vastgestelde Armoedebeleid.

Afgelopen periode is er een lokale projectleider Kind naar Gezonder Gewicht aan de slag gegaan in Moerdijk.

Valpreventie
In het Sportakkoord was aandacht voor de doelgroep 65- tot 75-jarigen met fitheidstesten en een beweegprogramma.

Versterken sociale basis
In 2024 wordt de gemeentelijke visie op de sociale basis vastgesteld. Sociale verbanden zijn van belang voor de gezondheid en het welbevinden van inwoners. Deze sociale verbanden gaan inwoners veelal zelf aan of worden door hen gevormd. In de gemeentelijke visie zal het gaan hoe de gemeente daarin een rol speelt of volgens de inwoners daarin een rol zou moeten spelen. De afgelopen periode is geïnvesteerd in definiëring en inwonersparticipatie om te komen tot een visie.

Mantelzorg
De ondersteuning van mantelzorg is onderdeel van de gemeentelijke visie op de sociale basis. De mantelzorgondersteuning en mantelzorgwaardering wordt uitgevoerd door het steunpunt Mantelzorg Moerdijk uitgevoerd door Surplus. Met zeven gemeenten die hun steunpunt Mantelzorg hebben ondergebracht bij Surplus Welzijn, is een gezamenlijke opdracht aan Surplus gegeven om een communicatieplan op te stellen om de steunpunten meer zichtbaar te maken en daarmee het bereik van specifieke groepen mantelzorgers, zoals jongeren, anderstaligen, etcetera te vergroten.

Een tegen eenzaamheid
Sinds juli zijn we aangesloten bij het landelijk actieprogramma één tegen eenzaamheid. Dit betekent dat we ons gecommitteerd hebben aan de 5 landelijke pijlers binnen het programma, te weten: bestuurlijke commitment, vormen van een lokaal netwerk, betrekken van ervaringsdeskundigen, komen tot een duurzame aanpak en monitoring.

Welzijn op Recept
Inmiddels is gestart bij 2 huisartsenpraktijken met Welzijn op Recept. In de ketenpak IZA is de wens regionaal uitgesproken om een aansluiting te realiseren op alle huisartsenpraktijken.

Jongerenwerk/ kinderwerk op school
In het eerste half jaar heeft het kinderwerk zich gericht op 16 casussen verspreid over 4 verschillende basisscholen. Het kinderwerk biedt een tussenoplossing voor kwesties die te licht zijn voor professionele zorg, maar te ernstig om te negeren. Hierbij kan men denken aan eenzaamheid, weerbaarheid en agressie. Ook zijn er verschillende kindermiddagen georganiseerd. Het jongerenwerk op het Markland college is ook gecontinueerd en een belangrijke schakel in het Steunpunt. De leerlingen en docenten stellen hier hun vragen over mentale gezondheid en sociale uitdagingen.

Daarnaast zijn er in de Tune sinds mei wekelijks bijeenkomsten georganiseerd gericht op het bespreken en verbeteren van de mentale gezondheid van jongeren. Deze bijeenkomsten zijn opgezet omdat veel jongeren zich onbegrepen voelen door hun sociale omgeving en ondersteuning en begrip nodig hebben.

Scheidingsproblematiek
De overeenkomst met Villa Penedo wordt verlengd voor 2025 en 2026. Villa Penedo biedt online ondersteuning voor jongeren bij scheiding, een buddy programma en online ondersteuning van ouders in een scheidingsituatie.

Binnen Moerdijk is onvoldoende preventief aanbod beschikbaar voor de verschillende leeftijdscategorieën. Er is een beroep gedaan op de regio WBW (negen omliggende gemeenten) om gezamenlijk preventief aanbod in te kopen.

Subsidieregeling tegemoetkoming energielasten vrijwilligersorganisaties.
Op 30 september 2024 zijn er in totaal 43 aanvragen gedaan voor de tegemoetkoming energielasten vrijwilligersorganisaties. De totaal verleende subsidie staat op deze datum op € 80.000. Een aantal aanvragen moet nog verwerkt worden. Het ligt niet in de lijn der verwachting dat het beschikbaar gestelde bedrag van € 300.000 volledig benut zal worden.

Implementatie Voorzieningenwijzer
Deze wordt in 2024 daadwerkelijk ingezet door medewerkers van het Werkplein, zowel bij mensen met een uitkering als mensen zonder een uitkering. Hierbij is nauwe samenwerking met collega's van Wmo, Jeugd en Schuldhulpverlening.

Uitvoering Cultuur- en erfgoednota
- De regeling cultuureducatie is geëvalueerd. Het ging om een aantal technische aanpassingen. Inhoudelijk is de regeling hetzelfde gebleven.
- De nieuwe cultuurcoach is gestart bij Meer Moerdijk. Het eerste half jaar is met name besteed aan het kennismaken met de cultuurverenigingen en het bespreken van mogelijkheden en uitdagingen. Ook zijn verschillende uitvoeringen en voorstellingen bijgewoond, wat erg wordt gewaardeerd en zorgt voor een betrokken band en een fijne samenwerking met de verenigingen. Daarnaast pakt de cultuurcoach een verbindende rol richting de gemeente en andere organisaties in het culturele veld.
- In het kader van de herdenking 80 jaar bevrijding zijn aan diverse organisaties subsidies verleend voor specifieke activiteiten en herdenkingen, er is een gemeente breed divers programma ontstaan.

Uitvoering Sportakkoord
Met name sportaanbieders, Meer Moerdijk, de GGD en Energiek Moerdijk blijven via het Sportakkoord nieuwe projecten ontwikkelen.
- Op initiatief van handbalvereniging Groene Ster is rolstoelhandbal ontwikkeld, 10 – 15 inwoners uit Moerdijk en de regio met of een chronische beperking of herstellende van een blessure nemen deel. Dit project is nu geborgd bij Groene Ster.
- De buurtsportcoach voor mensen met een beperking heeft in samenwerking met fysiotherapeuten Parkinson boksen opgezet.
- Er is ingezet op het stimuleren van een gezonde sportaccommodatie door middel van een NIX 18-campagne. Veel buitensportverenigingen zijn in gesprek gegaan met boa's. Dit vanuit een positieve insteek en zonder het opleggen van sancties. In het najaar komt er een tweede ronde met bezoeken. Daarnaast is er in april een Sportcafé georganiseerd met het thema 'gezonde sportaccommodatie', waar NIX 18 één van de thema's was. Hier is ook aandacht geweest voor bewustwording rondom de thema's rookvrije accommodatie en de gezonde sportkantine. Er waren circa 20 deelnemers van 8 verschillende sportaanbieders aanwezig. Dit krijgt nog een vervolg in het najaar 2024 en 2025.

Scan inclusiviteit
Er is een scan naar bewustwording en fysieke toegankelijkheid uitgevoerd. Ervaringsdeskundigen hebben in verschillende kernen input geleverd. De notitie en visie op het vervolg worden in 2025 opgeleverd.

Prestaties

	2024	2025	2026	2027
• Uitvoering geven aan het Lokaal Preventie Plan op de thema's sport en bewegen, cultuur, gezondheid en sociale basis. - Er is een preventief jeugdbeleid opgesteld (o.a. kansrijke start, aanbod rondom scheidingsproblematiek, en doorontwikkeling van het Steunpunt binnen onderwijs). - Er is een beleidsvisie sociale basis opgesteld waarin thema's als sociale samenhang, mantelzorg, tegengaan eenzaamheid en inzet en ondersteuning vrijwilligerswerk en professionals sociaal domein aan bod komen. Een voorbeeld hiervan kan zijn invoering van de methodiek Welzijn op recept. - Er is een lokale preventie en nazorgaanpak bij dakloosheid ontwikkeld in samenhang met het lokaal preventieplan, de beleidsvisie sociale basis en het lokaal armoedebeleid.				
• De voorzieningenwijzer met de regelingen voor inkomensondersteuning is in gebruik genomen. Hiervoor zijn extra gelden opgenomen voor personele inzet (bij het Werkplein en bij de gemeente zelf 107.210 voor 2024 tot en met 2026				
• Via uitvoering van de Lokaal Educatieve Agenda (LEA) is de samenwerking met onderwijs en betrokken partners versterkt, waaronder de signaleringsfunctie over zorgelijke situaties				
• Er wordt uitvoering gegeven aan de Cultuur- en Erfgoednota				
• Er wordt uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma 2023-2026 Sportakkoord Moerdijk				
• Er wordt uitvoering gegeven aan programma 2023-2026 uit de nota Bestaanszekerheid – lokale aanpak armoede.				
• Er is een scan uitgevoerd naar inclusiviteit, onder andere naar toegankelijkheid in de fysieke ruimte. Daarnaast is extra aandacht gegeven aan bewustwording en borging van inclusiviteit in de organisatie en ons beleid.				
• Het project Sociale Benadering Dementie is geëvalueerd. Een eventueel vervolg wordt meegenomen in uitwerking van het Lokaal Preventieplan (GALA/IZA)				
• Voorbereidingen voor het gezondheidsonderzoek in relatie tot industrie- en haventerrein zijn gestart, in samenwerking met huisartsen				
• Er is een plan van aanpak opgesteld voor realisatie van een expertisecentrum Nederlands als tweede taal (NT2). Met een eenduidige methodiek wordt voor inschaling op niveau vastgesteld en NT2 onderwijs geboden en dat ‘zo thuis nabij’ mogelijk (in Zevenbergen). Het expertisecentrum vervult een adviserende en ondersteunende rol aan alle scholen op het gebied van taalonderwijs aan nieuwkomers.				

THEMA LICHTE ONDERSTEUNING WAAR MOGELIJK

Strategisch doel

- Inwoners weten de weg naar de lichte ondersteuning en samenwerkingspartners hanteren ook de visie 'lichte ondersteuning waar mogelijk'. Zorg en welzijn werken nauw samen.
- Signalen worden vroegtijdig opgepakt om tijdig te kunnen anticiperen, bijsturen en waar nodig ondersteunen.

Ontwikkelingen

Huisartsenroute

Om inwoners en ketenpartners te ondersteunen in het vinden van de juiste weg naar passende ondersteuning, is in 2024 een pilot gestart waarbij de huisarts door middel van het systeem een directe lijn heeft met een medewerker in het sociaal domein. Zij kijkt integraal naar de vraag, biedt lichte ondersteuning of verwijst warm door naar de juiste ondersteuning als dat nodig is. Na evaluatie zal deze pilot stoppen. Er werd te weinig gebruik van gemaakt. Deze vorm van ondersteuning wordt ondervangen door Welzijn op Recept. Daarnaast zal er voor alle huisartsen een aansluiting met CJG via de verwijsapplicatie Zorgdomein worden gerealiseerd (eind 2024) en sluiten jeugdprofessionals aan bij het Multi Disciplinair Overleg (MDO) van huisarts en ketenpartners in de wijk. Hoewel het aantal huisartsverwijzingen al enkele jaren een daling laat zien, willen we door deze directe verbindingen met de huisartsen, de doorverwijzingen naar gespecialiseerde jeugdhulp verminderen.

Woonzorgvisie

Ten behoeve van de regionale woonzorgvisie is de woonzorganalyse afgerond. In december wordt de gemeenteraad hierover geïnformeerd. De regionale analyse moet regionaal leiden tot spreidingsafspraken van aandachts- en urgentiegroepen. Na afronding van de regionale woonzorgvisie wordt in 2025 gestart met de lokale woonzorgvisie, die voor het onderdeel zorg moet landen in het Wmo beleidsplan.

Buurtkamers

In Willemstad wordt veel gebruik gemaakt van de buurtkamer. In Zevenbergen is dit jaar een tweede buurtkamer geopend en gekoppeld aan de steunpunten De Donk en Serena. De buurtkamers zijn belangrijke ontmoetingsplekken voor inwoners met een lichte ondersteuningsbehoefte. Op de openingstijden is er een zorgmedewerker aanwezig om lichte ondersteuning te bieden. Hiermee onderscheidt de buurtkamer zich van de reguliere steunpunten.

Pleeggezinnen

Op 12 juni is een inloopmiddag georganiseerd voor alle pleeggezinnen in de gemeente en omstreken. Het was een drukbezochte middag waarin pleegkinderen konden spelen en ontmoeten en waardering werd uitgesproken voor het werk van pleegouders.

Normalisering

Het Programmaplan Normaliseren is regionaal vastgesteld, bezien vanuit de toename in de vraag naar jeugdhulp. Hierin staan de volgende concrete adviezen voor gemeenten vermeld:

1. vervlecht normaliseren in de gemeentelijke visie, strategie en beleid;
2. versterk de pedagogische basis in het voorliggend veld;
3. werk aan houding en gedrag.

Prestaties

	2024	2025	2026	2027
• De eerste stap is gezet om te komen tot een woonzorgvisie: inzicht in de (toekomstige) woonsituaties van kwetsbare inwoners. Dit biedt kansen voor de ontwikkeling van nieuwe vormen van wonen o.a. gemengd wonen dat wil zeggen een woonvoorziening waar mensen wonen die zorg vragen en zorg en hulp leveren.				
• Het ondernemersplatform ter ondersteuning bij financiële zorgen wordt intensiever gebruikt door het platform meer bekendheid te geven				
• De bestaande buurtkamers (indicatieloze dagbesteding) in Willemstad en Zevenbergen zijn voortgezet en op basis van de evaluatie waar nodig aangepast. Er is tevens in kaart gebracht of het meerwaarde heeft om het concept van de buurtkamers uit te breiden naar meerdere kernen. Dit leidt eventueel tot een advies aan het college.				
• Er is een integraal plan van aanpak voor taal opgesteld met oa voor- en vroegschoolse educatie, laaggeletterdheid en NT2 onderwijs, zodat taal als basisvoorwaarde om deel te kunnen nemen aan de maatschappij goed is geborgd.				
• De uitgangspunten ter begrenzing van de jeugdzorg zijn toegepast in het dagelijks werk: 'jeugdhulp kan niet alles oplossen', ouders wijzen op eigen verantwoordelijkheid/ niet alles is maakbaar.				

THEMA GESPECIALISEERDE, INDIVIDUELE HULP WAAR NODIG

Strategisch doel

- Gemeente, zorgaanbieders en maatschappelijke partners ondersteunen jeugd en volwassenen volgens de uitgangspunten: normaliseren, eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid, normeren/ begrenzen, re-ablement en één gezin, één plan. Hulp en ondersteuning wordt zo dicht mogelijk bij de inwoners zelf georganiseerd.
- We verzachten waar mogelijk de negatieve effecten van armoede door verbetering van kwaliteit van leven of verbetering van inkomenspositie. Inwoners met schulden zijn zo snel mogelijk schuldenvrij.

Mijlpalen

Centraal punt meldingen Veilig Thuis

Er is een integraal en centraal punt binnen de gemeente voor gezinnen die Veilig Thuis doorzet, namelijk bij de jeugdprofessionals. Dit betreft gezinnen met minderjarige kinderen. De huishoudens zonder minderjarige kinderen die Veilig Thuis doorzet, gaan naar het Algemeen Maatschappelijk Werk. Complexe veiligheidscasuïstiek (CVC) wordt integraal opgepakt door specifieke geschoolde jeugdprofessionals. Er wordt gewerkt aan één centraal punt waar Veilig Thuis gezinnen en huishoudens in de leeftijd van 0 – 100 jaar naar kan doorzetten. Dit proces is in 2024 gestart en loopt door in 2025. Dit is onderdeel van het lokale Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming.

Europese aanbesteding leerlingenvervoer afgerond

Voor het leerlingenvervoer liepen de huidige contracten met de drie vervoerders af op 1 augustus 2024 en moest een nieuwe Europese aanbesteding voor de schooljaren 2024-2025 t/m 2028-2029 worden doorlopen. De aanbesteding leidde voor de periode 1 augustus tot en met december 2024 tot ca. € 130.000 meer dan hoger geraamd. Door één van de partijen was een ongeldige inschrijving ingediend, waardoor de opdracht op grond van inwinning van extern juridisch advies aan de enige overgebleven tweede en duurdere inschrijver moest worden gegund in drie van de zes percelen. Nieuwe contracten zijn afgesloten met twee vervoerders, die ook gebruik maken van lokale vervoerders als onderaannemers.

Ontwikkelingen

Aanbesteding toegangsprofessionals

In 2027 vervalt het contract met Spring voor de inzet van de jeugdprofessionals. De nieuwe aanbesteding richt zich op toegangsprofessionals met accent Jeugd. In 2025 krijgt deze vorm, in 2024 zijn de voorbereidingen gestart. Regionaal werken we toe aan een gemeenschappelijke uitvraag van deze functie met aanvullend een lokale keuze voor eigen invulling. Eind 2024 moet het inhoudelijke programma van eisen klaar zijn. Dit vraagt om keuzes voor de lokale inrichting van de toegang jeugd.

De nieuwe toegangsprofessional is een belangrijke functie in relatie tot het sterke lokale team wat vanuit sociale veiligheid landelijk wordt voorgeschreven (zie Toekomstscenario).

Aanbestedingstraject Jeugdgezondheidszorg

De huidige inkoopovereenkomst voor de jeugdgezondheidszorg met TWB loopt eind 2026 af. Door tijdig te starten met de voorbereidingen met de D6 gemeenten zal er vanaf 2026 een nieuwe inkoopovereenkomst ten grondslag liggen.

Regionaal Bureau Leren (RBL)

De Gemeenschappelijke Regeling Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten is augustus 2024 aangepast aan de gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regelingen.
Daarnaast krijgt met de 1e begrotingswijziging 2024 het RBL vanaf augustus 2024 een extra financiële bijdrage € 63.964 van Moerdijk om de basis van de formatie op orde te brengen conform de nieuwe landelijke normen van Ingrado (landelijke vereniging voor leerplicht en doorstroompunt/voortijdig schoolverlaten).

Uitvoering Participatiewet

Er is een stijging in het aantal uitkeringen (bestandsontwikkeling) ten opzichte van december 2023. Hierbij zien we dat we in 2024 gelijklopen

met het landelijk gemiddelde. Voorheen bleven we achter bij het landelijk gemiddelde. De stijging is niet toe te schrijven aan een doelgroep. De bestandsontwikkeling wordt goed gevolgd.
De compensatie van de Rijksmiddelen is niet evenredig. In de begroting is hiermee al enigszins rekening gehouden.

Uitvoering beleidsplan Schuldhulpverlening

- De aanpak Vroegsignalering "Vroeg erop af " is geëvalueerd en de goede resultaten zijn met de raad gedeeld. Naar aanleiding van de evaluatie voeren we enkele verbeterpunten door om onze aanpak te optimaliseren.
- Er is gewerkt aan verbetering van de bereikbaarheid via lancering van de website Beter met geld Moerdijk. Hiermee is er eén online plek, waar inwoners alle informatie over geld en schulden overzichtelijk bij elkaar kunnen vinden, inclusief de route naar schuldhulp.
- Bestaande voorzieningen en vindplaatsen om Moerdijkers met schulden te bereiken en schuldhulp te bieden worden steeds beter benut. Een goed voorbeeld betreft Stichting Grip op de Knip Schuldhulpmaatjes Moerdijk, een belangrijke samenwerkingspartner. De gemeente verhoogt voor 2024 de financiële bijdrage zodat de continuïteit van de werkzaamheden gewaarborgd blijft. De Stichting levert via het inzetten van getrainde vrijwilligers een belangrijke aanvullende bijdrage op de professionele schuldhulpverlening.
- De schuldhulpverlening aan ondernemers is verbeterd doordat het schuldhulpaanbod in 2024 is uitgebreid en nog meer toegespitst is op ondernemers met problematische schulden. De kosten hiervoor dekken we uit de ontvangen rijksmiddelen bedoeld voor Armoede en Schulden.
- De processen voor schuldhulpverlening hebben we efficiënter ingericht, waardoor we de beschikbare personele capaciteit effectiever kunnen inzetten. Voor het doorontwikkelen van onze schuldhulpverlening volgen we de uitgangspunten van de basisdienstverlening voor schuldhulpverlening zoals die door de VNG in samenspraak met andere landelijke partijen is vastgesteld. Uitgangspunt hierbij is eerst rust en ruimte creëren en kijken wat een gezin echt nodig heeft. Moerdijk voldoet aan de normen voor Schuldhulpverlening zoals de VNG die stelt.

Beschermd Wonen
De prognose voor de GR Beschermd Wonen laat een positief resultaat van € 11,3 miljoen zien voor 2024, onder meer door niet-uitgekeerde projectgelden en een daling van cliënten. Voor Moerdijk betekent dit een verwachte opbrengst van € 940.000, waarvan € 461.000 al is ontvangen.

Digitalisering Cliëntdossiers
In 2024 heeft er geen onderzoek plaatsgevonden naar de invoering van digitale cliëntdossiers via Zorgned voor de module "Over Mij." Door personeelswisselingen kon het product niet grondig worden onderzocht. Het onderzoek en eventuele implementatie staan gepland voor 2026.

De opzet van het cliënttevredenheidsonderzoek Wmo is geactualiseerd
De Wmo is verplicht jaarlijk een cliëntervaringsonderzoek te doen. Tot 2021 diende gemeenten dit te doen aan de hand van 10 verplichte vragen die het Rijk had opgesteld. Daarna waren gemeenten vrij om het CEO in te richten naar wens, met een aantal verplichte kaders. In het De5 verband waarin Moerdijk werkt voor de Wmo is altijd besloten de 10 verplichte vragen aan te houden met een aantal aanvullende vragen op huishoudelijke ondersteuning. In 2024 is onderzocht of een andere opzet gewenst is en is besloten om de huidige opzet te blijven handhaven van het CEO. Daarmee is de actualisering meer een controlemoment geworden.

Uitvoering WMO
Er wordt geen gebruik meer gemaakt van meldingsformulieren, huisbezoeken worden automatisch gepland, en inwoners ontvangen bevestigingen van hun meldingen met verwijzingen naar OCO.

Begeleiding
De cijfers met betrekking tot begeleiding in het afgelopen jaar illustreren een duidelijk patroon: er is jaarlijks een significante dip in de begeleiding tijdens de vakantieperiodes, gevolgd door een stijging van de vraag naar ondersteuning in de daarop komende maanden. Terwijl we in de afgelopen twee jaar een groei in de begeleiding hebben waargenomen, zien we ook een toenemende complexiteit in de hulpvragen van onze inwoners. Een enkelvoudige hulpvraag in dit domein is inmiddels de uitzondering in plaats van de regel. De psychische problemen en de bijbehorende behandelingen, al dan niet wettelijk verplicht, worden steeds moeilijker te waarborgen.

Huishoudelijke ondersteuning
Voor het product huishoudelijke ondersteuning zien we net zoals eerdere jaren een toename in het aantal indicaties. Over 2024 is er tot en met de maand oktober een stijging te zien van 35 actieve indicaties. We zien dat de vraag naar zorg blijft stijgen en het is belangrijk dit houdbaar te houden voor de toekomst van onze zorg. Ook de CAO-wijzigingen in de zorgsector en indexaties hebben geleid tot hogere kosten voor de gemeentelijke zorg in 2024. De stijgende vraag kan afgeremd worden door verschillende interventies. Dit doen we door in te blijven zetten op het sociale netwerk van de Moerdijker en door preventieve maatregelen in te blijven zetten, zoals reablement traject, waar we ook in 2024 inzetten op behoud van eigen kracht van de inwoner.

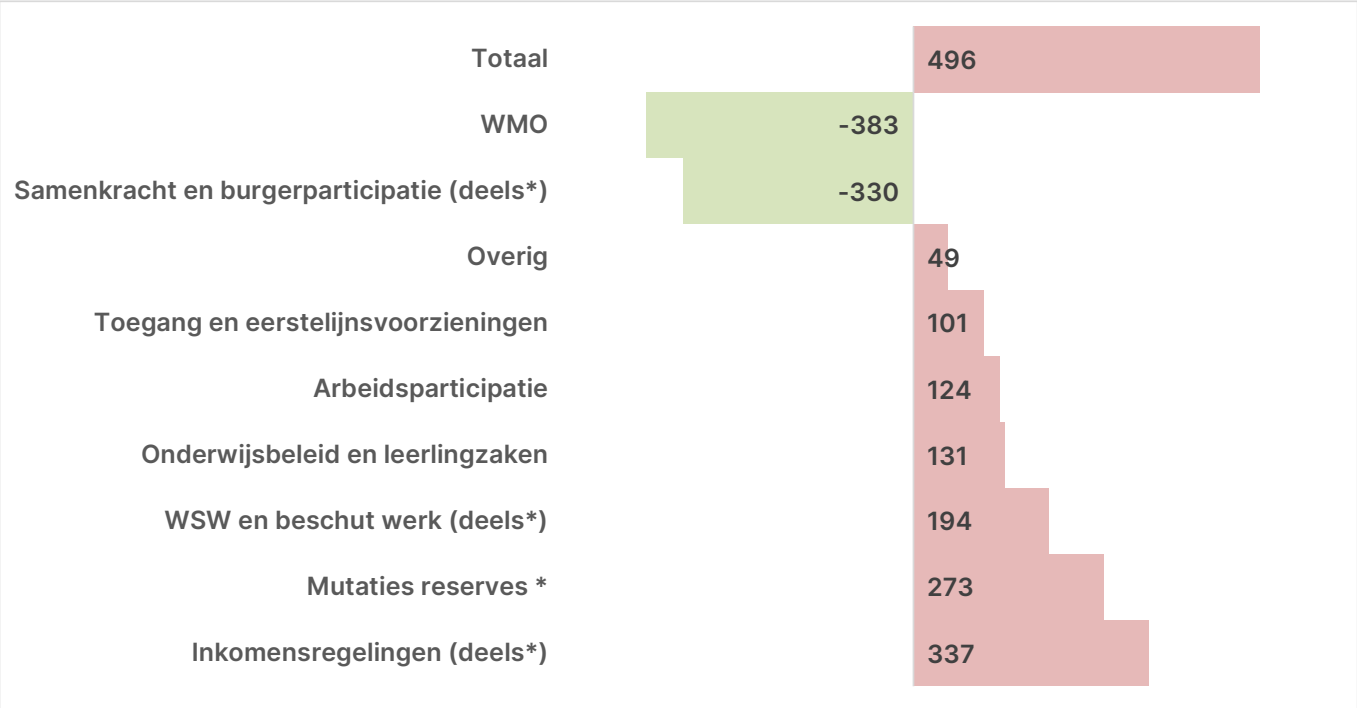
Prestaties

	2024	2025	2026	2027
• Huisartsen: het CJG is aangesloten op het zorgdomein van de huisartsen om verwijzing naar CJG te vereenvoudigen.				
• Alle huisartsen hebben een vaste contactpersoon voor Jeugd. Er vindt een jaarlijks relatiegesprek plaats met huisartsen.				
• De jeugdvisie Wonen is uitgevoerd: samen met jeugdhulpaanbieders toewerken naar zo veel mogelijk thuis opgroeien. Het kind volgt niet de zorg, maar de zorg volgt de woonplek van het kind. De afbouw van Jeugdzorg plus is ingezet en er wordt toegewerkt naar 'zo thuis mogelijk'.				
• Er is een integraal en centraal punt binnen de gemeente voor meldingen voor Veilig Thuis, om vanuit brede blik meteen de juiste ondersteuning in te zetten.				
• Het onderdeel bewustwording uit het uitvoeringsplan mensenhandel van district De Markiezaten is samen met Veiligheid opgepakt: kennis over mensenhandel overdragen binnen en buiten de organisatie; onze eigen organisatie en de partners stimuleren om vermoedens van mensenhandel te melden bij de zorgcoördinator. De zorgcoördinator mensenhandel financieren en deze positioneren om vroegtijdig signalen op te halen (bv vanuit Oekraïners, arbeidsmigranten, doelgroep met licht verstandelijke beperking, jeugd).				
• De opzet van het cliënttevredenheidsonderzoek Wmo is geactualiseerd				
• De doorstroom van specifieke casuïstiek naar passende zorg en/ of overgang naar ander wettelijk kader verloopt beter (voorbeeld: Wmo-cliënten waarvoor toeleiding naar de Wet Langdurige zorg van toepassing is)				
• Onderzoek gedaan naar invoering digitalisering cliëntdossiers vanuit ZorgNed (zowel Jeugd als volwassenen) door implementatie 'Over Mij'. Hierdoor heeft de inwoner direct toegang tot zijn/haar zorgdossier in ZorgNed.				
• De onderwijs-zorgarrangementen (OZA) zijn doorontwikkeld				
• Er is een nieuwe opzet voor accountgesprekken met gecontracteerde jeugdzorgaanbieders geïmplementeerd. Er wordt een check gemaakt op bedrijfsvoering.				
• De inzet van de wijk GGZ-er is doorontwikkeld: - Er is meer aandacht voor preventieve inzet van deze functie - Er is meer kennis in de wijken bij professionals en inwoners over psychische problematiek en bejegening van mensen met onbegrepen gedrag. - Wijk GGZ- er heeft stevige positie in de wijk met mandaat om in situaties waar dat nodig is een doorbraak te forceren Voor het structureel maken van de inzet van de Wijk GGZ is € 51.500 in 2024 en daarna € 99.000 per jaar in de begroting opgenomen.				
• De Europese aanbesteding voor vervoerders van leerlingenvervoer is afgerond				
• Het Regionaal Bureau Leren is doorontwikkeld en de GR Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten is aangepast aan de gewijzigde Wet GR.				
• Er is een regionale bewustwordingscampagne gedaan voor inwoners en bestaande cliënten HO. Bewustwording dat er steeds meer beroep wordt gedaan op eigen kracht en sociaal netwerk vanwege de krapte op de arbeidsmarkt.				

FINANCIËLE WIJZIGINGEN PROGRAMMA 4

Ondersteuning voor mensen die het nodig hebben	Begroting 2024 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2024 na wijz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is voordelig)			
Totaal lasten	58.309	1.580	59.889
Totaal baten	-19.031	-1.358	-20.389
Saldo van baten en lasten	**39.278**	**222**	**39.500**
Storting in reserves	5.653	591	6.244
Onttrekking aan reserves	-3.876	-317	-4.193
Resultaat na bestemming	**41.055**	**496**	**41.551**

Samenvatting wijzigingen programma 4

De wijzigingen binnen programma 4 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een nadelig effect van € 496.000. Ten opzichte van de totale omvang (lasten) van dit programma is dat een afwijking van 0,9%. Dit is voornamelijk het gevolg van lagere lasten binnen de Wmo doordat bijdrage aan de GR Beschermd lager uitvalt. Daarentegen stijgen de lasten t.b.v. inkomensregelingen doordat voornamelijk de deelnemersbijdrage aan het Werkplein toeneemt. Tot slot geldt dat het saldo van de ontvangen rijksbijdrage en de lasten die in 2024 t.b.v. de opvang van nieuwkomers worden gemaakt, wordt verrekend met de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve. Dit heeft dan ook geen effect op het begrotingsresultaat.

Nadere toelichting mutaties (x € 1.000)

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende taakveld is weergegeven;
- In de kolom S/I is aangegeven of het een structurele (S) of incidentele (I) afwijking betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
WMO	-383	4%	V	S/I	De meest recente prognose voor de GR Beschermd Wonen toont een verwacht positief resultaat van € 11,3 miljoen voor 2024, aanzienlijk hoger dan de oorspronkelijke raming. Dit hogere resultaat is voornamelijk te danken aan het niet uitkeren van € 2 miljoen aan projectgelden voor beleid en een daling van het aantal cliënten, wat € 2,3 miljoen extra oplevert. Daarnaast waren er gereserveerde bedragen die niet zijn aangesproken, wat tot een verdere stijging van het overschot heeft geleid. Voor Moerdijk betekent dit dat wij een totaalbedrag van € 940.000 uit de GR Beschermd Wonen ontvangen. In de Moerdijkse begroting voor 2024 was al rekening gehouden met een uitkering van € 475.000 waardoor het aanvullende voordelige effect in deze 2e bestuursrapportage 2024 € 465.000 bedraagt. Verder worden op basis van de ontwikkeling in het aantal cliënten voor de producten Wmo begeleiding (€ 72.000 V) en Wmo huishoudelijke hulp (€ 144.000 N) de raming bijgesteld. In de beleidstekst van programma 4 wordt dit nader toegelicht. Tot slot zijn er binnen dit taakveld diverse kleinere voor- en nadelen ontstaan (€ 10.000 N).
Samenkracht en burgerparticipatie (deels*)	-330	4%	V	S/I	Het saldo van alle kosten en opbrengsten in het kader van de opvang van nieuwkomers wordt verrekend met de daarvoor ingestelde reserve. Deze opbrengsten bestaan vooral uit een bijdrage vanuit het Rijk voor de opvang van Oekraïense ontheemden. De verwachte uitgaven voor 2024 worden in deze bestuursrapportage verlaagd (€ 337.000 V) terwijl ook de verwachte opbrengsten worden verlaagd (€ 64.000 N). De verwachte storting in de daarvoor ingestelde reserve valt daarmee naar verwachting € 273.000 hoger uit (zie ook onderdeel 'mutatie reserves'). Voor een nadere inhoudelijke toelichting over de ontwikkelingen m.b.t. nieuwkomers wordt verwezen naar de beleidstekst van programma 4. Verder worden miner aanspraken en uitgaven verwacht m.b.t. de regeling financiële tegemoetkoming energíelasten voor vrijwillígers- en maatschappelijke organisaties (€ 150.000 V). Tot slot zijn er binnen dit taakveld diverse kleinere voor- en nadelen ontstaan (€ 93.000 N).
Volsgezondheid	-	-	-	-	Zowel de baten als lasten nemen met € 580.000) toe. Het Rijk heeft via een specifieke uitkering middelen beschikbaar gesteld t.b.v. domeinoverstijgend samenwerken (SPUK DOS). Domeinoverstijgend samenwerken tussen gemeenten, zorgverzekeraars en zorgkantoren leidt naar verwachting tot betere zorg thuis, waardoor zorg in verpleeghuizen en andere zorginstellingen kan worden uitgesteld of voorkomen. Dit vermindert de vraag naar zorg die valt onder de Wet langdurige zorg (Wlz). Deze middelen worden ingezet om een experiment te bekostigen wat een vervolg is op het project Sociale Benadering Dementie.
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	101	3%	N	S/I	De diverse deelnemende regiogemeenten betalen een bijdrage aan de gemeente Roosendaal m.b.t. diverse regionale uitvoeringskosten die onder de dienstverleningsovereenkomst Jeugdhulp vallen. De bijdrage die als onderdeel daarvan aan de gemeente Roosendaal wordt betaald voor het penvoerderschap / kassiersfunctie wordt vanaf 2024 apart gefactureerd. Deze kosten waren in de begroting 2024 nog niet volledig verwerkt (€ 73.000 N). Daarnaast zijn binnen dit taakveld diverse kleinere voor- en nadelen ontstaan (€ 28.000 N).
Arbeidsparticipatie	124	20%	N	S	Op basis van de 1e begrotingswijziging 2024 van het Werkplein neemt de deelnemersbijdrage op dit onderdeel toe (zie ook de toelichting bij het onderdeel "inkomensregelingen).

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	131	4%	N	S	Voor het leerlingenvervoer liepen de huidige contracten met de drie vervoerders af op 1 augustus 2024 en moest een nieuwe Europese aanbesteding worden doorlopen. Op basis van de doorlopen aanbesteding voor de zes percelen (eindbestemmingen waar de scholen zijn gelegen) vallen de kosten hoger uit. De structurele kostenstijging die hieruit voortkomt is verwerkt in de begroting 2025-2028.
WSW en beschut werk (deels*)	194	7%	N	S/I	In de meicirculaire gemeentefonds 2024 is de rijksbijdrage voor de Wsw (Wet sociale werkvoorziening) verhoogd. Dit bedrag (€315.000) wordt doorbetaald aan de gemeenschappelijke regeling WVS. De corresponderende rijksbijdrage is verantwoord binnen programma 5. Per saldo heeft dit dus geen effect op het begrotingsresultaat. Verder heeft de gemeenschappelijke regeling WVS 2023 afgesloten met een positief exploitatieresultaat. De WVS keert hiervan in 2024 € 121.000 uit aan gemeente Moerdijk
Mutaties reserves *	273	5%	N	I	Het saldo van alle kosten en opbrengsten in het kader van de opvang van nieuwkomers verrekend met de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve. De verwachte storting in de reserve nieuwkomers wordt opgehoogd met € 273.000 (zie ook onderdeel 'samenkracht en burgerparticipatie').
Inkomensregelingen (deels*)	337	2%	N	S/I	Op basis van de 1e begrotingswijziging 2024 van het Werkplein neemt de deelnemersbijdrage toe. Dit komt o.a. door de verhoging van het minimumloon (en daarmee de hoogte van de bijstandsuitkeringen), de invoering van de voorzieningenwijzer per maart 2024 (en daarmee de uitvoeringskosten en het gebruik van de minimaregelingen en bijzondere bijstand) en hogere loonkosten als gevolg van de nieuwe cao voor gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. Het Rijk compenseert de hogere uitgaven voor o.a. de bijstandsuitkeringen via de zogenaamde 'buig middelen'. Na aftrek van de inkomsten van het Rijk resteert voor Moerdijk een extra last van € 319.000. Tot slot zijn er binnen dit taakveld diverse kleinere voor- en nadelen ontstaan (€ 18.000 N).
Overig	49	-	N	S/I	Diverse kleinere positieve en negatieve verschillen (< € 50.000).
Totaal	**496**		**N**		

Partnerschap in een veranderende samenleving

We streven naar een samenleving die zo is ingericht dat inwoners zich comfortabel, prettig en veilig voelen. We werken daarbij steeds meer en hechter samen met inwoners, partners en ondernemers.

Wij geloven dat samenwerken door participatie en gebiedsgericht werken bijdraagt aan betere democratische besluitvorming. Moerdijk wil een luisterende, aanspreekbare, responsieve en samenwerkende gemeente zijn. Dit vraagt om een blijvende investering en om hierbij steeds de juiste vorm te kiezen.

Bij alles wat we doen, hebben we extra aandacht voor dienstverlening en digitalisering & informatisering. De manier waarop we invulling geven aan deze onderwerpen bepaalt voor een belangrijk deel hoe onze inwoners naar de gemeente kijken.

THEMA REGIONALE SAMENWERKING

Strategisch doel

- Effectief vormgeven en professionaliseren van de regionale samenwerking om onze maatschappelijke opgaven en ambities te realiseren.
- Een goede implementatie van de WGR.
- We hebben grip op onze samenwerkingsverbanden.

Mijlpalen

Vaststellen nota verbonden partijen en wijzigingen gemeenschappelijke regelingen

Door de wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regeling is de nota verbonden partijen aangepast én zijn alle gemeenschappelijke regelingen in overeenstemming gebracht met de nieuwe bepalingen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Ontwikkelingen

Handboek regionaal samenwerken

Het handboek regionaal samenwerken is niet opgeleverd. De ontwikkelingen rond de SRBT, Baronie, SRWBW en RWB hebben dusdanig veel tijd en aandacht gevraagd dat dit niet tot stand is gekomen. Voorgesteld wordt om deze prestatie voorlopig te schrappen en de aandacht te komende tijd te richten op samenwerkingen SRBT, Baronie en SRWBW omdat dit cruciale samenwerkingen zijn voor de opgaven van Moerdijk.

Prestaties

	2024	2025	2026	2027
• Vaststellen van visie, agenda en handboek regionaal samenwerken. (1e kwartaal 2024)	■			
• Implementatie van de WGR	■			
• Aanpassing van de regionale nota verbonden partijen aan de gewijzigde WGR	■			
• Aanpassing van onze gemeenschappelijke regelingen aan de WGR	■			

THEMA PARTICIPATIE

Strategisch doel

- Participatie is verankerd in de werkwijze van de gemeente door het uitvoeren van het 'Actieplan samenwerken en participatie'.
- We werken gebiedsgericht samen aan vragen en opgaven. We kennen de gebieden, de netwerken daar en de behoeften van onze inwoners.
- Meer participatie en samenwerking leidt tot democratische legitimering, draagvlak en uiteindelijk een prettige en fijne woonomgeving voor de inwoners van Moerdijk.

Dit doel wordt mede ondersteund door de invoering van de Omgevingswet en de omgevingsdialoog zoals beschreven in programma 2.

Mijlpalen

Rol stads- en dorpstafels verhelderd, samenwerkingsafspraken met gemeente gemaakt

In 2024 zijn hernieuwde afspraken gemaakt met de stads- en dorpstafels over de rollen en samenwerking. Basis van deze afspraak is dat het bestuur van de tafel samen met de gebiedscoördinator en projectleider verantwoordelijk is voor het vormgeven van de juiste vorm van participatie bij een vraagstuk en dat de leden van de stadstafel de inhoudelijke input op het vraagstuk leveren. De komende maanden wordt deze werkwijze geïmplementeerd.

De kernkaarten zijn doorontwikkeld

Met de kernkaarten is een mooie doorontwikkeling gemaakt dit jaar. Projectinformatie via pepperflow wordt nu automatisch ontsloten. Een deel wordt nog halfjaarlijks handmatig ontsloten. Door ook andere sofware te koppelen zal dit in de toekomst steeds vaker automatisch gaan.

Ontwikkelingen

Participatieverordening

De wetgeving die ons verplicht om vanaf 2027 een participatieverordening een hebben is in 2024 aangenomen door de Eerste Kamer en geldt vanaf 1 januari 2025. Samen met de griffie zal een multidisciplinair team worden ingesteld om de voorbereiding in 2025 op te pakken

Start project actualisatie gebiedsplannen

Er is een start gemaakt met de leefbaarheidsvisie voor het Dorp moerdijk. Deze wordt in november opgeleverd. Er wordt de komende jaren gekeken naar het verder uitrollen van dergelijke visies voor andere kernen.

Evalueren van het kernbudget en een advies over de inzet hiervan

In oktober (deze maand dus) van 2024 vragen we bij de gebiedstafels uit hoe zei het kernbudget inzetten en wat ze nodig hebben om te functioneren. We streven ernaar om in het eerste kwartaal van 2025 een advies op te leveren over inzet van de kernbudgetten voor 2026 zodat we dit op de juiste manier kunnen opnemen in de Kadernota 2026. Voor 2025 zijn de aanvragen voor kernbudget al ingediend.

Prestaties

	2024	2025	2026	2027
• Het verder inbedden en bewust worden van participatie en gebiedsgericht werken in de werkwijze van de gemeente door middel van trainingen en opleidingen				
• Inwonersinitiatieven worden gestimuleerd, het proces van afhandelen wordt verder gestroomlijnd mogelijk door een centraal loket.				
• De rollen van stads- en dorpstafels en gebiedscoördinatoren zijn verduidelijkt, zowel binnen als buiten de organisatie				
• De kernkaarten zijn doorontwikkeld				
• Start project actualisatie gebiedsplannen				
• Er is een duidelijke visie ten aanzien van betrekken/samenwerken van (vaste) partners van de gemeente ten aanzien van samenwerken en participatie				
• Evalueren van het kernbudget en een advies over de inzet hiervan				
• De indicatoren voor de genoemde evaluaties zijn goed uitgewerkt				
• Voorbereiding op de Participatieverordening (onder voorbehoud besluitvorming wetgeving)				

THEMA INFORMATISERING

Strategisch doel

- We werken toe naar een goed (digitaal) informatiebeheer.
- Er wordt meer ingezet op het verbeteren van de regionale samenwerking op het gebied van informatisering en automatisering met ICTWBW.
- We bouwen het datacluster verder uit als centraal punt voor de vertaling van beleidsvragen naar datavragen.
- We (her)gebruiken data voor bestuurlijke en beleidsmatige keuzes zodat er efficiënter en effectiever gewerkt kan worden.
- Door middel van risicoafweging zoeken we steeds de balans tussen informatieveiligheid en privacy enerzijds en het doel van ons handelen anderzijds.
- We werken toe naar digitale toegankelijkheid van de gemeentelijke websites en mobiele apps.

Mijlpalen

Vaststelling richtlijnen voor AI

De ontwikkelingen rond generatieve AI en tekstmodellen gaan snel. In het werk kan dit helpen mits het goed wordt gebruikt en de risico's bekend zijn. Om onze medewerkers handvatten te bieden zijn er richtlijnen voor het gebruik van generatieve AI vastgesteld. Eind 2025 evalueren we deze richtlijnen maar indien nodig passen we ze al eerder aan.

Microsoft platform

In 2024 zijn er veel stappen gezet binnen het Microsoft platform. Zo zijn we in- en extern gaan bellen met teams. Ook zijn bijna alle bestanden van de netwerkschijven verplaatst naar de teams-omgeving, sharepoint en one-drive. Hierdoor wordt het voor medewerkers onder andere eenvoudiger om samen te werken en bestanden te delen.
Voor de medewerkers zijn trainingen beschikbaar voor het digitaal werken, bellen in teams en het verhogen van de digitale vaardigheden via de Moerdijk academie.

Start wettelijke verplichting actieve openbaarmaking Woo

Per 1 november 2024 gaat de eerste fase in van de wettelijke verplichting voor actieve openbaarmaking. Voor gemeenten gaat het om de categorieën wet- en regelgeving, informatie over de organisatie en de werkwijze en bereikbaarheid van de gemeente en haar organisatieonderdelen. Moerdijk voldoet aan deze verplichting: de informatie uit deze categorieën maken we (al) openbaar via de Open overheid-pagina op onze website en wordt tevens ontsloten via de Woo-index.

In 2025 gaan we verder met het verfijnen en uitbreiden van het openbaar maken van informatie, afgestemd op de wettelijke fasering.

Aangesloten op de Woo-index

Moerdijk is inmiddels aangesloten op de Woo-index. De informatie die we zelf al actief openbaar maken via de Open overheid-pagina op onze website is nu voor eenieder ook via deze landelijke index te vinden.

Digitale toegankelijkheid

In onze huidige samenleving kun je bijna niet meer zonder het internet en computers, daarom is de digitale toegankelijkheid ook zo belangrijk. Openbare voorzieningen zoals bijvoorbeeld websites en apps moeten ook toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. Als websites goed in elkaar zitten kunnen ze door iedereen worden gebruikt, ook door bezoekers met een beperking. De nieuwe website van de gemeente Moerdijk zal ook aan deze eisen voldoen zodat iedereen echt mee kan doen. Hierdoor zal Moerdijk in de toekomst blijven voldoen aan de toegankelijkheidseisen en zullen hiervoor

Ontwikkelingen

Informatieveiligheid

De in oktober 2023 aangestelde CISO heeft een roadmap ontwikkeld. Deze roadmap beschrijft de te nemen acties welke de gemeente Moerdijk in staat stellen te groeien in volwassenheid. Het volwassenheidsniveau voor informatieveiligheid wordt bepaald over 5 niveaus, de BIO norm (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) schrijft voor dat gemeente organisaties minimaal op niveau

3 moeten zitten. In maart 2022 heeft er een BIO-0 meting plaatsgevonden waarbij is vastgesteld dat Moerdijk zich op niveau 1,68 bevindt.

De CISO Roadmap 2024 bestaat uit de vier thema's: architectuur, least privilege, digitale weerbaarheid en compliance. Deze vier thema's komen samen door het herzien van beleidsdocumenten het opstellen van een incident responseplan en een gap-analyse tussen de huidige situatie en de nieuwe BIO2 norm.

In 2024 zijn niet alle doelstellingen uit de roadmap behaald, dit heeft grotendeels te maken met de ontwikkelingen in de regionale samenwerking waarbij gezamenlijk beleid, digitale weerbaarheid en implementatie BIO2 wordt opgepakt binnen het project "samenwerking op de informatievoorziening". Door deze regionale samenwerking zullen de thema's uit de roadmap in 2025 verder uitgewerkt worden.

Open Woo publicatieplatform

Op dit moment publiceren we een samenvatting van de Woo-verzoeken en -besluiten op de website. Op de grond van de Woo moeten we op termijn ook de achterliggende documenten gaan publiceren. Dit is nu niet eenvoudig omdat publicatie via de website (te) veel opslagcapaciteit vraagt en deze (veelal pdf-) documenten niet digitaal toegankelijk zijn. Gelet hierop hebben we in 2024 de OpenWoo.app aangeschaft, een zogenaamd Woo-publicatieplatform. Niet alleen voor de publicatie van de documenten verstrekt naar aanleiding van een Woo-verzoek, maar ook voor de documenten uit de overige informatiecategorieën (die we op termijn actief moeten gaan publiceren). De implementatie van de OpenWoo.app is nagenoeg rond, waarna we een stap voorwaarts kunnen zetten voor wat betreft actieve openbaarmaking.

Doorontwikkeling Woo-contactpersoon

De Woo-contactpersoon is een nieuwe rol die per 1 mei 2022 per bestuursorgaan is aangewezen en die de komende jaren verder doorontwikkeld wordt. Onder meer in verband met het vertraagde tempo van de actieve openbaarmaking is de doorontwikkeling van deze functie (ook) in 2025 nog aan de orde.

Regionale samenwerking op de informatievoorziening

In 2024 is de regionale samenwerking binnen de I-kolom verder vormgegeven. Deze samenwerking is ontstaan door de toenemende krapte op de arbeidsmarkt, met name op het gebied van kennis en capaciteit binnen de deelnemende gemeenten (Etten-Leur, Tholen, Roosendaal, Moerdijk) en het Werkplein. Door solistische functies en een beperkte beschikbaarheid van onder andere applicatiebeheerders, is gekozen voor een gezamenlijke aanpak waarbij het functioneel beheer van kernapplicaties zoveel mogelijk wordt geüniformeerd en gedeeld.

Het uniformeren en delen van kennis, middelen en capaciteit heeft als doel om de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening te waarborgen

en te versterken. In de eerste fase van deze samenwerking ligt de focus op de applicaties voor Burgerzaken en Microsoft 365 (M365). De keuze voor deze applicaties is gebaseerd op het feit dat ze cruciaal zijn voor de dagelijkse dienstverlening en dat er binnen de deelnemende organisaties een grote vraag is naar een efficiënte en betrouwbare ondersteuning van deze systemen.

Met de gezamenlijke aanpak wordt de expertise geconcentreerd, kunnen risico's beter worden beheerst en ontstaat er een efficiëntere inzet van beschikbare middelen. Deze aanpak biedt een robuustere oplossing voor de uitdagingen waar gemeenten en het Werkplein mee te maken hebben, met als resultaat een verbeterde dienstverlening aan inwoners en medewerkers.

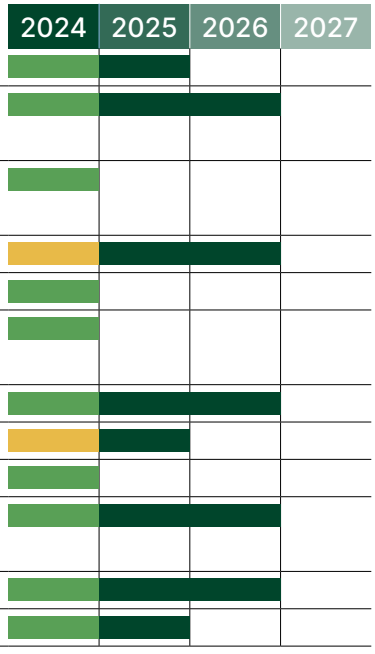
In de komende periode zal deze samenwerking verder worden uitgewerkt en worden de ervaringen met de eerste applicaties geëvalueerd. Eventuele aanpassingen en uitbreidingen van het samenwerkingsmodel zullen op basis van deze evaluatie worden doorgevoerd.

Informatie- en archiefbeheer

We staan voor een informatiehuishouding die op orde is, werkbaar en toekomstbestendig. We kijken verder dan de korte termijn en willen een duurzame aanpak als het gaat om het op orde hebben van onze informatiehuishouding. Hoe we dat doen beschrijven we in het 'Verbeterplan informatie- en archiefbeheer 2023-2026'. Het verbeterplan is tevens het overkoepelende plan waarin we aanbevelingen van het West-Brabants Archief vanuit de tweejaarlijkse archiefinspectie opnemen. We zetten het in als instrument voor verantwoording richting gemeenteraad en het informeren van de provincie.

Het 'Verbeterplan informatie- en archiefbeheer 2023-2026' is afgerond en we werken aan de uitvoering van de verschillende onderdelen en projecten. Met de meeste projecten uit het verbeterplan is gestart, niet alle gewenste planningen zijn gehaald. De voorbereidingen voor de archiefinspectie 2025 zijn inmiddels gestart. Dat betekent dat we het verbeterplan aanpassen op basis van de bevindingen en aanbevelingen van het West-Brabants Archief. We werken ook actief aan mogelijkheden voor een gezamenlijke regionale aanpak van projecten en thema's, zoals het op orde hebben van het informatie- en archiefbeheer bij gemeenschappelijke regelingen en archivering van e-mail volgens de Capstone-methodiek.

Prestaties

THEMA TOEKOMSTBESTENDIGE ORGANISATIE

Strategisch doel

- Onze gemeentelijke organisatie is een flexibele organisatie die adequaat anticipeert op ontwikkelingen en reageert op initiatieven en regie vanuit de samenleving.

Mijlpalen

Jaarrekening 2023

Controleverklaring accountant

Na negen intensieve weken van controle heeft de accountant op 12 juli 2024 het definitieve accountantsverslag 2023 opgeleverd en een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid afgegeven over de jaarrekening 2023. Inmiddels heeft een eerste evaluatiemoment plaatsgevonden over het verloop van het proces met een afvaardiging van de gemeente (organisatie, college, griffie en auditcommissie) en de accountant. Onze focus ligt op het realiseren van een effectief, efficiënt en werkbaar controleproces waarin de rol van zowel de organisatie, het bestuur als de gemeenteraad tot zijn recht komt.

Op het moment dat deze 2e bestuursrapportage wordt opgesteld is de evaluatie nog niet afgerond en is niet bekend in hoeverre de controle over 2023 tot mogelijke meerkosten gaat leiden. In de huidige begroting zijn de kosten t.b.v. de accountant begroot op basis van de contractuele afspraken. Hierbij is in deze 2e bestuursrapportage dus geen rekening gehouden met eventuele meerkosten.

Voor de controle over 2024 (zowel de interim-controle als de jaarrekeningcontrole) leggen wij extra nadruk op een adequate procesbewaking. Daarnaast zal naar verwachting extra inzet vanuit de organisatie nodig zijn om de opgelopen achterstanden op zowel de werkzaamheden voor de interim-controle als de voorbereidende werkzaamheden op de jaarrekeningcontrole, die het gevolg zijn van de controle over 2023, op te kunnen lossen.

Rechtmatigheidsverklaring door college

Na 2 jaar proefdraaien heeft het college over het verantwoordingsjaar 2023 een rechtmatigheidsverklaring afgelegd aan de gemeenteraad in de jaarrekening. De accountant kwam tot het oordeel dat ook deze verklaring een getrouw beeld geeft.

In de rechtmatigheidsverklaring in de jaarrekening 2023 heeft het college geoordeeld dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten én balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de door de raad gestelde kaders. Dit was een landelijk beeld en had te maken met de recente uitbreiding van de reikwijdte van het begrotingscriterium door de commissie BBV. Er wordt gewerkt aan een voorstel tot het aanpassen van de financiële verordening aan deze gewijzigde reikwijdte van het begrotingscriterium.

Ontwikkelingen

Arbeidsmarktstrategie

Door onze arbeidsmarktstrategie en arbeidsmarkt-communicatie lukt het in de meeste gevallen nog steeds om vacatures vervuld te krijgen.

Onderzoek en plan van aanpak vitaliteit

Het onderzoek en plan van aanpak vitaliteit is in het 4e kwartaal 2024 op gepakt. Daarmee zal deze prestatie een doorloop krijgen naar 2025.

Continu leren

Onze eigen Moerdijkacademie is de ruggengraat van onze wens om continu te leren en te ontwikkelen. In de Moerdijkacademie zitten trainingen en cursussen verzorgd door eigen mensen en externe aanbieders. In 2024 zijn leerpaden per functiegroep ingericht en zijn er tot 1 oktober 558 inschrijvingen geweest. Hiermee zien we een stijging van het aantal medewerker dat via onze Moerdijkacademie een training volg stijgen ten opzichte van 2020 en 2023.

Werkplekconcept

Met de in gebruik name van verdieping 3 en 4 doet de organisatie haar eerste ervaring op met het werkplekconcept. Nog niet optimaal omdat niet alle soorten werkplekken zijn opgeleverd. De eerste ervaringen zijn positief. Verschillende werkplekken worden benut voor verschillende

soorten werk en het ontwerp en inrichting van de verdiepingen nodigen uit tot ontmoeting en verbinden. We ervaren ook dat het wennen is en dat werkplekken niet altijd benut worden voor het doel waarvoor ze zijn ingericht. De komende periode, met de oplevering van de volgende verdiepingen, schenken we hier aandacht aan en sturen we op de benodigde gedragsveranderingen.

Gemeentefonds

Gemeenten zijn in grote mate afhankelijk van de inkomsten van het Rijk. De belangrijkste inkomstenstroom is de algemene uitkering. Voor de gemeente Moerdijk gaat het hierbij om ca. € 75 miljoen.

Al een aantal jaar heerst er veel onzekerheid over de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Onder andere over een gewijzigde (landelijke) systematiek waarmee de algemene uitkering wordt geïndexeerd voor loon-, prijs- en volumeontwikkelingen en over de opschalingskorting (die tot en met 2025 was geschrapt, maar voor de jaren vanaf 2026 nog was gehandhaafd). Inmiddels is er vanuit het Rijk wat meer duidelijkheid gekomen. Zoals in de Voorjaarsnota 2024 al was aangekondigd is o.a. de opschalingskorting geschrapt en is besloten om de nieuwe financieringssystematiek al vanaf 2024 in te voeren. In de nieuwe systematiek wordt het gemeentefonds geïndexeerd op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. Gemeenten worden gecompenseerd voor de effecten hiervan. Dit met uitzondering van 2025, waarin het gemeentefonds landelijk eenmalig € 675 miljoen lager is vastgesteld.

De in de Voorjaarsnota 2024 aangekondigde maatregelen zijn financieel verwerkt in de meicirculaire 2024. Daarnaast is eind september ook de septembercirculaire 2024 beschikbaar gekomen. De uitkomsten van de meicirculaire voor de jaren 2025-2028 zijn verwerkt en toegelicht in de begroting 2025-2028. Over de meerjarige uitkomsten van de septembercirculaire is de gemeenteraad via een raadsinformatiebrief geïnformeerd.

In de 2e bestuursrapportage 2024 worden de effecten voor 2024 verwerkt van zowel de meicirculaire, als de septembercirculaire. Het totale netto effect van deze circulaires op 2024 bedraagt € 2 miljoen positief. In de financiële toelichting aan het eind in dit programma wordt dit nader toegelicht.

Ondanks deze ontwikkelingen is het landelijke financiële probleem van gemeenten nog niet opgelost. Ook na het uitkomen van de mei- en septembercirculaire 2024 zijn er landelijk nog onzekerheden m.b.t. het gemeentefonds, zoals ook benoemd in de begroting 2025.

Stelpost nieuw beleid
In de begroting zijn binnen de stelpost Nieuw Beleid bedragen afgezonderd voor nog uit te werken nieuwe zaken. Voor het 'vrij' krijgen van deze bedragen moet een raadsvoorstel aan de raad worden voorgelegd. Voor diverse budgetten gaat dat dit jaar niet meer lukken en het corresponderende budget valt vrij ten gunste van de exploitatie. Het gaat om een totaalbedrag van € 640.000. Het betreft hoofdzakelijk middelen die waren opgenomen voor mobiliteit, preventief jeugdbeleid en inclusiviteit.

Opbrengst OZB
De OZB-opbrengsten geven een voordeel van € 280.000. Voornamelijk de OZB-opbrengsten voor de categorieën 'eigenaar niet-woningen' en 'gebruikers niet-woningen' vallen hoger uit. De hogere opbrengst komt voornamelijk voort uit aanslagen die alsnog opgelegd zijn over het jaar 2023. Bij de jaarrekening 2023 werd nog verwacht dat nog een bedrag van € 200.000 moest worden opgelegd. In werkelijkheid is een bedrag van € 430.000 voor 2023 alsnog opgelegd. Het voordelige verschil over 2023 bedraagt daardoor € 230.000.
Voor belastingjaar 2024 is een begrote opbrengst geraamd van € 18.500.000. In de halfjaarsverantwoording van de BWB wordt verwacht dat de opbrengst € 50.000 meer is.

P-budget en budget vervanging ziekteverzuim
Op basis van de nu bekende gegevens verwachten wij dat het in de begroting opgenomen P-budget, gebaseerd op de loonkosten van het ambtelijk personeel op basis van de toegestane formatie-omvang, toereikend is.

Anders is het met betrekking tot het budget voor de vervanging in het kader van het ziekteverzuim. Het totaal beschikbare budget van € 150.000, vermeerderd met de ziekte- en WAZO-uitkeringen van € 219.000, bedraagt € 369.000. De verwachte kosten voor inhuur bij ziekte en zwangerschap voor dit jaar worden nu geraamd op € 1.012.000. Dit resulteert in een overschrijding van € 643.000. Oorzaak van deze overschrijding is dat de organisatie te maken heeft met een aantal langdurig zieke medewerkers. Daarnaast is gebleken dat de tarieven voor inhuur van personeel aanzienlijk hoger zijn geworden.

Ten aanzien van verzuimontwikkeling zien we dat landelijk (alle gemeenten) het percentage lichtelijk is gedaald (2023: 6,3%, 2022: 6,7%). Bij gemeente Moerdijk zien we een stijging van het verzuim (2023: 7%, 2022: 5,9%).

De uitkomsten van het medewerkersonderzoek (najaar 2023) en het pulse-onderzoek op werkdruk(beleving) worden meegenomen bij het opstellen en uitwerken van het vitaliteitsplan. In het vitaliteitsplan ligt de focus op passende vervolgacties en interventies die bijdragen aan de vitaliteit en ontwikkeling van onze medewerkers. Zo zorgen we ervoor dat medewerkers blijvend inzetbaar zijn.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en Inkopen
Op 14 maart 2024 is het door het College van BenW goedgekeurde Gevorderd actieplan 2022-2025 aan PianoO toegestuurd. In Q1 van 2025 zullen de resultaten over 2024 worden bijeen verzameld.

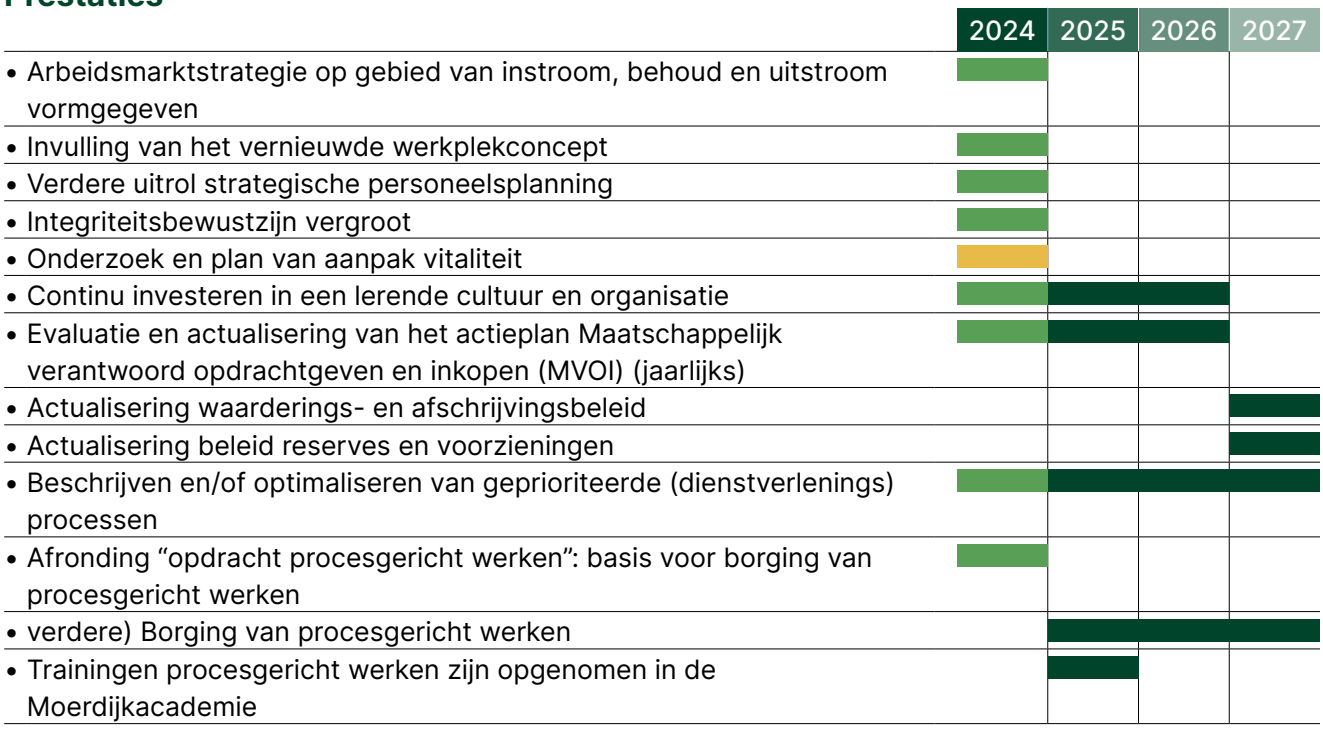
Procesgericht werken
We zijn organisatiebreed aan de slag gegaan met (het verbeteren van) processen en het procesgericht werken heeft een plaats gekregen in de concernagenda en in de teamplannen. Immers, door in te zetten op procesmanagement voorkomen we verspilling, zorgen we voor meer duidelijkheid en zetten we stappen in het verbeteren van ons werk en de dienstverlening naar onze inwoners, kortom een hogere kwaliteit.

Sinds begin 2024 werken we aan de “opdracht procesgericht werken”. Deze opdracht bestaat uit 3 sporen.

- Spoor 1 is gericht op de organisatie van procesgericht werken en het zorgdragen voor een goede verankering hiervan in onze organisatie.
- Spoor 2 richt zich op leren en ontwikkelen en het zorgdragen voor de juiste kennis en vaardigheden.
- Spoor 3 is gericht op de organisatie en het beheer van de optimaliseringsslag ten aanzien van processen, d.w.z. het daadwerkelijk aan de slag gaan met het beschrijven en/of optimaliseren van processen die prioriteit hebben vanwege verbeteren van de (externe en interne) dienstverlening, risico’s, gewijzigde wetgeving, inefficiency e.d.

Met afronding van de “opdracht procesgericht werken” eind 2024 wordt de basis gelegd voor de borging van procesgericht werken binnen de organisatie. Aan de hand hiervan kunnen we ervoor zorgen dat procesgericht werken vanaf 2025 e.v. een vanzelfsprekendheid wordt hetgeen de dienstverlening naar onze inwoners ten goede komt.

Prestaties

THEMA DIENSTVERLENING

Strategisch doel

- Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties voelen zich op een prettige manier door ons gefaciliteerd en ondersteund.

Mijlpalen

Visie op huwelijksceremonie

In december 2023 is het beleid huwelijksvoltrekking en partnerschapsregistratie vastgesteld. Op 1 januari 2024 zijn we volgend dit beleid gaan werken. Toekomstige bruidsparen kunnen nu een keuze maken uit 3 varianten: de kosteloze ceremonie (administratieve ceremonie, duur maximaal 10 minuten), de eenvoudige ceremonie (ceremonie met korte speech, duur maximaal 20 minuten) en de standaard ceremonie (ceremonie met meer mogelijkheden voor persoonlijke invulling, duur maximaal 45 minuten).

De gratis huwelijken worden voltrokken door verschillende ambtenaren van de burgerlijke stand van team KCC. De andere 2 varianten worden voltrokken door babsen. Momenteel zijn er 14 eenvoudige ceremonies voltrokken, waarvan 8 huwelijken en 6 partnerschappen.

Enkele dagen na deze ceremonie is gevraagd om een reactie van de bruidsparen wat zij vonden van deze nieuwe variant. De reacties lopen uiteen van:

- dag & tijdstip zijn fijn, omdat ze daarna met de gasten en getuigen de middag feestelijk konden invullen,
- gekozen voor deze variant want de gratis ceremonie vinden we te kil/administratief en een standaard ceremonie vonden we te duur,
- de persoonlijke speech wordt gewaardeerd,
- fijn om toch een klein aantal gasten te mogen uitnodigen,
- betrokken en vriendelijk contact met de betrokken medewerkers.

Toekomstbestendig maken team KCC

Er is een kwaliteitsmedewerker gevonden die verschillende opdrachten heeft gekregen om een stap te zetten in de toekomstbestendigheid van cluster burgerzaken. Verschillende processen zijn tegen het licht gehouden en herschreven. Efficiënter ingericht, meer digitaal/minder papier en goed gekeken naar vereenvoudiging voor de inwoner (klantreis/procesmanagement). Werkvoorraden goed in beeld gebracht, er wordt planmatiger gewerkt, betere verdeling van werkvoorraden, kennisverbreding en ingezet op generalisten. Er zijn twee jonge professionals aangenomen die opgeleid worden en mee snel kunnen schakelen en meebewegen in de ontwikkelingen die op ons af komen.

Ontwikkelingen

Ten aanzien van de prestaties op het gebied van dienstverlening geldt dat alles loopt binnen de opgestelde planning.

Dienstverleningsprincipes en programma dienstverlening

Het werken aan en met onze dienstverlenings-principes is een doorlopende prestatie en daarmee nooit af. In 2024 is geïnvesteerd in het samenbrengen van alle acties op het gebied van dienstverlening binnen een programma Dienstverlening. Dit programma wordt in het 4e kwartaal 2024 opgeleverd.

Implementatie nieuwe website

De voorbereidingen voor de nieuwe website lopen op schema, oplevering staat gepland in januari 2025.

Prestaties

	2024	2025	2026	2027
• Interne bewustwording voor het belang van onze dienstverlening is vergroot bij bestaande en nieuwe medewerkers: - In bijeenkomsten - Via diverse communicatie-uitingen				
• Dienstverleningsprincipes “persoonlijk”, “volledig antwoord” en “meedenkend ” zijn geïmplementeerd				
• Click-call-face principe is verder geïmplementeerd door online dienstverlening waar het mogelijk is meer te stimuleren.				
- Implementatie nieuwe website				
- Onderzoek naar inzet middelen Factor C en CASI				
- Opstellen beleid pers- en issuemanagement.				

Koningin Máxima in Zevenbergschen Hoek!

Op 4 juli bezocht Koningin Máxima onze gemeente. Wat een enthousiasme overal. De Koningin startte haar bezoek bij Meeuwissen Streekwinkel waar ze in gesprek ging over ondernemerschap en voorzieningen. Volgende stop was woonzorgcentrum Sint Martinus. Hartverwarmend waren de reacties van bewoners. In gemeenschapshuis De Zevensprong kwam het verenigingsleven, inclusief de biljart- en bingoclub, uitgebreid aan bod maar ook de zorgen die er in het dorp leven over de infrastructuur rondom het dorp.

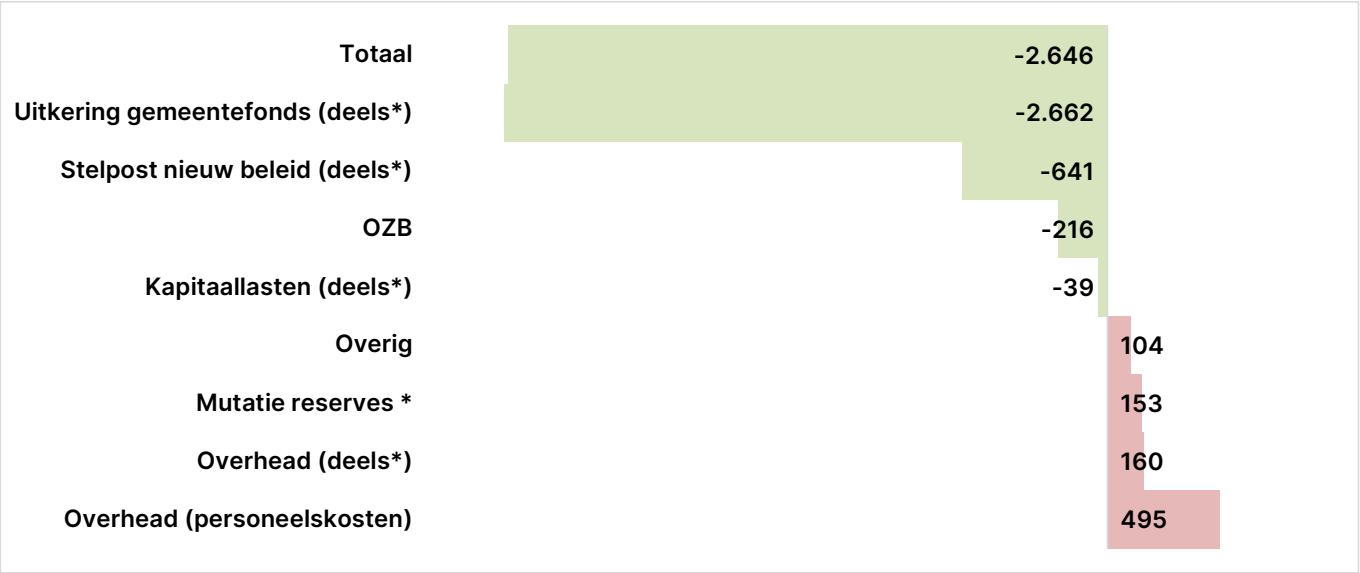
Miss Zomercarnaval begeleidde de Koningin vervolgens naar de presentatie van het Zomercarnaval waar zanger Luc de Koningin toezong. Toegejuicht door kinderen van basisschool De Hoeksteen en de kinderopvang liep de Koningin tenslotte naar de speeltuin waar fanfare OKK haar warm verwelkomde. Ervaringsdeskundigen Fiene, Deni, Aimée en Quinten leidde haar vakkundig rond. We kijken terug op een mooi bezoek!

FINANCIËLE WIJZIGINGEN PROGRAMMA 5

Partnerschap in een veranderende samenleving	Begroting 2024 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2024 na wijz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is voordelig)			
Totaal lasten	23.867	688	24.555
Totaal baten	-99.852	-3.488	-103.340
Saldo van baten en lasten	**-75.985**	**-2.800**	**-78.785**
Storting in reserves	1.555	207	1.762
Onttrekking aan reserves	-2.210	-53	-2.263
Resultaat na bestemming	**-76.640**	**-2.646**	**-79.286**

Samenvatting wijzigingen programma 5

De wijzigingen binnen programma 5 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een voordelig effect van € 2,6 miljoen. Ten opzichte van de totale omvang (baten) van dit programma is dat een afwijking van 3%. Dit komt voornamelijk doordat op basis van de mei- en septembercirculaire een hogere uitkering uit het gemeentefonds wordt verwacht. Hierbij geldt dat een deel hiervan binnen andere programma's benodigd is om uitvoering te geven aan diverse taken. Daarnaast worden de middelen die voor 2024 nog in de stelpost nieuw beleid resteerden afgeraamd omdat deze voor het eind van het jaar niet meer ingezet zullen worden.

Nadere toelichting mutaties (x € 1.000)

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende taakveld is weergegeven;
- In de kolom S/I is aangegeven of het een structurele (S) of incidentele (I) afwijking betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Uitkering gemeentefonds (deels*)	-2.662	4%	V	S/I	De uitkering uit het gemeentefonds is met een omvang van ca. € 75 miljoen veruit de grootste inkomstenbron van onze gemeente. De Rijksoverheid informeert gemeenten via circulaires in mei, september en december over de omvang en de verdeling van het gemeentefonds. In deze 2e bestuursrapportage 2024 worden de effecten verwerkt van de meicirculaire 2024 en septembercirculaire 2024. Over de uitkomsten van de septembercirculaire is de gemeenteraad via een raadsinformatiebrief geïnformeerd. Rekening houdend met stelposten voor meer of minder uitgaven als gevolg van taakmutaties is er een netto positief effect van beide circulaires op het begrotingsresultaat van €1.584.000. Vanuit het gemeentefonds zijn middelen toegekend voor de uitvoering van bepaalde taken (taakmutaties). Deze middelen zijn niet geoormerkt en vallen onder de vrij te besteden middelen. Wel worden deze in eerste instantie op een stelpost binnen programma 5 gereserveerd zodat deze indien nodig aangewend kunnen worden om invulling te kunnen geven aan de betreffende taken. In deze 2e bestuursrapportage wordt ca. € 656.000 ingezet voor uitgaven binnen diverse programma's. Doordat tegenover de aframing van de stelpost corresponderende uitgaven in de betreffende programma's staan heeft dit per saldo geen effect op het begrotingsresultaat. Dit betreft o.a. middelen die binnen programma 4 worden ingezet t.b.v.het doorbetalen van de ontvangen middelen m.b.t. de Wsw (Wet sociale werkvoorziening), die worden doorbetaald aan de gemeenschappelijke regeling WVS (€ 315.000). Daarnaast wordt voorgesteld om de door het Rijk toegekende middelen (€ 207.000) in het kader van de invoering van de Omgevingswet toe te voegen aan de reserve Meerjarige uitgaven van incidentele aard, zodat van daaruit de uitgaven binnen het krediet 'implementatie Omgevingswet' gedekt kunnen worden. In totaal kan ca. € 193.000 uit de stelpost vrijvallen omdat het niet noodzakelijk is deze gelden af te zonderen omdat ze onderdeel uitmaken van onze reguliere lasten en baten. Tot slot resteert een voordeel van circa € 230.000 als gevolg van onder andere de afwikkeling van voorgaande jaren.
Stelpost nieuw beleid (deels*)	-641	100%	V	I	De beleidsdoelen en nieuwe ontwikkelingen uit de kadernota's van afgelopen jaren zijn verwerkt in de stelpost nieuw beleid. De hierin gereserveerde middelen komen pas beschikbaar als hierover een raadsbesluit is genomen op basis van een raadsvoorstel met toelichting en onderbouwing van de in te zetten middelen. Voor 2024 resteert er in de stelpost nieuw beleid nog € 641.000. Dit betreft voornamelijk structurele middelen die op basis van het bestuursakkoord 2023-2026 waren toegevoegd t.b.v. Mobiliteit (€ 350.000), Preventief jeugdbeleid (€ 120.000) en Inclusiviteit (€ 100.000). Omdat in 2024 (nog) geen aanspraak gemaakt zal worden op deze budgetten, wordt de resterende stelpost voor 2024 afgeraamd. Daarnaast resteerde in de stelpost nog een bedrag van € 65.000 omdat voor 2024 nog rekening was gehouden met een hoger subsidiebedrag aan de ondernemersverenigingen op basis van het huidige convenant (wat loopt tot 1-1-2025). Tegenover het voordeel binnen dit programma (vrijval uit de stelpost nieuw beleid) staat een nadeel binnen programma 3.
OZB	-216	1%	V	I	De OZB opbrengsten voor niet-woningen vallen naar verwachting iets hoger uit.Dit komt voornamelijk door aanslagen die over voorgaande jaren nog door de BWB zijn opgelegd. Rekening houdend met de totale OZB opbrengsten (ruim € 23 miljoen) is dit geen significante afwijking.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Kapitaallasten (deels*)	-39	3%	V	S	Diverse geplande investeringen waren eind 2023 nog niet volledig afgerond. Dit zorgt ervoor dat de afschrijvingslasten voor 2024 lager uitvallen. Daarnaast zijn de rentelasten lager uitgevallen. De lagere kapitaallasten doen zich binnen dit programma voornamelijk voor m.b.t. automatisering (€ 151.000 V), het gemeentehuis (€ 21.000 V) en telecomvoorzieningen (€ 23.000 V). De rentelasten en baten van de gemeente worden binnen programma 5 centraal verantwoord op het taakveld treasury. Vervolgens worden deze via de zogenaamde renteomslag toegerekend aan de diverse taakvelden en programma's. De werkelijke renteomslag voor 2024 (1,15 %) valt lager uit dan begroot (2%). Dit komt voornamelijk doordat er in 2024 naar verwachting meer rente wordt ontvangen op de liquide middelen die we als gemeente verplicht moeten aanhouden bij het ministerie van Financiën (€ 550.000 V). Gevolg hiervan is dat er vanuit programma 5 minder rente wordt toegerekend aan de diverse taakvelden en programma's. Tegenover het nadeel wat hierdoor binnen programma 5 ontstaat (€ 719.000 N), staat dus een lagere rentetoerekening binnen de diverse andere programma's.
Overhead (deels*)	160	1%	N	S/I	De overheadkosten nemen als gevolg van diverse ontwikkelingen toe. De deelnemersbijdrage aan ICT WBW neemt toe op basis van de door hen opgestelde 1e begrotingswijziging 2024 (€ 140.000 N). Daarnaast zijn er diverse extra verzekeringskosten gemaakt o.a. ivm de verbouwing van het gemeentehuis en diverse eigen risico betalingen ivm schadevergoedingen (€ 65.000 N) en zijn de softwarekosten toegenomen (€ 100.000 N). Zoals in de jaarrekening 2023 is toegelicht hebben zich reeds in 2023 kostenstijgingen voorgedaan m.b.t. software. Deze kostenstijgingen komen voort uit een combinatie van prijsverhogingen, aanschaf van nieuwe software en benodigde upgrades van bestaande software. In de begroting 2025-2028 is het budget hier ook voor verhoogd. Verder worden kosten (€ 41.000 N) verwacht m.b.t. de uitvoering van de Wet Open Overheid (WOO). Deze uitgaven kunnen gedekt worden uit de middelen die hiervoor zijn ontvangen vanuit het gemeentefonds, waardoor dit per saldo geen effect heeft op het begrotingsresultaat. Tot slot zijn er diverse kleinere verschillen ontstaan (€6.000 V). Tegenover de kostenstijgingen staat dat het incidenteel budget wat in 2024 beschikbaar is voor het digitaliseren van (oude) archiefstukken, niet volledig in 2024 zal worden besteed. De verwachting is dat ca. € 180.000 hiervan niet in 2024 maar in 2025 zal worden benut. In de begroting 2025 is dit budget hiervoor met € 180.000 verhoogd, waarbij is aangegeven dat dit budget via de 2e bestuursrapportage 2024 met hetzelfde bedrag verlaagd zal worden, waardoor dit over de jaren heen geen effect heeft.
Mutatie reserves *	153	10%	N		De stortingen in de reserves vallen voornamelijk hoger uit doordat voorgesteld wordt om de door het Rijk toegekende middelen in het kader van de invoering van de Omgevingswet toe te voegen aan de reserve Meerjarige uitgaven van incidentele aard, zodat van daaruit de uitgaven binnen het krediet ‘implementatie Omgevingswet’ gedekt kunnen worden (zie ook onderdeel 'uitkering gemeentefonds')
Overhead (personeelskosten)	495	156%	N	S/I	De kosten voor inhuur bij ziekte en zwangerschap vallen naar verwachting € 650.000 hoger uit. Dit heeft deels betrekking op personeel die binnen de definitie van ''overhead'' vallen (€ 230.000 N). Het restant heeft betrekking op personeel die werkzaam is in het ''primaire proces''. Die kosten worden toegerekend aan de diverse taakvelden binnen de diverse programma's. In de beleidstekst van programma 5 wordt dit onderwerp nader toegelicht. Daarnaast worden hogere kosten (€ 213.000 N) verwacht die voortvloeien uit de verplichtingen die we als werkgever hebben richting (ex) medewerkers op basis van de werkloosheidswet (WW), de Ziektewet (ZW) en de Wet gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA). Conform de afgelopen jaren begroten we hier een jaarlijks budget voor o.b.v. de meest actuele inzichten. Naar aanleiding van de hogere verwachte kosten in 2024 is expliciet stil gestaan bij de vraag in hoeverre hier mogelijk een voorziening voor gevormd moet worden. Ondanks de verwachte kostenstijging in 2024 is hier wat ons betreft sprake van “jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume”, waardoor hier op basis van de (BBV) wetgeving geen voorziening voor gevormd mag worden. Tot slot is een hogere storting nodig in de voorziening t.b.v. de Regeling voor Vervroegde Uittreding (RVU). Deze mogelijkheid is opgenomen in de nieuwe Cao 2024. De RVU-uitkering loopt maximaal 2 jaar en voor de lasten over die totale periode dient een voorziening gevormd te worden. Op basis van de nu bekende uitkeringen dient extra te worden gestort in de voorziening (€ 52.000 N). Dit zodat de toekomstige lasten uit die voorziening kunnen worden gedekt.
Overig	104	-	N	S/I	Diverse kleinere positieve en negatieve verschillen (< € 50.000).
Totaal	**-2.646**		**V**		